

www.politikin-zabavnik.co.yu

ПОЛИТИКИН

БН
Македонија
Slovenija
Sverige
USA
Hrvatska
Црна Гора

2.40 KM
75.00 DEN
2.09 EUR
28.00 SEK
3.50 USD
12.00 KN
1.20 EUR

ISSN 0032-339-X

02906

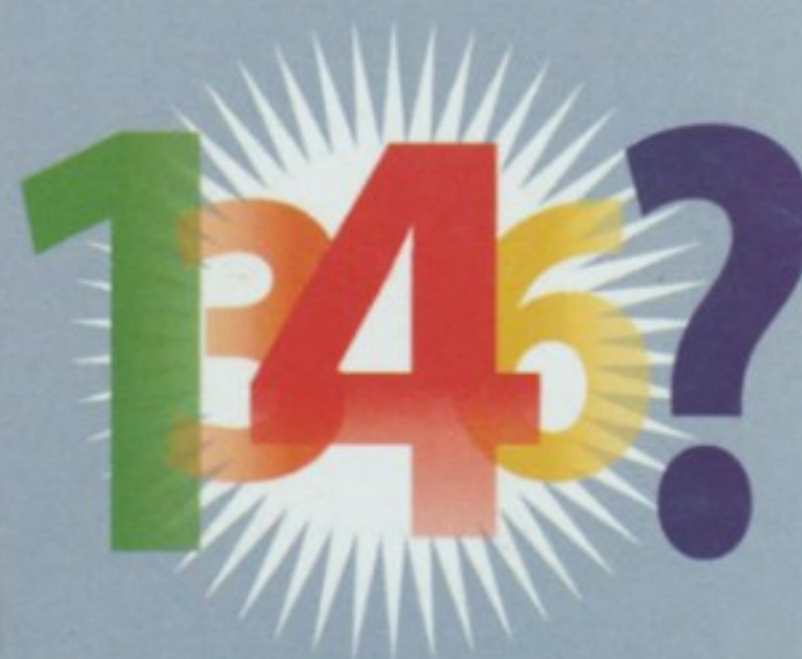
9 770032 339010
PRINTED IN SERBIA

ЗАБАВНИК

19. 10. 2007. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LXIX • ЦЕНА 99 ДИНАРА • БРОЈ 2906

2 000 ПОГЛЕДА
ИЗ МРАКА

ПСИХОЛОШКЕ
ИГРЕ

ЗЛОТВОРОВ ГРОБ

За све од 7 до 107!

Ripley

Веровали или не!

ОТРОВНЕ ЛЕТЕЉЕ ЖАБЕ ИЗ ЈУЖНЕ АМЕРИКЕ И С МАДАГАСКАРА РАЗВИЛЕ СУ СМРТОНОСНИ ОТРОВ ЈЕДУЌИ МРАВЕ.

ЈАО!

ЛАВОВИ У САФАРИ ПАРКУ НОУСЛИ У МЕРСИДСАЈДУ, У ЕНГЛЕСКОЈ, КИДИШУ НА МАЛЕ АУТОМОБИЛЕ.

ШПАНСКИ ОСВАЈАЧ ЕРНАН КОРТЕС СПАЛИО ЈЕ СВЕ БРОДОВЕ КАД ЈЕ 1519. ГОДИНЕ ОСВОЈИО МЕКСИКО ДА БИ ИЗ ГЛАВА СВОЈИХ ВОЗНИКА ИЗБИО ПОМИСАО ДА БИ МОГЛИ ДА СЕ ПОВУКУ.

© 2005 Ripley Entertainment Inc.

10-23

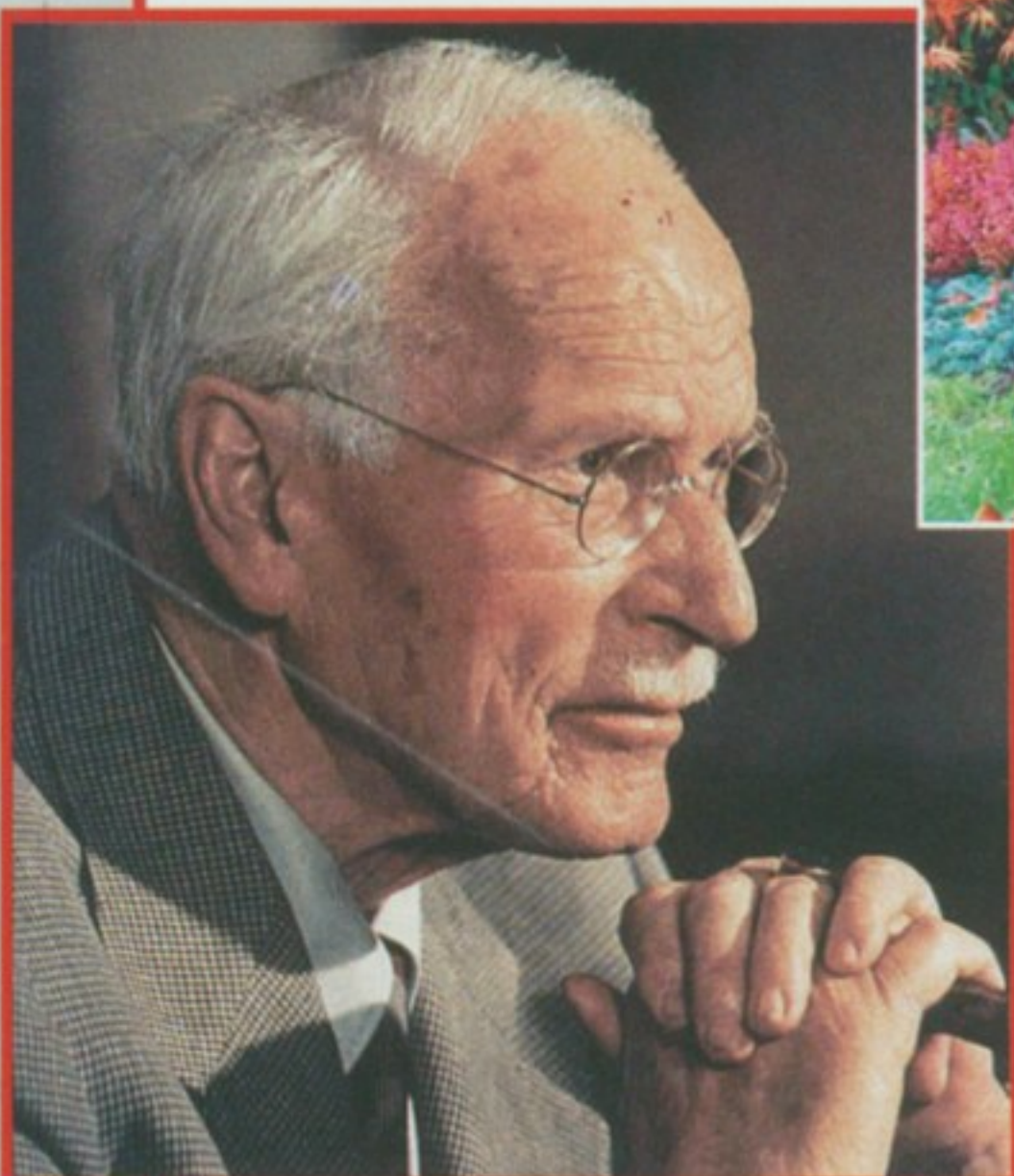
Dist. by United Feature Syndicate Inc.

ЈЕСТЕ ЛИ већ чули да...

••• Ескимима имају 15 речи за снег, а ниједну за рат ■

••• калиф означава духовног поглавару муслимана који се сматра наследником Мухамеда ■

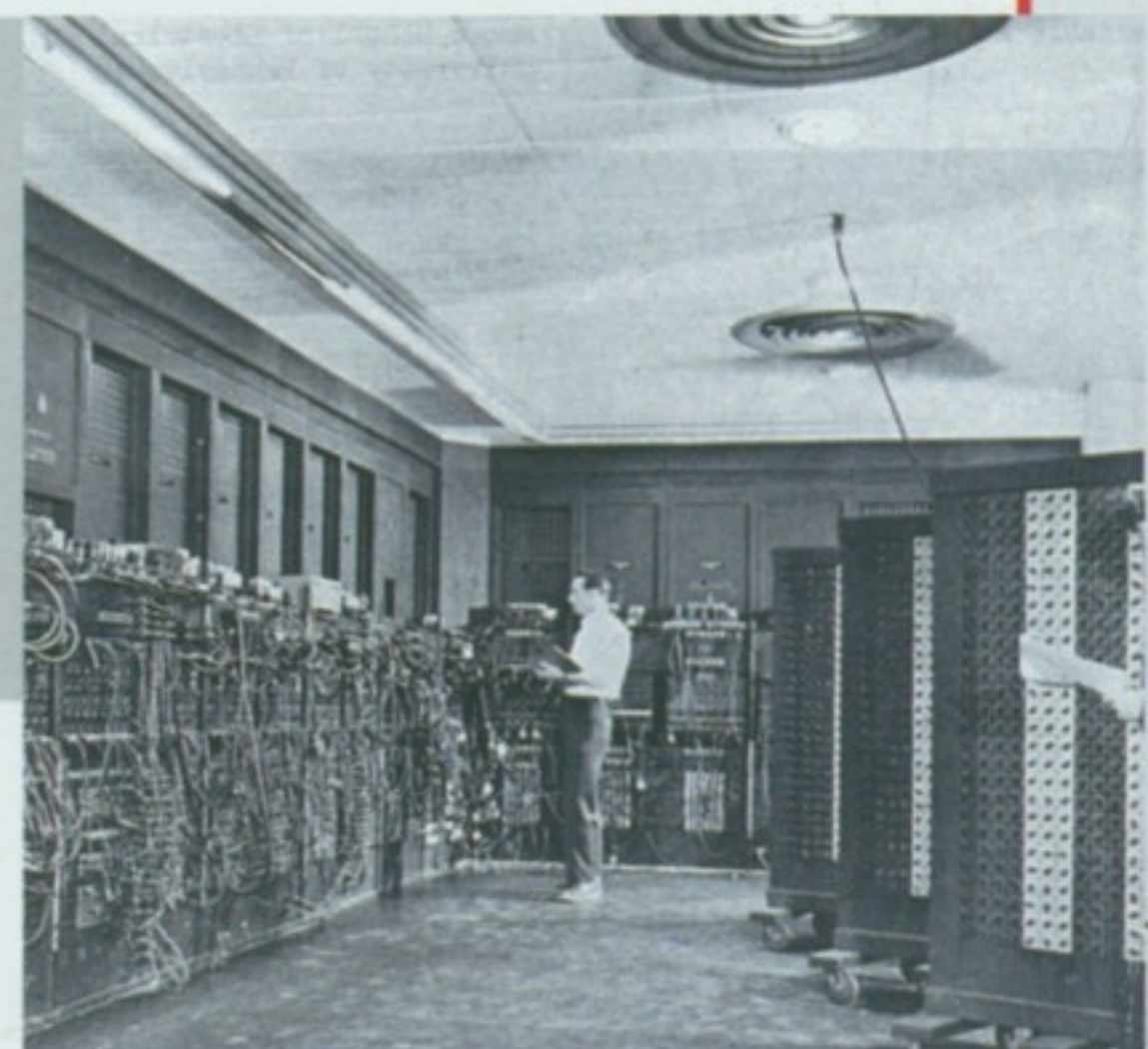
••• на гробу швајцарског психијатра Карла Густава Јунга стоји изрека: „Призван или не призван, Бог је увек ту.“ То је спартанска изрека преведена на латински: Vocatus non vocatus, Deus aderit ■

••• први рачунар направљен је 1946. године на Универзитету у Пенсилванији. ENIAC (Electronic Numerical Integrator And Calculator) имао је 18.000 електронских цеви, био је тежак 30 тона и захватао је 154 m² ■

••• Ник Андерсон, бивши кошаркаш клуба „Орlando Меџик“ има своје место у психолошкој науци: после промашених слободних бацања у финалу NBA 1995. против „Хјустон Рокитса“, код њега се јавио страх од слободних бацања иако је био одличан стрелац. По Нику је тај синдром (страх од слободних бацања) добио потом и посебан назив ■

••• израз неурологија (наука која проучава живце) потиче из 1681. године, а први је употребио бискуп и лекар Томас Вилсон (1663–1755) ■

••• кад су Чарлс Ролс и Хенри Ројс направили први аутомобил 1906. године, захваљујући углачаној алуминијумској каросерији, возило је названо „сребрни дух“ ■

••• београдско позориште Атеље 212 прво је у источној Европи 1956. године на сцену поставило комад „Чекајући Годоа“ Семјуела Бекета ■

ПОДТИКНИ
ЗАБАВНИК

19. 10. 2007.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЈУНАЦИ, УСКОРО ЂЕМО ДА СЕ
СУОЧИМО С НЕПРИЈАТЕЉЕМ...

АЛИ, ПРЕ ТОГА МОРАМ
НЕШТО ДА ВАМ КАЖЕМ...

ХАЈДЕ ДА ПРЕ БИТКЕ САГЛЕДАМО
СВЕ ОКОЛНОСТИ...

ЗНАМО ДА ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉ
ИСКУСНИЈИ...

...И БОЉЕ ЈЕ НАОРУЖАН...

...И БРОЈНИЈИ ЈЕ
ОД НАС!!!

ИПАК, ВРЕМЕ ЈЕ ДА КРЕНЕМО!
НА РАЗБРОЈС!

АЛИ, НИКО ОД НАС НЕ УМЕ ДА БРОЈИ!

CHRIS
BROWNE
11-4

World rights reserved.

КАКО СУ СЕ ПОКРСТИЛИ РУСИ

Негде око 866. године стигну два руска кнеза, Асколд и Дир, из Кијева на лаким лађама и с бројном посадом под Цариград. Дуго су га опседали, али се тврди град добро бранио. Опсада је потрајала све док се није подигла бура и потопила њихове лађе, те их Грци победе и заробе.

Кнезови незнабошци и њихова исто тако незнабожачка војска први пут је дошла у додир са хришћанским светом, са идејом хришћанства и, што је можда најснажније утицало на становнике мање развијене земље из које су дошли, с велелепним грађевинама богате Византије, међу којима се издвајала црква Свете Софије, Божанске мудрости. Подигнута у 6. веку за време цара Јустинијана, обложена разнобојним мермером и блиставим мозаицима, ремек-дело византијске архитектуре, али и једно од најсмелијих грађевинских остварења уопште, нарочито својом огромном куполом и обиљем разноврсних украса зрачила је лепотом, богатством и моћи византијског света.

Први мученици

Занесени новим сазнањима, придошлице варвари примили су крштење од тадашњег патријарха Фотија и постали први Руси хришћани. Онда су се вратили у своју отаџбину водећи са собом и једног епископа који је, како су забележили грчки хроничари, са успехом проповедао међу Русима нову веру пошто је, на њихов позив, бацио једно јеванђеље у ватру, а оно није изгорело, и тако их уверио у његово божанско порекло.

Хришћанство је у Русији напредовало, нарочито у престоници Кијеву где је већ постојала и саборна црква, али су и велики кнезови и велике масе народа остале у многобоштву. Тако је велики кнез Игор Свјатославич (912–945), који је с Грцима често водио рат и склапао четири

РАЗБИЈТЕ ПЕРУНА!

Горд какав је био, кнез Владимир није желео мирољубиво да се обрати Грцима за крштење и мисионаре јер би се, ипобожје, ипак ионизио иред њима

мир, до смрти остао у својој старој вери, али се његова удовица Олга, која је једно време била регенткиња, крстила 955. године у Цариграду и добила име Јелена. Вративши се у Русију, трудила се да тамо рашири хришћанство, али није успела да наговори чак ни свога сина Свјатослава. И он и његов син Владимир, о коме постоји податак да је имао и до 600 жена, остали су многобошци.

Кад је Владимир, назван Велики, у првим годинама своје владавине извојевао неку значајну победу, од силне радости хтео је да принесе људску жртву Перуну, главном руском богу, и коцка падне на младог хришћанина Јована. Отац младићев, Теодор, такође хришћанин, покушавао је на све могуће начине да убеди народ у безумност људске жртве и у ништавност идола Перуна, али без успеха. По заповести кнеза Владимира, и отац и син су посечени. Њих славе као прве мученике међу Русима.

Као на небу

Знатно касније схватио је Владимир да су Руси са својом вером на много нижем ступњу цивилизације од суседних хришћанских народа. Како пишу хроничари, међу којима и Нестор, отац руске хронографије (умро 1114. године), пошаље изасланике у

разне суседне земље и увери се у значај једнобожачких вера – јудејства које је у оно време код суседних Хазара било веома заступљено, затим ислама и најзад хришћанства – а онда одлучи да прими хришћанство грчког обреда.

Зашто је пала баш оваква одлука, ако се зна да су још за време регенткиње Олге, Игорове удовице, западни мисионари, међу којима и Адалберт Тријерски, касније архиепископ магдебуршки, безуспешно покушавали да покрсте Русе? Вероватно због оне већ поменуте цркве Свете Софије, јер су посланици из Цариграда описивали православни обред тако да су се, веле, док су присуствовали грчкој литургији, осећали као да нису у цркви него на небу.

Међутим, гордом Владимиру није одговарало да се мирољубивом молбом обрати Грцима за крштење и мисионаре, јер би се, тобож, тако пред њима понизио, па је прво повео против Грка рат и отео им Херзон – данашњи Крим. Потом је послао изасланике у Цариград и понудио мир ако му цареви Василије II Бугароубица и Константин VIII, који су заједно владали, дају своју сестру Ану за жену. Тада ће се преобратити у хришћанство и он и његов народ.

Потучени Грци радо су пристали и послали принцезу Ану у Херзон, заједно с

митрополитом Михаилом и с великом пратњом коју су чинила многа и световна и духовна лица. Пред својом невестом Владимир се затим крстио, па се ту обавило и венчање.

Руски Јустинијан

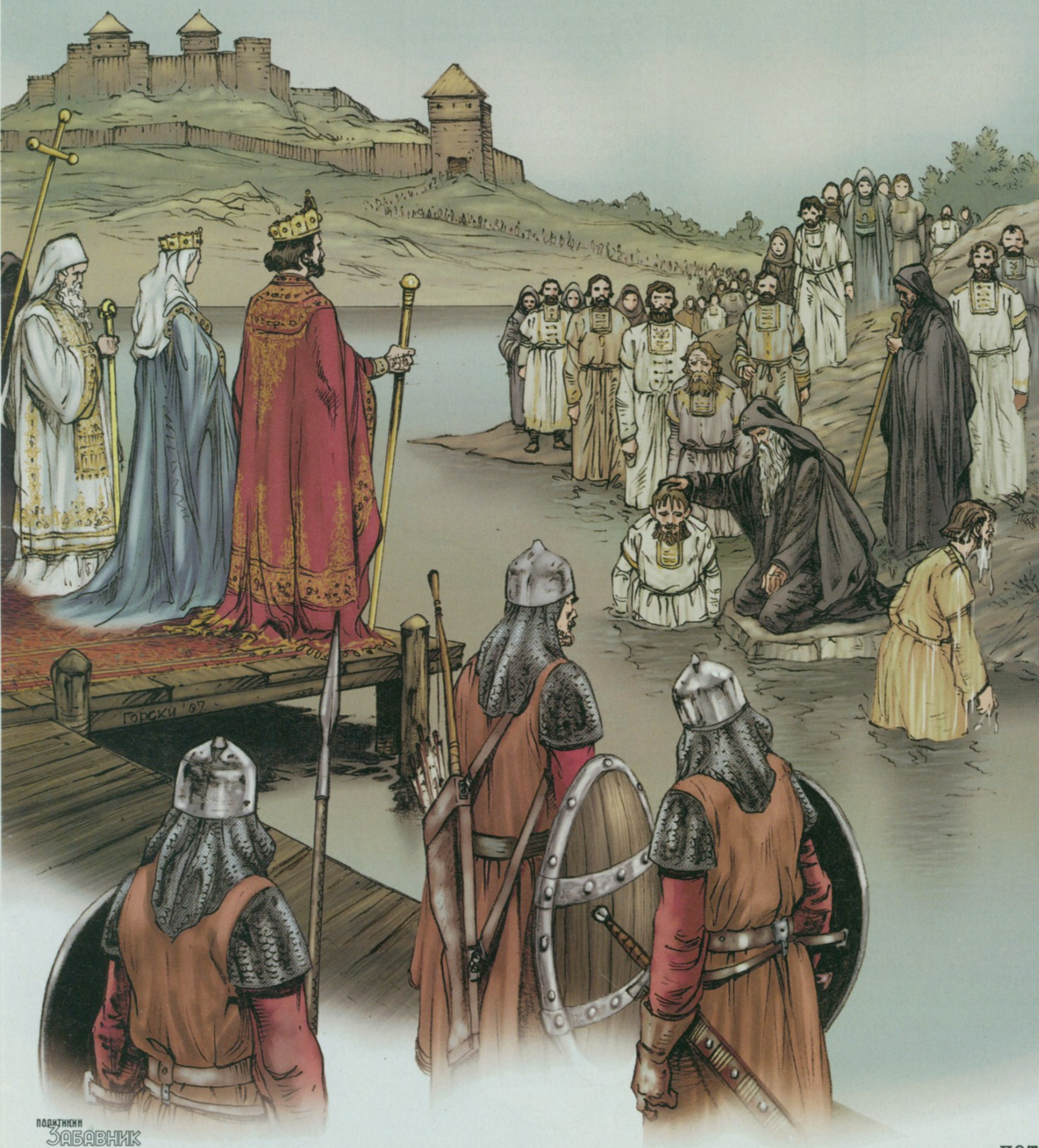
Заједно с војском која се такође крстила у Херзону вратио се у Кијев Владимир, сада покрштени Василије, и, „у целом свом бићу промењен“, отпустио својих 600 жена и заповедио да се статуа бога Перуна разбије, а њени остаци баце у Дњепар. Пошто је покрстио своје синове, позвао је све становнике Кијева да се окупе на обалама Дњепра ради крштења. Сви који би требало да добију исто име стали су у један ред и тако их је митрополит Михаило крстио заједно.

Тако је почело и одатле се раширило хришћанство по свој Русији, што милом што силом, после тешких борби које су предузимали Владимир и његов син Ярослав кога су због подизања велелепних цркава и због цркви наклоњеног законодавства назвали руским Јустинијаном. И тако је, још пре краја 10. века, осим кијевске митрополије, основано још шест епископија: Новгород, Черњигов, Бјелгород, Владимир Волински, Ярослав и Ростов ■

Светлана Ненадовић

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

19. 10. 2007.

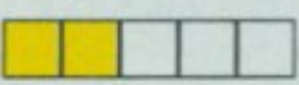
СУПЕРВУЛКАН

Сваких 50 миленијума огромна вулканска ерупција избаци довољно пепела и гаса да прекрије читав континент и потпуно закљони Сунце, изазивајући оштру зиму. За последњих 2,1 милиона година две такве разорне ерупције протресле су кору планете у Јелоустоуну, у америчкој држави Вајоминг. Тамошњи вулкан још се није смирио ■

Разорна моћ

ЗЕМЉОТРЕС У КАСКАДИЈИ

Дуж западне обале САД ствара се притисак који може да доведе до разорног земљотреса, попут оног који је погодио Суматру 2004. године. Кад је област Каскадије последњи пут била погођена земљотресом 1700. године, таласи цунамија високи и до 20 метара окупали су обале Калифорније, Орегона и државе Вашингтон, проузрокујући оштећења чак и у Јапану ■

Разорна моћ

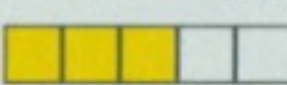
ЊУЈОРШКИ УРАГАН

Ураган назван Лонг ајленд експрес зашао је 1938. године исувише северно од подручја где је обично харао и однео 600 живота у Њујорку и околним државама. С обзиром на то да климатске промене утичу на све већа померања урагана из уобичајених подручја, само је питање времена следеће несреће која би проузроковала евакуацију три милиона људи ■

Разорна моћ

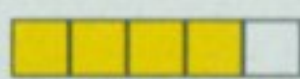
НЕСТАНАК ГОЛФСКЕ СТРУЈЕ

Према недавном извештају Међународне групе за климатске промене (IPCC), Голфска струја ће до 2100. године да успори за 50 одсто. А ако сасвим стане, зимске температуре ће се, према неким истраживањима, спуштати до 20 степени Целзијуса испод нуле. Неће наступити баш ледено доба као у филму „Дан после сутра“, али свакако ће бити застрашујуће ■

Разорна моћ

МЕГАЦУНАМИ

Читав западни део вулкана Кумбре вијеха на канарском острву Ла Палма лагано клизи ка мору. Током неке будуће ерупције и огромног одроњавања земље у океан, вода ће се подићи стотинама метара изазивајући мегацунами који може потпуно да разори све обале око северног дела Атлантског океана ■

Разорна моћ

10 НАЈВЕРОВАТНИЈИХ

НЕСРЕЋЕ НА ПОМОЛУ

Заборавите светски тероризам. Већ увелико откуцавају темпиране бомбе као што су земљотреси, вулкани и урагани. Они су далеко озбиљнија опасност за већину становништва на Земљи

ПУСТОШЕЊЕ

До 2030. године готово пола милијарде људи који живе на-
домак обала Средоземља по-
сматраће с ужасом како им се
пустиња постепено приближа-
ва. Област величине три Срби-
је и дом за 16.000.000 људи до
краја овог века биће угрожена
преображајем плодног земљи-
шта у спарно царство песка и
стења ■

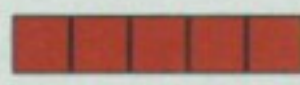
Разорна моћ

ПОДИЗАЊЕ НИВОА МОРА

Насин угледни научник за кли-
матске промене Џим Хансен
сматра да ће топљењем полар-
них ледника у овом веку доћи до
подизања нивоа мора за 1 до 2
метра, и неколико метара више
у следећем. Садашње обале
континената биће потопљене.
Пораст од само једног метра
угрозио би трећину светских по-
љопривредних добара, а пораст
од четири метра оставио би Ма-
јама на острвцу 60 километа-
ра удаљеном од копна ■

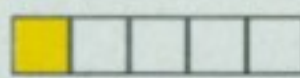
Разорна моћ

РУШЕЊЕ ПРИРОДНЕ БРАНЕ

Одрон земље проузрокован зе-
мљотресом 1911. године напра-
вио је природну брану на реци
Мургаб у Таџикистану, средња
Азија. За скоро цео један век
иза бране је надохло језеро Са-
рез дугачко 60 километара.
Ако би нови земљотрес иза-
звао рушење бране, поплава би
разорила област која покрива
неколико држава и у којој живи
5.000.000 људи ■

Разорна моћ

ЗЕМЉОТРЕС У ТОКИЈУ

Након што је велики зе-
мљотрес Канто погодио То-
кио 1923. године, уследио
је ужасни привредни ко-
лапс. Вероватноћа да ја-
панску престоницу погоди
земљотрес који би причи-
нио штету од 720 милијар-
ди евра износи 30 одсто.
Страхује се да би униште-
ње јапанске привреде има-
ло страховите последице
широм планете ■

Разорна моћ

УДАР АСТЕРОИДА

До сада је опажено 713 астеро-
ида промера једног километра
и више, који могу да падну на
Земљу. Удар астероида вели-
ког два километра испунио би
атмосферу прашином и про-
узроковао дуготрајно смрзава-
ње површине планете. Пољо-
привреда би усахла и милијар-
де људи би умрле. Срећом, та-
кви удари дешавају се једном
у неколико милиона година ■

Разорна моћ

ШТА СУ ОТКРИЛИ АРХЕОЛОЗИ БЛИЗУ ЈЕРУСАЛИМА

ЗЛОТВОРОВ ГРОБ

Озлоглашеног краља Ирода, владара Јудеје у доба Христовог рођења, римски историчари назвали су Ирод Велики јер је био спретан и предузимљив владар, неуморан градитељ, поштовалац Рима и грчко-римског стила живота, приврженик прво Марка Антонија и Клеопатре, а потом Октавијана Августа. Међутим, његови поданици Јевреји имали су сасвим супротно мишљење – Ирода су сматрали странцем и наметнутим владаром. Претходни владари Јудеје били су скромни и понизни, а Ирод је био раскашан и разметљив. Бука из његовог дворца, пијанке и блудничење вређали су верска осећања поданика. Њихово незадовољство и буне омрзнути краљ гушио је у крви.

осам

Можда је расветљена једна од највећих тајни међу археолошким налазиштима заснованим на библијским предањима – гробно место краља Ирода који је наредио да се погуби 14.000 мушке деце млађе од две године у покушају да спречи најављени Христов долазак

Међу бројним злочинима који се приписују Ироду, најсвирепије је његово наређење да се погуби 14.000 мушке деце млађе од две године, описано у новозаветном Јеванђељу по Матеју. Кад су три мудраца који су даривали Исуса по рођењу избегли да после тога посете Ирода и разоткрију Христа, разјарени вла-

дар наредио је покољ деце како би био сигуран да је и Исус међу њима. Међутим, нема историјских података који би потврдили ово предање, а, с обзиром на изразиту омраженост Иродову међу савременицима, ниједан од њих не би пропустио да прибележи такав беспризорни чин да се заиста и десио.

Према историјским записима, Ирод Велики рођен је 73. године пре наше ере, а умро је у Јерихону 4. године пре наше ере, значи четири године пре наводне године Христовог рођења, што уноси додатну забуну. Кривац за то је скитски монах Дионизије Мали, коме је римски бискуп Јован Први 525. године наложио да одреди тренутак Христовог отелотворења. До тада су се сви догађаји рачунали од године оснивања Рима (по данашњој рачуници 753. године пре наше ере). Седам година Дионизије Мали мучио се с том рачуницом и на крају, очигледно, грдно погрешио јер је каснијим упоређивањем историјских података израчунато да је Христос рођен осам годи-

ПОДНИКИ
ЗАБАВНИК

19. 10. 2007.

ВЛАДАР КОЈИ ЈЕ УБИЈАО СИНОВЕ

Када је Ирод рођен његов отац Идумеја Антипатер био је римски намесник. Иродова мајка била је Арабљанка. Његова чврстина и вештина војевања убедили су Марка Антонија, римског војсковођу и владара, да му подари титулу краља Јудеје 37. године пре наше ере. Као владар, био је бездушни апсолутиста, али и један од највећих градитеља у јеврејској историји. Предузео је бројне градитељске подухвате. Посебно се издваја доградња Другог храма и обнова некадашњег Првог храма који је подигао Соломон, као и подизање тврђаве Масада надомак Мртвог мора. (Ова тврђава постала је позната

по бици у време Првог јеврејско-римског рата између 66. и 72. године. Око 1000 опкољених јеврејских побуњеника у Масади извршило је самоубиство да не би пали у руке Римљанима. Пошто им вера забрањује самоубиство, претпоставља се да су извлачили сламку и наизменично се убијали до последњег човека.)

Ирод Велики био је умешни политичар, али је лично био несрећан човек. Женио се десет пута и имао много деце. Међутим, погубио је тројицу синова јер су ковали завере против њега. Најдражег сина Антипатера погубио је свега пет дана пре него што је преминуо ■

на пре почетка хришћанске ере која је по њему и названа! Међутим, такво ново рачунање времена почело је да се примењује од 532. године и сви историјски догађаји преиначени су у складу с тим.

Према записима римског историчара Јосифа Флавија из 1. века, раскошни погребни обред Ирода Великог обављен је у његовом краљевском дворцу на ободу пустиње, 15 километара јужно од Јерусалима. Тврђава и дворца Иродијум (Херодијум) било је једно од највећих владарских здања у Римском царству, а истовремено и најмонументалнији од свих Иродових градитељских подухвата. Међутим, није остало довољно података о тачном месту где се налази краљев гроб.

Новчићи из Иродовог доба

Један од библијских приказа краља Ирода

Више од педесет година археолози су претраживали Иродијум у потрази за Иродовим гробом. Ископавање су започели фрањевачки монаси 1956. године и оно је трајало шест

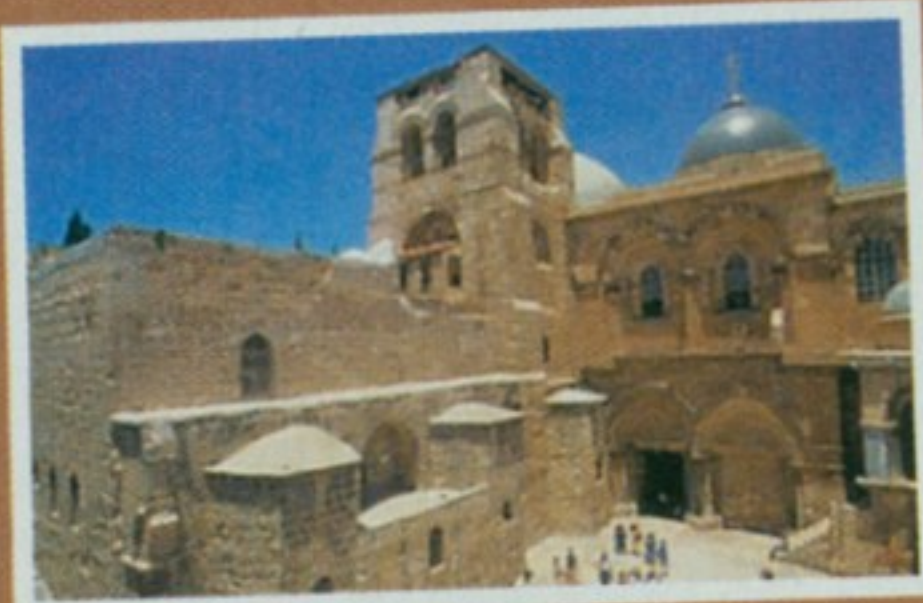
година. Посао су наставили Израелци, након што су 1967. године запосели ту област у Шестодневном рату. Откривени су остаци вртова, базена, утврђења и дворана, али је гробница остала скривена.

У мају ове године професор Јехуд Нецер, са Археолошког института на Хебрејском универзитету у Јерусалиму, и његове колеге открили су у Иродијуму

ИРОДОВО ГРОБНО МЕСТО

ГРОБНИЦЕ КОЈЕ НЕДОСТАЈУ У СВЕТОЈ ЗЕМЉИ

ХРИСТОВ ГРОБ

Има верских несугласица око тога где је Христос сахрањен. Православци и католици верују да је сахрањен на месту око кога је касније саграђена црква Светог гроба у Јерусалиму, док протестанти сматрају да је положен у врту Јосифа Ариматејског, изван градских зидина Јерусалима ■

ГРОБ АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ

Ни до данас се не зна где је тачно сахрањен Александар Македонски. Највећи број археолога чврсто верује да је његов гроб у Александрији, гра-ду који је утемељио на северној обали Египта. Више древних записа упућује на његов погреб у Александрији и великодостојнике који су долазили да му одају последњу почаст ■

МОЈСИЈЕВ ГРОБ

Неки верују да је Мојсијев гроб на планини Небо у Јордану, где постоји црква посвећена њему. Први пут ова црква помиње се у записима извесне ходочаснице Егерије која је место посетила 394. године. Међутим, нема археолошких доказа који би подупрли ову теорију. Тајна остаје нерасветљена ■

Новинари пред Иродовим гробом

остатке гроба, саркофага и маузолеја. „Из дана у дан откривали смо све више нових делића”, каже професор Нецер који води ископавања од 1972. године. „Украси су били толико раскошни да смо били сигурни да је то краљевски саркофаг.

Међу рушевинама нашли су делиће великог саркофага, украшене урне и камени подијум површине десетак квадратних метара на коме је вероватно стајао маузолеј. Саркофаг је начињен од црвеног кречњака и био је дугачак 2,5 метра. Имао је тространи поклопац и био је раскошно украшен. Разбијен је на ситне делове. Вероватно су то учинили Иродови поданици који су мрзели краља због зближавања с Римљанима. Нема никаквог натписа који би доказивао да је то Иродов саркофаг, али професор Нецер у то је сасвим убеђен.

Шта је толико дуго спречавало археологе да открију Иродов гроб? Сам покојни краљ навео их је да траже на погрешном месту. Иродијум је на сред брда налик на вулкан, и може се видети из Јерусалима. Врх

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

- Ирод је имао 10 супруга. Најдражу, Маријамну, погубио је због прељубе.
- Богато је потпомагао одржавање олимпијских игара.
- Тврђаву Антонију (пред којом је Понције Пилат осудио Христа) Ирод је назвао у част Марка Антонија коме је био привржен.
- Ирод, који је према предању погубио Јована Крститеља опчињен Саломиним плесом, заправо је син Ирода Великог.
- Ирод Велики умро је у 69. години, од обољења бубрега и гангрене гениталија ■

брда доградио је сам Ирод. Ту је подигао тврђаву коју је користио током ратова. Потом је подигао и краљевски дворач који је, заједно са шталама, вртovima и базенима био величине омањег насеља. Назван је Доњи Иродијум. Било је то једно од архитектонских чуда свог доба, нарочито кад се узме у обзир да је саграђено усред пустиње. Јосиф Флавије записао је како је вода, које нема у

тој области, доношена из велике даљине по високој цени.

Археолози су се од почетка усредсредили на Доњи Иродијум. Открили су две величанствене грађевине, велико обредно купатило и гробну стазу дугу 350 метара. То их је уверило да је краљ Ирод сахрањен негде у тој области. Пошто и после неколико деценија ништа нису нашли, професор Нецер почео је средином 2006. године да претражује и остале делове Иродијума.

Тако су на североисточној стрмини брда открили гробницу на врху масивног степеништа чији је сваки степеник широк 6,5 метара. Верује се да је степениште грађено због погребних свечаности. Има археолога који сумњају да је откривени саркофаг заиста Иродов и траже неки опипљивији доказ у виду натписа и слично. Међутим, професор Нецер не сумња у своје откриће: „Ирод је саградио и друга велелепна здања која је назвао по члановима своје породице. Да Иродијум није одредио за своје вечно коначиште, не би га назвао по себи” ■

Ема Бејли

ШТА ВИДИШ, ШТА НЕ ВИДИШ

1 УЖИВЉАВАЊЕ

Каже се да је довољно некоме погледати у очи и осетити шта га мучи или каква је особа. С тим се делимично слажу и стручњаци, психолози. Способност саосећања и саживљавања с другом особом готово да има свако. Код неких је тај осећај више изражен, а код неких мање. Тако се, рецимо, често саучествује с неким блиским ко осећа страх, бол, тугу и проживљава као лично осећање. Понеко таква осећања препознаје и код непознатих људи. Психолози то називају емпатијом, поступком уживљавања у осећања, мишљење и понашање других. Они је користе као начин за решавање неких здравствених тегоба изазваних стањем свести и спознавањем осећања пацијаната откривају узрок тегоба.

Колика је ваша способност емпатије, проверите на основу овог огледа. Добро погледајте очи ових шест особа приказане на сликама и покушајте да закључите каква осећања преовладавају код њих.

Заокружите један од понуђених одговора, а потом проверите јесу ли по мишљењу психолога прави. Тачни одговори налазе се на страни 13.

- 1) Раздражљивост, храброст, забринутост, опуштено
- 2) Стидљивост, раздраганост, уверљивост, безвољност
- 3) Очајање, уплашеност, олакшање, узбуђење
- 4) Веселост, растресеност, чежњивост, уверљивост
- 5) Запрепашћеност, неповерљивост, збуњеност, уплашеност
- 6) Надмоћност, љубазност, кривица, уплашеност

1)

2)

3)

4)

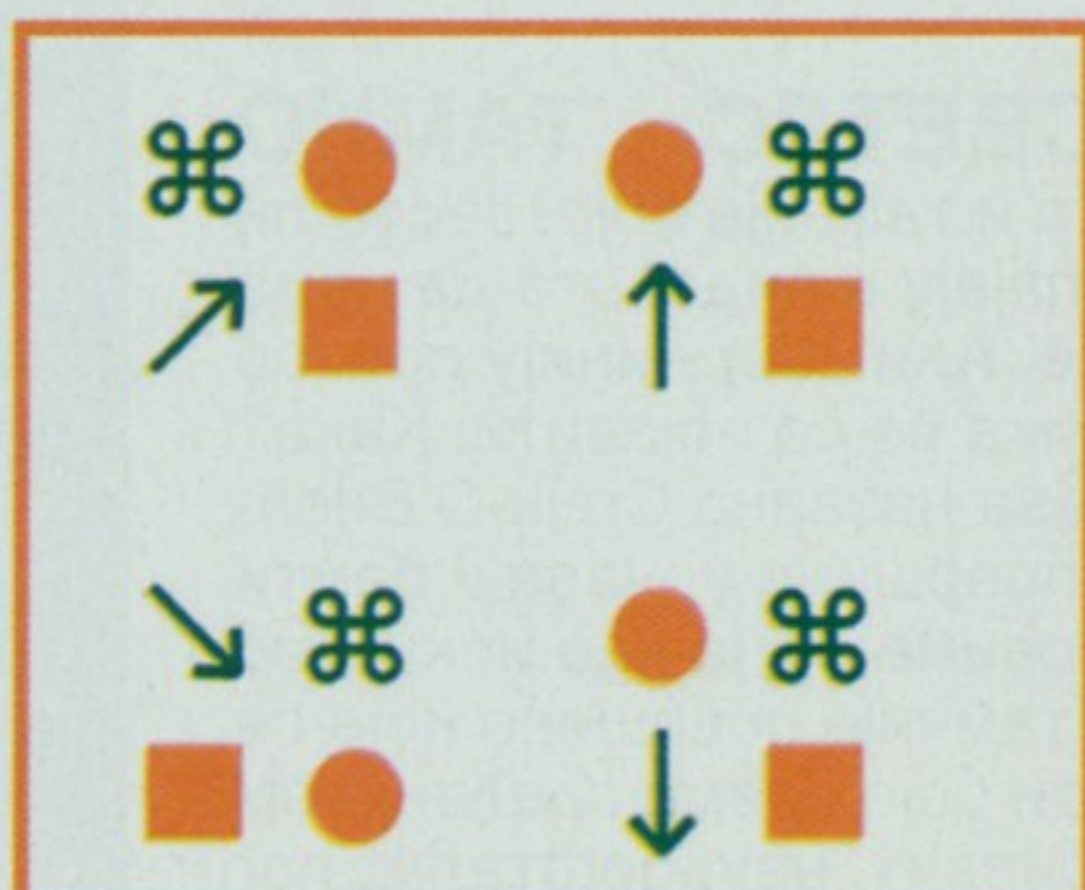
5)

6)

Ако имате мање од 4 тачна одговора, способност емпатије није вам јача страна. Или се потрудите да обраћате више пажње на људе око себе или се клоните површних закључака о њима. Уколико имате између 4 и 5 тач-

них одговора, спадате у особе које често могу да препознају жеље, намере и невоље других. Сви тачни одговори казују да сте особа која има изузетно развијену способност да се уживи у осећања других ■

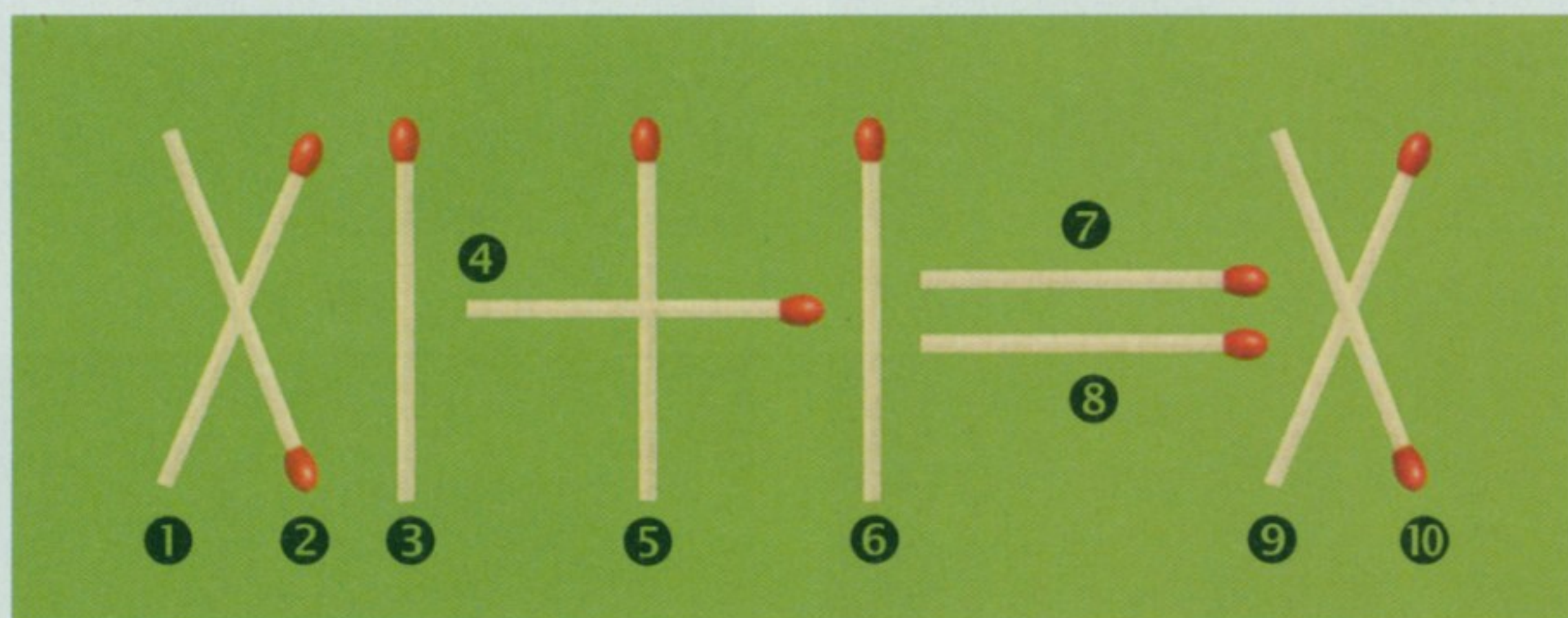
2 СУВИШНА ГРУПА

Ове четири групе имају истоветне знакове. Ипак, једна је сувишна јер се разликује. Погледајте их добро и закључите због чега је тако ■

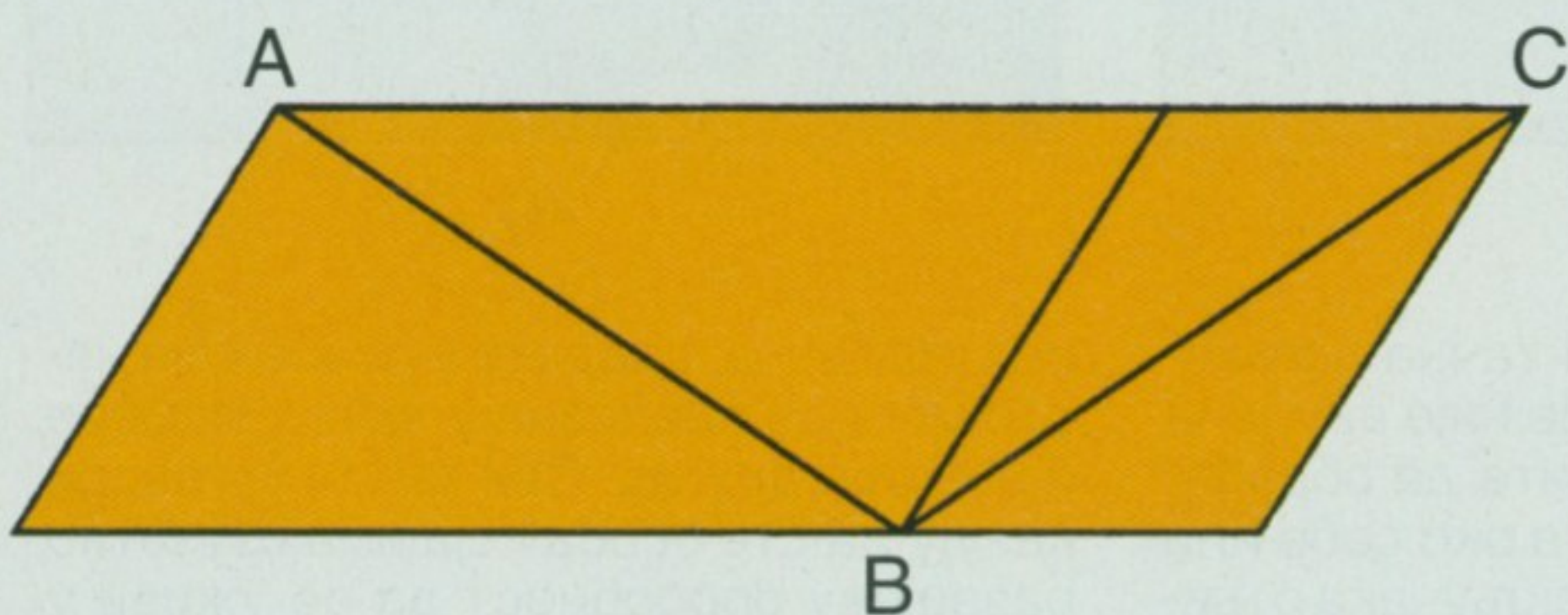

3**ЛЕПОТА ПРИРОДЕ**

Призор на слици Роберта Фишера названој „Нови дан” јасно дочарава мир и лепоту природе у освит јутра. Али, наговештавајући рађање дана, аутор је у своју слику уткао још један нови настанак. Погледајте добро слику и уочићете шта се на њој крије ■

4**ЈЕДНАЧИНА ПАЛИДРВЦИМА**

Да би једначина римским бројевима обликованим палидрвцима била тачна, треба: 1) уклонити једно палидрвце, 2) променити место једном палидрвцету, 3) окренути страницу за 180 степени ■

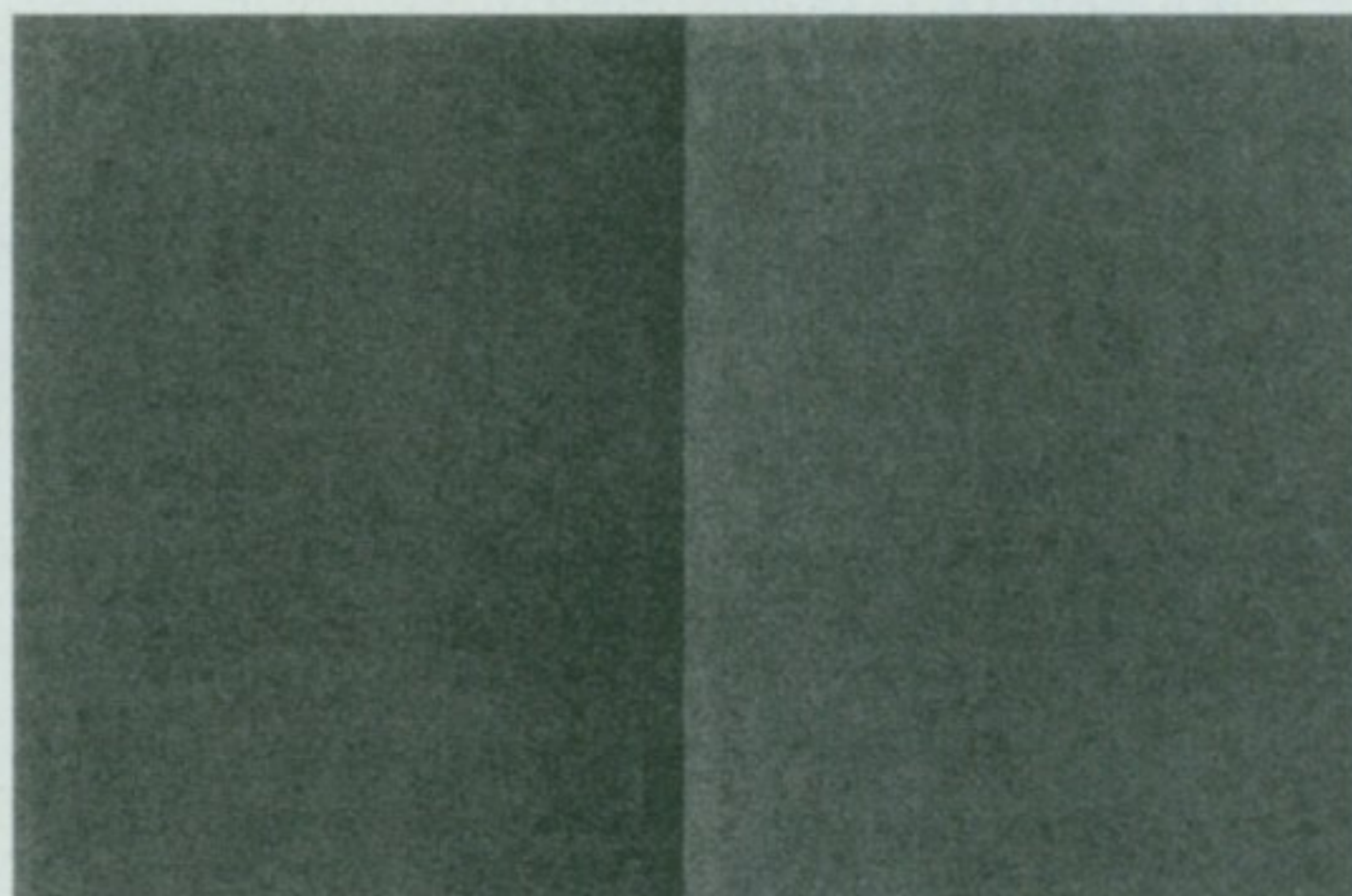
5**КРАЋИ ПУТ**

Којим путем треба ићи да би се прешла мања раздаљина? Путем АВ или ВС? ■

7**СВЕТЛО – ТАМНО**

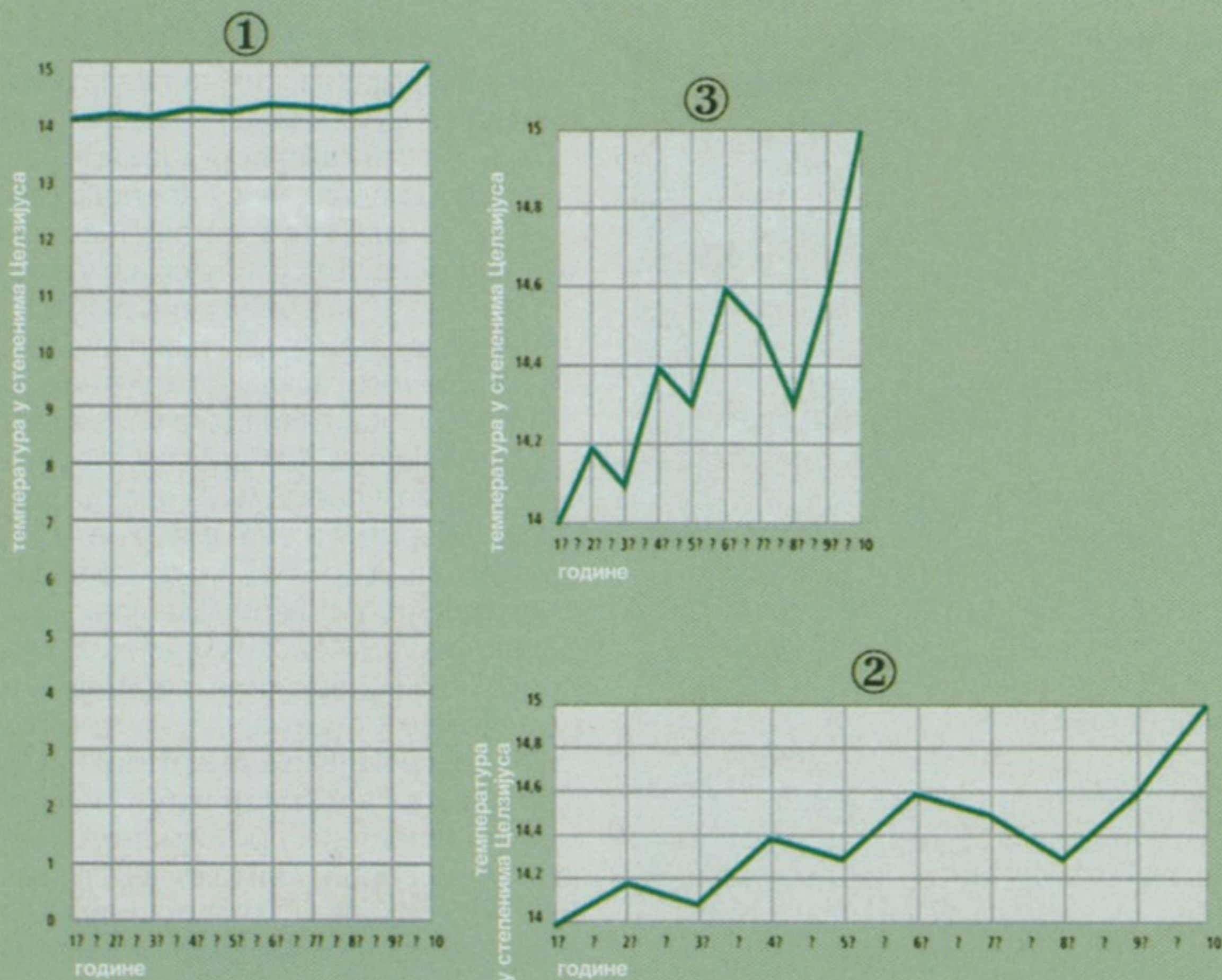
Овај правоугаоник чине два поља, светлије и тамније боје. Јесте ли сигурни? Прекријте прстом линију којом се спајају и видећете да нема разлике. Обе површине су исте боје. Али, кад линију поново откријете, разлика ће се појавити. Како?

У питању је оптичка варка или појава названа Craik-O'Brien-Cornsweet-Illusion. „Ману” мозга да боју неке површине уочава и памти тамо где је најизраженија, у угловима и рубовима, те је као искуство преноси и кад су у питању светлије и тамније површине које се налазе једна уз другу, па поистовети боје према пређашњем искуству, открио је још 1960. године Том Корнсвит, неуроофталмолог у медицинском центру на Универзитету у Ајови ■

8 ДИЈАГРАМИ ЗА ЗБУЊИВАЊЕ

Шта су то дијаграми, вероватно не треба објашњавати. Графички прикази на којима се линије благо или оштро пењу и спуштају стварајући приказ разних прилика и делатности током неког времена, користе се свуда. Њима се најјасније и најсликовитије може готово све приказати од, рецимо, количине прихода у привреди, кретања деоница на берзи до здравственог стања у друштву. Али, психолози кажу да се дијаграмима може довести и до збуњивања. Доказ су ова три дијаграма температурних промена за време од десет година. Иако сва три представљају исте температурне разлике и исти временски размак, изгледају другачије јер су графички различито предочени. Климатске разлике на првом дијаграму изгледају као благо, незнатно повишење температуре. На другом, где је распону година дата већа дужина, већ значајније, а на трећем дијаграму стиче се утисак да је дошло до климатске катастрофе и наглог повишења температуре ■

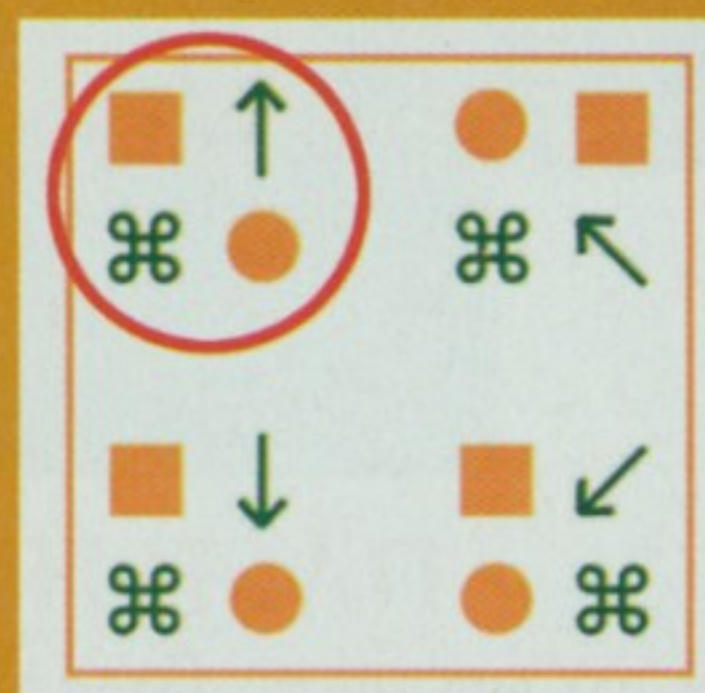
9 МАГИЧНИ БРОЈЕВИ

За решавање математичких задатака користе се само четири броја – 1, 3, 4 и 6. Магични су само утолико што се употребом разних математичких операција од њих сваки пут добија резултат повећан за један број. Тражи се резултат 24, а као помоћ наведени су примери с резултатима од 21 до 27. Покушајте да га решите ■

$$\begin{aligned} 3 \times 6 + 4 - 1 &= 21 \\ 3 : (1 / 6) + 4 &= 22 \\ 3 + 4 \times (6 - 1) &= 23 \\ ? &= 24 \\ (6 + 1) \times 4 - 3 &= 25 \\ 4 \times 6 + 3 - 1 &= 26 \\ (6 + 4 - 1) \times 3 &= 27 \end{aligned}$$

С. Д.

РЕШЕЊА

У свим групама стрелица је усмерена ка кругу, осим у овој

2. СУВИШНА ГРУПА

- 1) Замешљеност
- 2) Уверљивост
- 3) Очајање
- 4) Чежњивост
- 5) Неповерљивост
- 6) Љубазност

1. УЖИВЉАВАЊЕ

Људски ембрион

3. ЛЕПОТА ПРИРОДЕ

4. ЈЕДНАЧИНА ПАЛДРВЦИМА
- 1) Палдрвце 5 треба уклонити
- 2) Палдрвце 3 пребацили на десну страну иза знака
- 3) Кад се странаца окрене за 180 степени, једначина гласи: $X - 1 = IX$

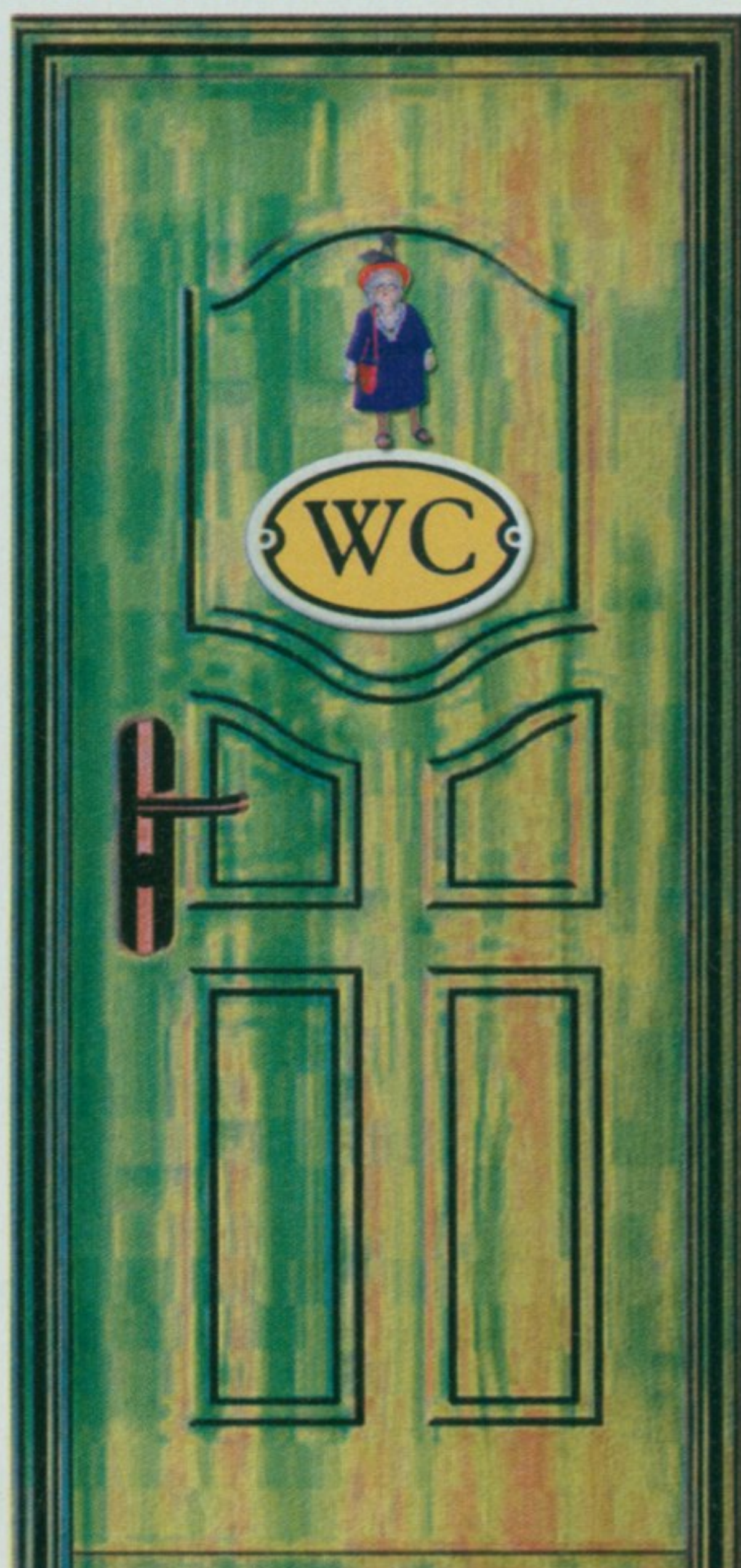
6. ТРОУГЛОВИ У ТРОУГЛУ
9. МАГИЧНИ БРОЈЕВИ

5. КРАЋИ ПУТ
- Свеједно је којим путем се иде. Раздаљина АВ и ВС исте су дужине.

Илустровале Неда Докић и Светлана Кнежевић

ПРИЧА ЗА ПОТОМКЕ

Враћајући се с одмора крајем септембра, Гвенит Колс је сишла из воза у Пикерингу, граду у коме живи, и продужила према јавном ве-цеу. Ова седамдесетседмогодишња Енглескиња, иако то не воли да призна, не чује баш најбоље. То се потврдило оним што ју је снашло. Кад су на разгласу објавили да се ве-це затвара и да се моле сви да изађу, Гвенит то није чула. Не слутећи шта је чека, изашла је из кабине и ухватила се за браву, али... Упорно је лупала и викала, али нико се није појавио. Морала је да се помири с тим да ће ноћ провести у тоалету. Срећа што је у коферу имала џемпере. Један је ставила на столицу да јој буде удобније, другим се огрнула. У ташни се затекло и нешто кекса и сок. Тако је дочекала седам сати ујутру. Службеница која је отворила тоалет била је веома изненађена кад је видела старицу.

– Сад ми се цео догађај чини смешним – рекла је касније Гвенит Колс – али, верујте, није ми било пријатно закључаној у ве-цеу. Међутим, све је то сада иза мене. Овај догађај препричаваћу деци и унуцима и знам да ће то постати једна од забавних прича из прошлости ■

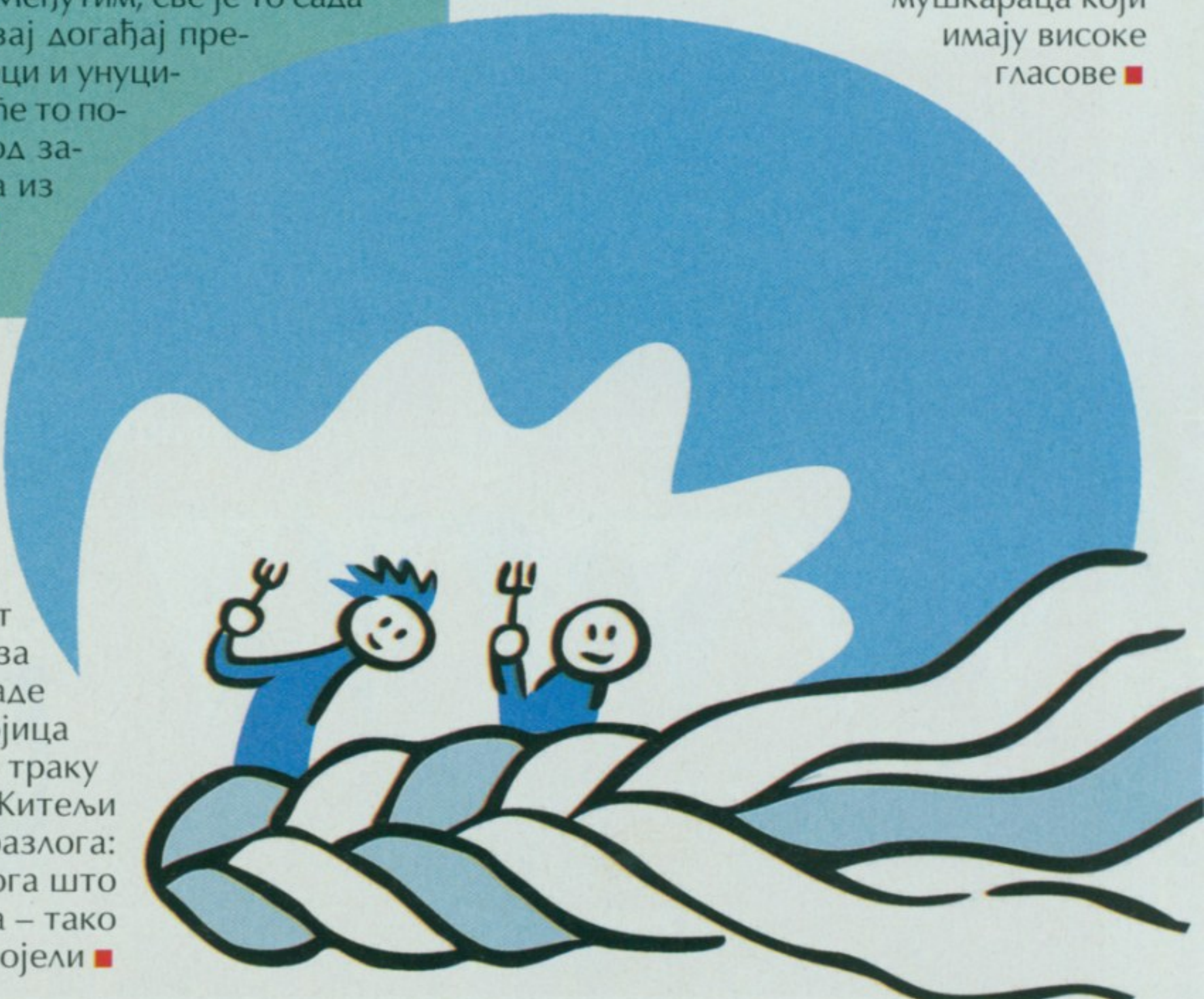
ПЛЕТЕНИЦА ОД МЛЕКА

У месташцу Сала Конзилина поред Салерна, у Италији, направљена је недавно највећа моцарела на свету. Као што је познато, моцарела је врста италијанског младог сира. Ова огромна моцарела била је у облику плетенице дуге педесет шест и по метара, ширине тридесетак центиметара. Тридесет пет млекација направило је ову плетеницу од сира за само деведесет минута, потрошивши четири хиљаде литара млека и око пет стотина литара сиришта. Тројица мајстора су плела плетеницу: у просеку, сваки је плео траку од сира дугу нешто више од седамдесет метара. Житељи месташца Сала Конзилина били су срећни из два разлога: ушли су у Гинисову књигу рекорда, а и због тога што моцарела не може дуго да стоји, јер би се покварила – тако да су је одмах појели ■

БАСОВИ СУ ПЛОДНИЈИ

Мушкарци високих, пискавих гласова могу да се љуте колико год хоће, али ово је само исход једног научног истраживања које су пренеле светске новинске агенције и које каже: мушкарци с дубоким гласом плоднији су од оних с високим! После вишегодишњих истраживања, ово је заједнички закључак научника с три америчка и канадска универзитета: Харвард, Флорида и Мекмастер. Постоји могућност да су некада давно и мушкарци и жене имали исту висину гласа која је потом полако почела да се разликује. У ствари, одвајање мушких (дубоких) од женских (високих) гласова последица је еволуције и то није нимало случајно – сматрају професори. Своја истраживања амерички научници обавили су у Африци испитујући начин живота појединих примитивних племена и њихових припадника старости између 18 и 55 година. Та племена иначе живе готово једнако као што су живели пре много векова. Утврдили су да мушкарци дубоких гласова имају више деце од мушкараца који имају високе гласове ■

НЕВЕСТА ВАТРОГАСАЦ

Једна двадесетпетогодишња Румунка дошла је почетком јесени да полаже испит за ватрогасца у – венчаници! Посао јој је био неопходан, али кад је сазнала да је баш истог дана кад је заказана њена свадба позвана и на проверу знања ради ступања на дужност ватрогасца, била је очајна. Најпре је отишла код свештеника да се посаветује. Он јој је рекао да не ваља отказивати већ заказано венчање. Она га је послушала. Рођаци су јој такође казали да је лош знак ако млада скине венчаницу и обуче неку другу одећу на дан венчања и да то доноси несрећу. Тако се девојка најпре венчала, присуствовала свечаном ручку, а затим, онако у венчаници, отишла да види хоће ли успети да обави и други важан задатак. Испоставило се да је била сувише расејана и узбуђена због венчања јер није положила тест за ватрогасца, тако да је нису примили на посао ■

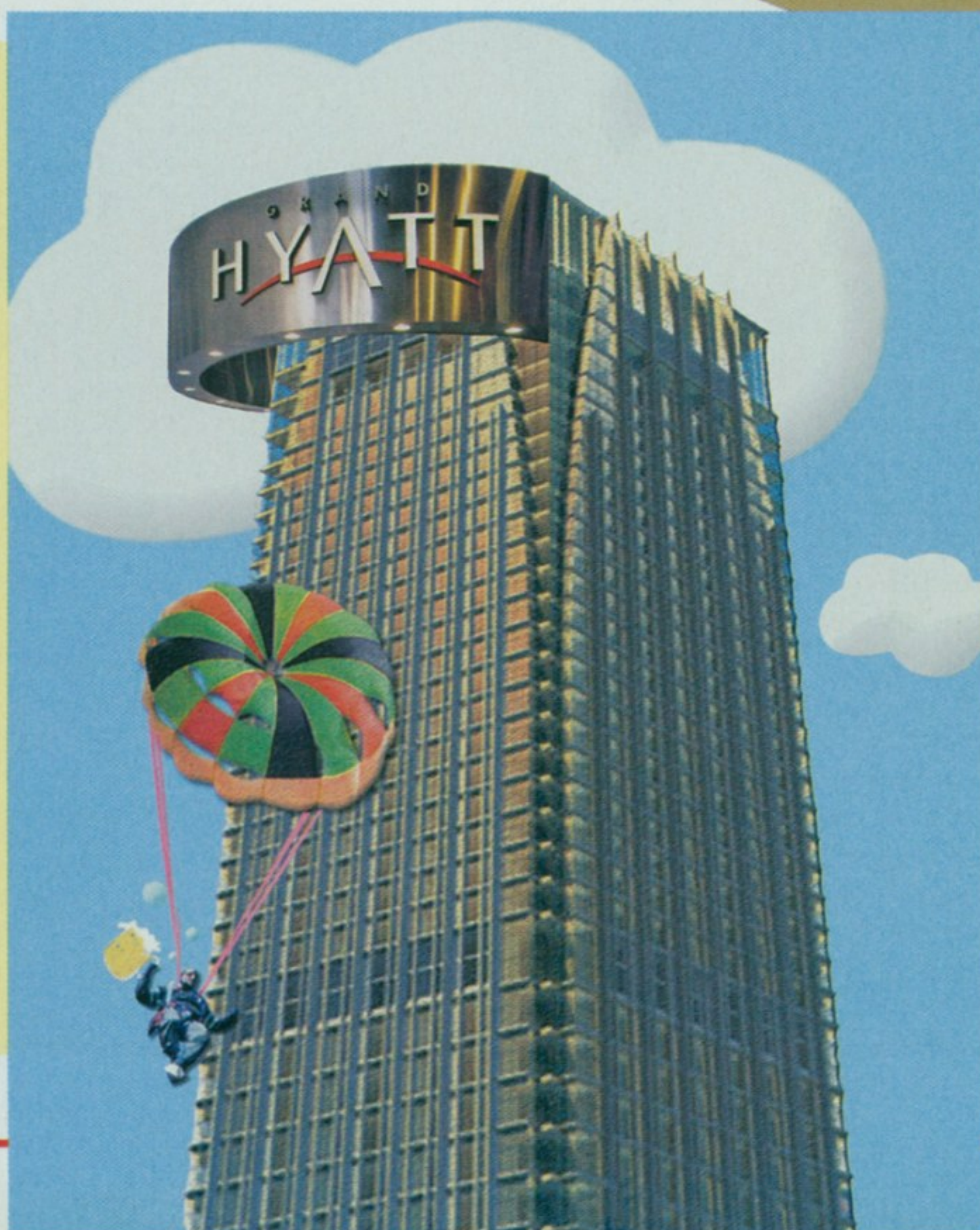
ПРОНАЂЕНО БЛАГО

Ништа није случајно. То би могао да потврди архитекта Глауко фон Винстер кога је судбина недавно дотакла на веома необичан начин. Наиме, руководећи радовима на изградњи болнице у граду Серијате код Бергама (Италија), он је у темељима, недалеко од реке Серио, нашао запечаћену пивску боцу. У њој је било писмо, тачније врло стара порука која је потицала из 1912. године и гласила: „Ко ову поруку нађе, наћи ће благо!“ Писамце је потписао Карло фон Винстер, тринаестогодишњак који је запечаћену боцу бацио у реку Серио пре готово једног века. Да ли је могао да слути да ће после деведесет пет година ту боцу наћи његов син? Свакако да није. Било како било, син се осећао као да је нашао право благо, поруку од свог оца. Иначе, на том месту некада је била фабрика пива породице Фон Винстер ■

ТО СЕ ЗОВЕ БИТИ СРЕЋКОВИЋ

Џошуа Хенсон је из свог родног града Блера, у америчкој држави Висконсин, недавно допутовао послом у Миннеаполис, у Минесоти. Оставио је ствари у хотелу „Хајат“ и с двојицом пословних људи отишао на вечеру. Око пола два ујутру, под дејством веће количине малигана, лифтом се попео на седамнаести спрат. Шта се догодило кад је изашао из лифта и зашто је, уместо да уђе у собу, наставио да иде ходником, остаће тајна. Тек, пролетео је кроз

прозор који се на крају ходника пружа дуж целог зида. Правим чудом двадесетдеветогодишњи Хенсон је преживео пролетевши кроз надстрешницу од дебелог платна постављену изнад улаза у хотел, која је успорила и ублажила пад. Кад су га превезли у болницу, лекари нису могли да поверују да је човек који је пао са седамнаестог спрата само мало угруван и, осим неколико подлива на телу и сломљене ноге, није био теже повређен ■

ТУЖНИ И СМЕШНИ ГРЕХ

ТУЖНИ
И СМЕШНИ
ГРЕХ

ТВРДИЧЛУК
МУЧНИ ТВРДИЦУ

Док му напоследку сасвим не загорча живот проведен у страху и стрепњи да не остане без свега, шкртица љубоморно чува све што има

Легенда приповеда о неком Арапину који је био толико шкрт да је његова жена ишла у поцепаним хаљинама и јела чорбу од прженог брашна. Понекад би јој дао и мало пиринча, али то је било веома ретко... А кад би у њихову кућу којом згодом дошли гости, домаћин би се сакрио само да избегне да их послужи хлебом и медом, како је налагао древни обичај. Живот им је протицао у беди и оскудици иако нису били сиромашни. Једнога дана с далеког пута пристигоше женина браћа. Желели су да се увере како им сестрица живи. Чим их је угледала, жена поче да се јада и исприча им све о мужевљевој шкртости. Браћи се та прича није нимало допала. Решили су да га науче памети и одвикну од шкртости.

Пођоше на пијацу, тамо купише прашак за успављивање и позваше зета у крчму на ручак. Сазнавши да ће га шураци частити оброком, шкртац с особитим задовољством прихвати позив. За њихов сто доносили су препуне пладњеве. Није знао колико му је доста хране. Браћа нису ништа окусила, док је тврдица јео и више него што је могао.

Анђели свете

На крају обеда шкртицу једва отпратише до куће будући да је у крчми готово захркао. Јер, с огромном количином хране, он је прогутао и прашак за успављивање. Кад су се уверили да је чврсто заспао, шураци га увише у бело платно које су чврсто зашили оставивши само мали прорез да би могао да дише. После извесног времена, шкртица се од хладноће пробудио... У међувремену, шураци су се прерушили – један се огрнуо кожом јелена, а други кожом пантера – и почеше моткама да ударају несрећника. Он схвати да се налази на гробљу,

Да ли је света Магдалена казнила браћу Мастели и претворила их у кипове од камена?

осети и како му куца срце. Значи ли то да се Риоба Мастели покајао?

Од шкртице до племенитог човека

Да ли шкртице заиста могу да се покају и преобразе у великодушне људе као што је то наговестио писац Чарлс Дикенс описујући господина Скруџа у чувеној новели „Божична песма”? Тврдичлук би се могао описати као смањена способност, спремност да се троши новац, да се поклања и отуђује оно што човек (тачније шкртица) поседује. Другим речима, болесна везаност за новац и предмете. Често је шкртица обузет жељом да увећа своје богатство, без обзира на то да ли је оно велико или мало. Међутим, тврдица не мора истовремено бити и похлепан. Његов основни циљ јесте да ни по коју цену не да оно што већ има.

Осећања која прате живот шкртица су страх, стрепња, сумња, ужас, усамљеност, забринутост, завист, љубомора... Није потребно да човек буде нарочито паметан да би схватио како је живот шкртице мукотрпан и јадан. Осим тога, тврдичлук је лоша друштвена појава, јер тврдица занемарује добробит других и усредсређује се само на сопствену. Руку на срце, тврдичлук се данас, поготово на Западу, сматра уобичајеном појавом, природним начином понашања. Једноставно, свако брине о својим добрима и о томе да их ни са ким не дели. Хришћанство тврдичлук сврстава у један од највећих грехова. У осуди шкртости најдаље иду будисти: они сматрају да се шкртост заснива на погрешном разумевању добробити

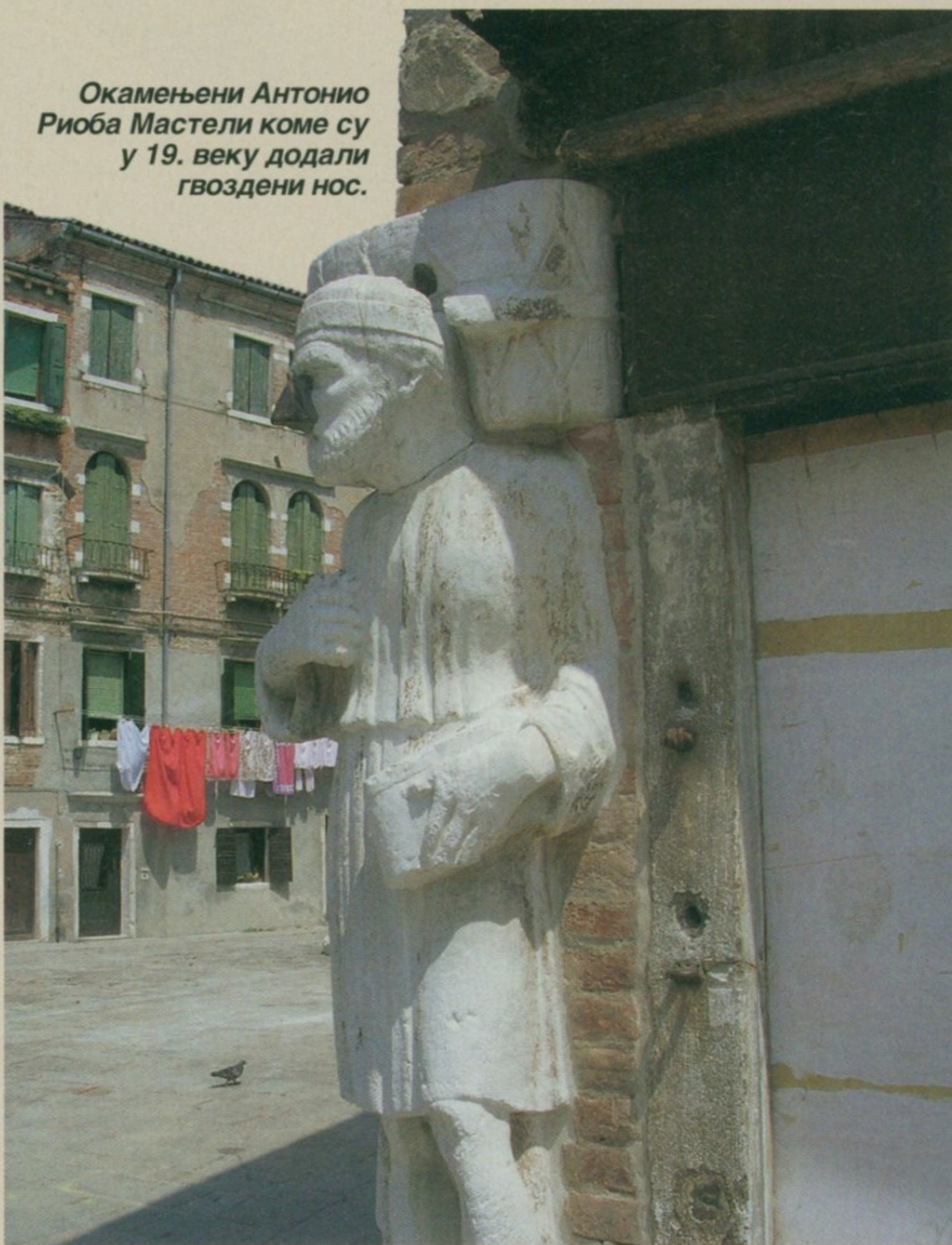
и среће – срећа није материјална срећа. Реч је само о илузији среће која преувеличава добре стране неког предмета.

Оно што шкртицама посебно загорчава живот, то је што их људи често избегавају. Додуше, шкртице су често недруштвене мада ни то не мора да буде правило. Понекад траже друштво како би им други нешто платили, па макар и једно пиће. Њихова устрепалост и болесна брига да не изгубе ништа од свог иметка, често је смешна. Другима, наравно. Њима није. Зато су шкртице од давнина надахњивале писце и комедиографе, од античких времена до данашњих дана. Поред Молијеровог „Тврдице” и Стеријиног „Кир Јање”, описане су у многим књижевним делима. Тврдице живе свој живот и у вицеима. Највише је о Шкотланђанима које сматрају окорелим шкртицама, али и о Пироћанцима, Ђеновљанима, такође познатим по томе да имају „гују у џепу”, наводно, као и Јевреји.

Надамо се да нисте помислили да се тврдичлук заиста може везати само за поједине народе или грађане одређеног места... То је питање нарави, а помало и ствар животног избора ■

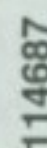
Мирјана Огњановић

Окамењени Антонио Риоба Мастели коме су у 19. веку додали гвоздени нос.

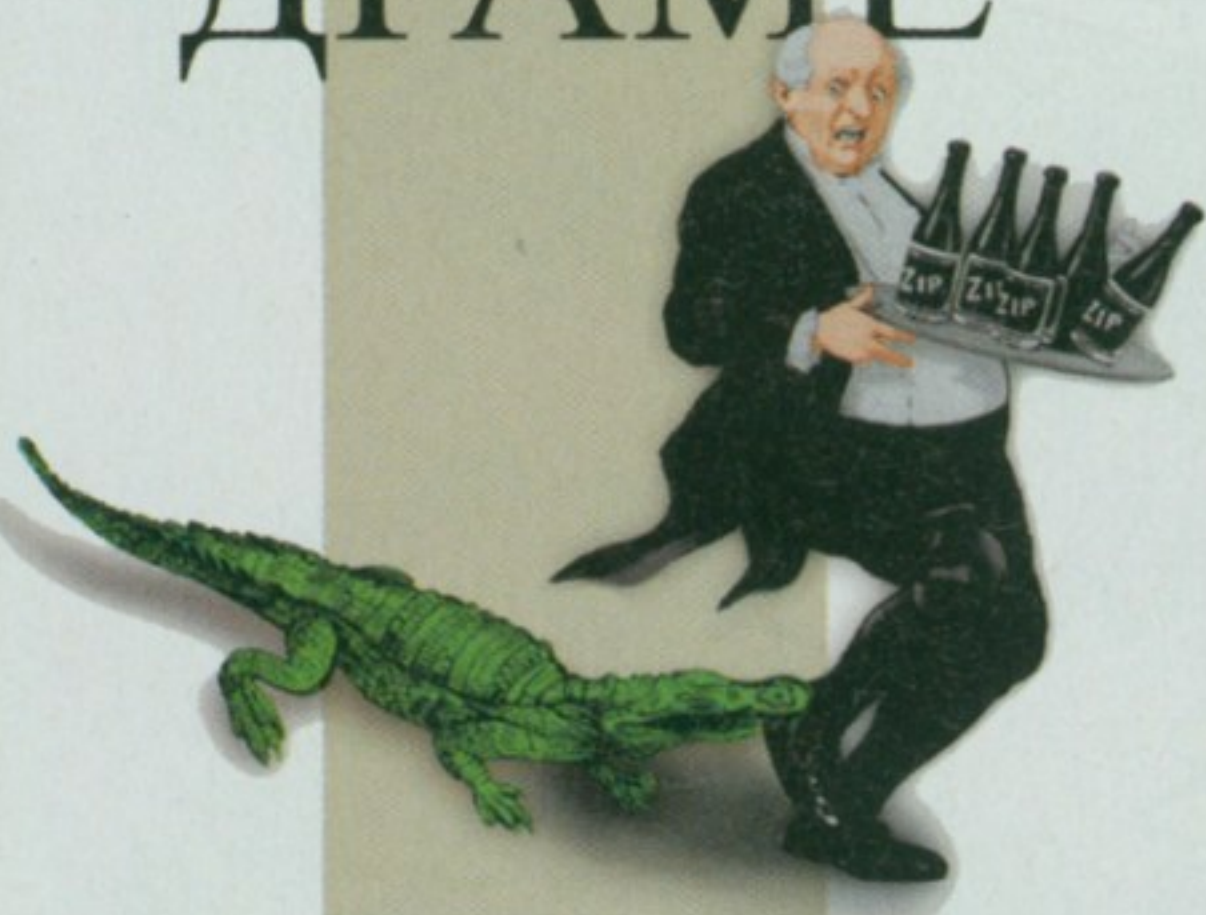

Позивамо вас у авантуру читања,
откривања света и креативног стварања!
Посетите штанд **Креативног центра**
на Београдском сајму књига
у Арени Хале 1.

Креативни центар

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

кожу. Па није ни чудо – девојчица је и поред врелог јунског сунца била тако натронтана као да је цича зима...

Неки ће се можда сетити да су ово почетне реченице славног романа за децу „Хајди“ из пера прослављене швајцарске списатељице Јохане Шпири (1827–1901). Током боравка у Аустрији, Љубиша Бранић само се делимично сећао кад је први пут прочитао „Хајди“. Можда није имао ни десет година... Увек је волео да чита, а књиге је сматрао истинским драгоценостима. Тог ведро

„Дизнија“ и „Хармони Голд пикчерса“. Љубиша је прихватио понуду да буде вођач на снимању.

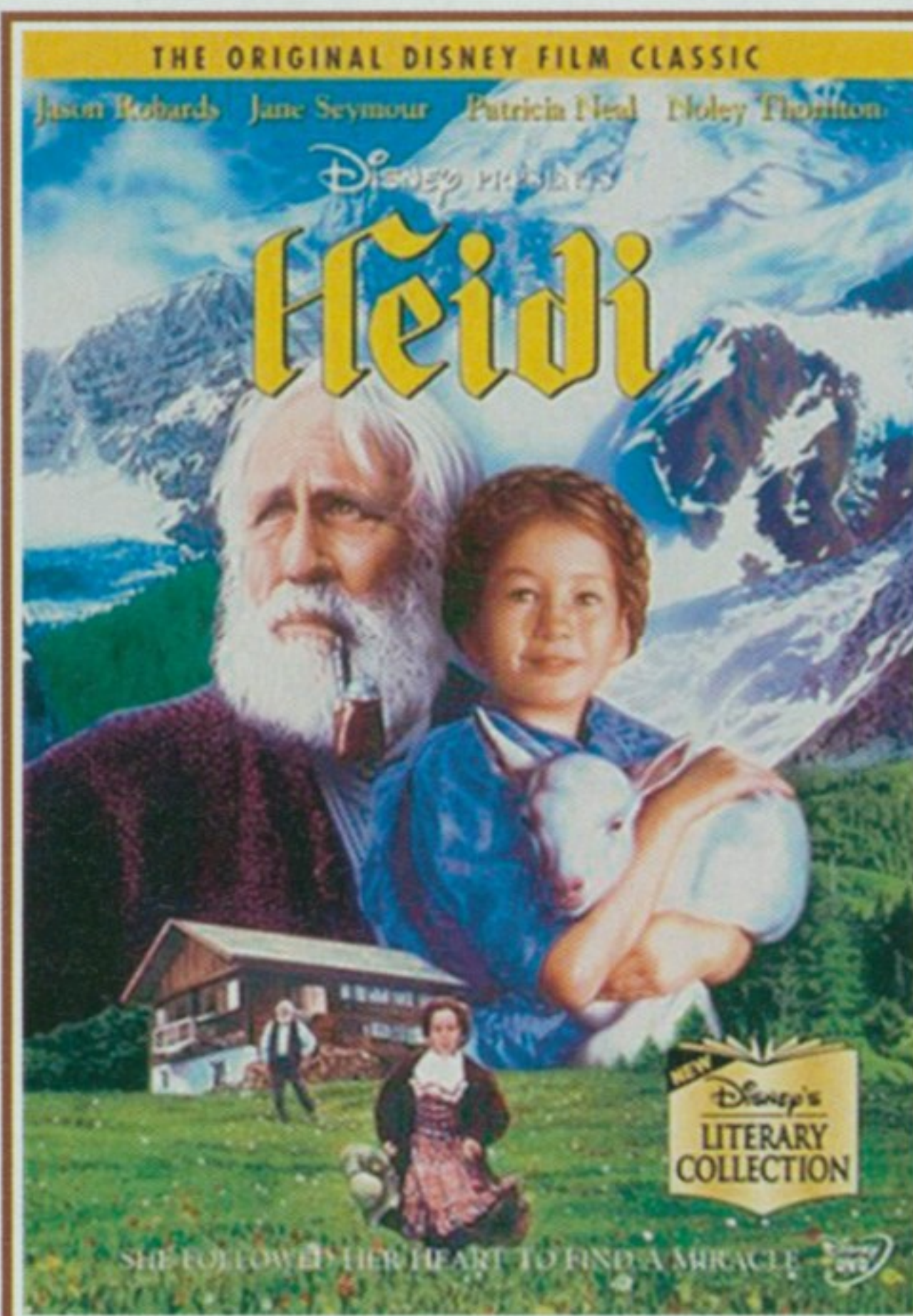
Лепоте Тирола и филмског заната

Претходних дана бројни чланови екипе боравили су у живописном месташцу Матраи, као и у Салцбургу, у задужбини диригента Херберта фон Карајана где се чувају и сакупљају сви аутографи Волфганга Амадеуса Моцарта... Другим речима, и снимање филма личило је на својеврсну бајку.

ходне ноћи падала је киша, а сунце је сада сијало пуним сјајем. Све је деловало свеже, зелено, пуно живота. С другим возачем ушао је у кола – „мерцедес 200 Е“ – како би се нешто ниже низ планину придружили остатку екипе која се налазила на доручку. Место снимања био је управо врх Грос Глотнер. Пут је био узак, утабан. Средом, ишли су веома полако, не размишљајући да би нешто могло да им се догоди на том путељку где није било никаквих других возила. Али, киша је учинила своје –

ДОБРО ДРВО

**Показало се да
ми је дрво у које
смо ударили
спасло живот.
Да се није
испречило као
некаква
спасоносна
брана испред
нас,
нестали
бисмо
у бездану**

Џејсон
Робардс
и Ноели
Торнтон
– плакат
за филм
„Хајди“

„Од старог градића Мајенфелда, који има диван положај, вијуга пешачка стаза кроз зелене сеновите ливаде све до подножја великих мрких планина које се с те стране надносе над пространом долином. А с места где се стаза пење стрмо у планину шири се опојни мирис горског цвећа с пашњака покривених меком ниском травом. Тим уским брдским путићем једног ведро сунчаног јунског јутра пела се висока и кршна девојка. За руку је водила дете чији су образи били тако зајапурени да је румен пробијала кроз детињу мрку, сунцем опаљену

јулског јутра размишљао је о тој књизи за децу. Био је студент Филолошког факултета у Београду, групе за Општу књижевност... Међутим, тренутно се налазио на снимању филма и то управо – „Хајди“. Јер, филм је такође била уметност која је заокупљала његову пажњу. Стицајем околности, постао је део велике екипе окупљене око снимања још једног филмског читања „Хајди“. У режији Мајкла Рудса, филм је те 1992. године сниман у Аустрији. Реч је била о америчко-аустријско-швајцарској копродукцији, односно копродукцији

Јужни Тирол је дакле „глумио“ место где су у роману живели главни јунаци приче: Хајди (коју је тумачила девојчица Ноели Торнтон) и њен деда (славни Џејсон Робардс). Обронци Грос Глотнера пресијавали су се тог судбоносног јутра на сунцу. Љубиша је био срећан што је нашао узбудљив и занимљив посао возача на снимању филма у Аустрији. Није могао да слуги да ће снимање за њега бити много више од узбуђења. Кратко речено: сусрет са смрћу.

Био је тачан. Погледао је на сат: било је осам ујутру, 18. јула 1992. године. Прет-

путељак је свакако морао бити порозан по ивицама. А ивице су се граничиле са самом провалијом дубоком ко зна колико метара.

Одједном, један точак до- такоа је део земље који се истовремено одронио и аутомобил је изгубио равнотежу и кренуо ка провалији. Три пута су се преврнули. Средом, на тој првој падини крај путељка, широкој педесетак метара, било је дрвећа. Неколико десетина метара ниже, зјапила је гола каменита провалија.

„Летео сам напред-назад, лево-десно, горе-доле, као нека пингпонг лоптица“, сећа се и данас Љубиша овог језивог догађаја. „Не знам да ли сам имао времена да размишљам о нечему, осим да немо и без даха ишчекујем шта ће се догодити. Напослетку смо треснули право у једно дрво: полетео сам напред и ударио ногом о предње стабло. Онесвестио сам се...“

У хеликоптеру

„Испоставило се да сам сломио кључну кост, потколеницу, чланак и кости стопала. Показало се такође да ми је то дрво у које смо ударили спасло живот. Да се није испречило као некаква спасоносна брана испред нас, нестали бисмо у бездану... А све је изгледало савршено мирно: птичице су цвркулале, свуда је владао савршени мир, небо ведро, сунце благо, а ми смо се поврх

Хајди, деда и Клара – кадрови из филма „Хајди”

свега споро и опрезно кретали. Биле су то супротности какве само судбина може да режира.”

„И после тога све се дешавало муњевито. Неколико минута касније ту се створио хеликоптер, увек у приправ-

ности за сличне прилике. Јужни Тирол је познато скијашко подручје, тако да сам већ после двадесетак мину-

та био у болници. Радио-везом пилот је јавио у болницу да стиже пацијент. А у хеликоптеру је било таман толико места за пилота, лекара и мене. Лекар ми је указао прву помоћ чим су ме извукли из кола. Младићу који је возио кола срећом ништа није било. Имао је модрицу на глави од нашег међусобног судара. С неверицом је и даље зурio у кола која су се ослањала на бор...”

Само двадесет минута после превртања, Љубиша је био на столу болнице у Линцу. И лекари и болничари показали су колико су искусни у ономе што раде. Прелом костију ноге нешто је што су свакако навикли често да гледају. После прегледа следио је рендгенски снимак, па ултразвук. С осмехом на лицу саопштили су Љубиши да је имао среће: унутрашњи органи нису били озлеђени. У међувремену, операциона сала била је спремна. Сместа је оперисан. Захват је трајао безмало три сата.

Чињеница да је млади возач из Београда имао саобраћајну несрећу, наравно, није прекинула снимање филма „Хајди”. Наставило се према плану, али су чланови филмске екипе свакодневно долазили да обилазе Љубишу, а посебно главна глумица – девојчица Ноели Торнтон.

Да не би мислио на своју муку и болове, али и како се не би осећао бескорисним на снимању, Љубиши су сваког дана доносили снимљени материјал на касетама. У болничкој соби укључили су видео-рикордер, па је он пажљиво обележавао кадрове правећи оно што се у филмском жаргону зове „шот листа”, дакле оно што је иначе посао асистента, односно скриптера.

Сећања на снимање филма, на нежну дечију причу о доживљајима храбре девојчице Хајди и њену љубав према деди, нису ишчезла. Додуше, Љубишин живот у међувремену се прилично променио. Судбина је хтела да се не бави филмом. Ко зна зашто је то добро, помисли понекад кад му кроз мисли пролети догађај који умногоме личи на филмску сцену. Чак и својим синовима не прича радо о ономе што се догодило. Срећан је што се његова животна прича наставила. Не заборавља своје добро дрво и срећну околност што се оно у пресудном часу нашло на његовом путу ■

М. О.

двадесет један

Илустровао Мирко Чолак

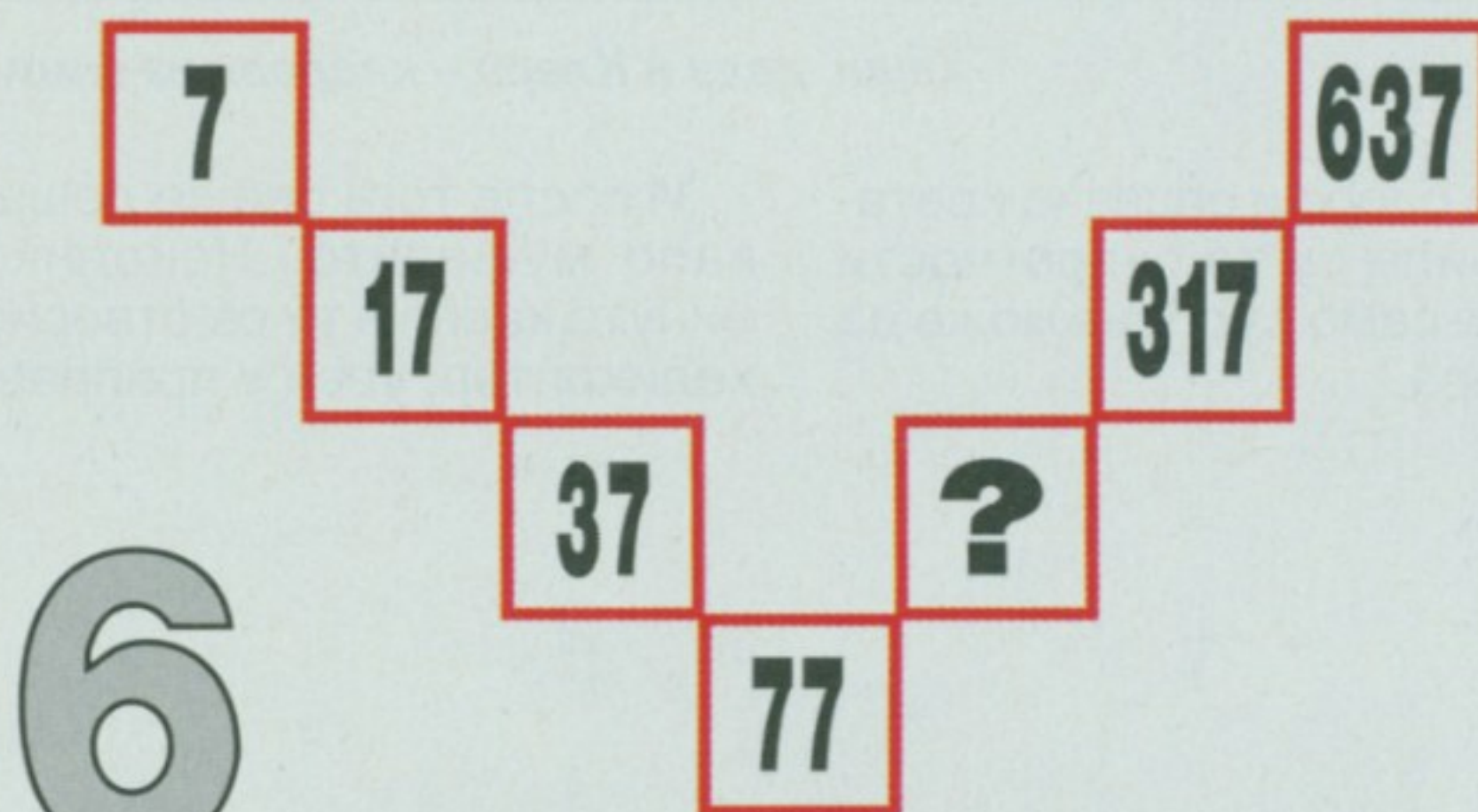
ВИНО И ВОДА

1

Марко шета земунским кејом и носи 10 боца вина које су четврт пуне. Његова пријатељица Маја носи 5 боца воде које су четврт празне. Колико више течности носи Маја него Марко? ■

КОЈИ БРОЈ НЕДОСТАЈЕ?

КОВЕРТЕ

7

Продавац добија коверте у пакетима од по 100 комада. Ако му је за одбројавање 10 коверата потребно 5 секунди, за колико секунди најмање може да изброји 70 коверата? ■

ПЕТ ПРИЈАТЕЉА

2

Милош има пет пријатеља од којих је један врло млад. Збир година свих његових пријатеља је 109. Тодор и Даница имају заједно 16 година, Даница и Никола 32, Никола и Петар 52, а Петар и Марко 72 године. Колико година појединачно имају Милошеви пријатељи? ■

КРАВЕ И МЛЕКО

3

Отац има пет синова и 40 крава. Прва крава даје дневно 1 литар млека, друга 2 литра, трећа три..., а четрдесета 40 литара. Може ли отац да подели краве својим синовима тако да сваки добије исти број крава и од њих сваки дан исту количину млека? ■

ПОДЕЛА ДОБИТКА

4

Аца, Бане и Цане уложили су у једно коло спортске прогнозе редом износе: 600 динара, 900 динара и 1500 динара. На прогнози су добили укупно 170.000 динара. Како ће правилно поделити добитак? ■

БРОЈ УЧЕНИКА

8

У четвртном, петом, шестом и седмом разреду једне школе има укупно 450 ученика. Број ученика четвртог разреда записује се највећим двоцифреним бројем, а број ученика петог разреда записује се најмањим троцифреним бројем. У шестом разреду има више ученика него у петом, за половину ученика петог разреда. Колико ученика има у седмом разреду? ■

БУБЕ И ПАУКОВИ

5

У тегли има одређен број буба и паукова. Кад би се пребројале све ноге, добио би се број 176. Колико је у тегли буба, а колико паукова, ако су њихови бројеви парни и двоцифрени, а при томе знате да паук има 8 ногу, а буба 6? ■

КАТУН

9

Четири домаћина у катуну имају укупно 8888 оваца. Станко има 888 оваца више од Јанка, 88 од Марка и 8 од Ранка. Колико оваца има Станко? ■

ИЧКЕ загонетке

ИЗЛЕТ

10

На излету су били 4 дечака и 4 девојчице. Познато је да је сваки дечак брат по једне девојчице, тј. имамо четири пара брат – сестра из четири различите породице, и позната су имена девојчица и презимена дечака. Пили су лимунаду и попили укупно 32 чаше. Девојчице су попиле: Марија једну чашу, Јована 2 чаше, Ивана 3 чаше и Ана четири чаше. Дечаци су попили: Христић једнако као његова сестра, Марковић два пута више од своје сестре, Петровић три пута више од своје сестре и Павловић 4 пута више од своје сестре. Како гласе имена и презимена девојчица? ■

ПРАЗНА ПОЉА

11

У празна поља упишите све целе бројеве од 1 до 11. Сваки број у сивим пољима представља збир суседних празних поља (десно, лево, горе и доле) која додирују сива поља ■

13			
		33	
	19		19
		10	

ТАЧНЕ ЈЕДНАКОСТИ

12

У празне квадратиће упишите позитивне целе бројеве тако да све једнакости буду тачне (водите рачуна о приоритету операција) ■

	:		+		=	6
x		+		x		
	x		+		=	34
+		+		-		
	x		+		=	24
=		=		=		
59		11		3		

Уређује Радивоје Грбовић

РИБОЛОВАЧКА МУКА

13

Риболовац одлази у продавницу мамаца и купује 1000 грама црва. Ова посебна врста црва садржи 99 одсто воде. Црви се полако суше и после једног сата имају 95 одсто воде. Колика је тежина црва у том тренутку? ■

ГОРИЛА И ШИМПАНЗА

14

Када је горила упитала шимпанзу колико је стара, она је одговорила: „Сада сам пет пута старија од тебе, али сам пре три године била седам пута старија. Ако можеш да израчунаш колико имам година, служићу те бананама целог дана.“
Колика је стара шимпанза? ■

ТАЈАНСТВЕНИ МАТЕМАТИЧАР

15

Око 500. године грчки филозоф Метродорус задао нам је следећи ребус који описује живот познатог математичара. Детињство одређеног човека трајало је $\frac{1}{6}$ његовог живота, оженио се $\frac{1}{7}$ касније, брада му је порасла $\frac{1}{12}$ касније, а син му се родио 5 година касније. Син је живео половину очевог века, а отац је умро четири године после сина. Колико је година имао отац када је умро? ■

Решења на страни 65

ЗАШТО? КАКО!

ЗАШТО ЈЕ КОРА БАНАНЕ ЧЕТВРТАСТА, КАД ЈЕ ПЛОД ВАЉКАСТ?

Кора банане настаје од четири листа епикарпа, спољне опне. Они се спајају у целину, али делимично чувају првобитни облик. Само воће унутар коре настаје спајањем три дела. Пошто троугласта призма не може да се поравна с четвртастом, плод банане не допире сасвим до углова коре. Процели се пуне влакнастим слојевима (који се понекад као кончићи одвајају кад љуштимо банану), а плод постаје ваљкаст ■

КАКО БИ КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ УТИЦАЛЕ НА ЉУДСКО ДРУШТВО?

Археологија нас учи да су природни чиниоци ретко једини узрок људске несреће. Пре 10.000 година, на почетку каменог доба, дошло је до наглог отопљавања. Људске заједнице су преживеле организоване у мале групе ловаца. Земља није било ничија, па је било довољно простора за насељавање. Како је ниво мора растао, тако су се људске заједнице и животиње које су ловили померали у унутрашњост. Свет је сада другачије место. Власништво над земљом вероватно је започело у бронзано доба (2000 година пре наше ере). Данас је, на пример, сваки педаљ Велике Британије нечије власништво. Замислите само друштвене немире и заврзламе ако се ниво мора подигне за 1,2 метра, а нарочито у најнасељенијим светским градовима. То може да доведе до колапса друштвене заједнице какву данас имамо ■

ШТА БИ БИЛО ДА ЈЕ ХОМО ЕРЕКТУС ДОСПЕО ДО АМЕРИКЕ?

Пре 13.000 година, у леденом добу, ловци су прешли копнени мост између источне Азије и Аљаске и тако доспели до америчког континента. Открили су земљу пуну дивљачи и без човеколиких предака.

Хомо сапиенси нису били први хоминиди који су путовали светом. Пре два милиона година хомо еректус је напустио Африку пратећи обале и речне рукавце. Знао је за ватру и једноставно оруђе, али вероватно није знао за језик. Зато ово путовање није било смислена сеоба већ распрострањање врсте на нову област. Било како било, пре 600.000 година хомо еректус доспео је до Далеког истока.

Хомо еректус никада није прешао у Америку преко привременог копненог моста на Аљасци, али друге афричке животиње јесу. Међу њима били су лавови и слоновии. Да су климатски услови били повољнији, можда би хомо еректус или његови потомци следили животиње. У том случају, еволуција човека развијала би се 500.000 година засебно, у Старом и Новом свету.

Ловци из времена леденог доба вероватно би надјачали хомо еректуса у Америци, као што су људи надјачали остале човеколике врсте у Старом свету. Међутим, подједнако је могуће и да би се током 500.000 година у Америци развила потпуно нова човеколика врста која би надјачала ловце из леденог доба. У том случају, Колумбо би се силно изненадио 1492. године ■

МОГУ ЛИ ЉУДИ РОЂЕНИ СЛЕПИ ДА „ВИДЕ” БОЈЕ У СВОМ УМУ?

После неколико истраживања с циљем да се добије одговор на ово питање, резултати су неусаглашени. Нивоља је у томе што особе које су рођене слепе немају никакво искуство с бојом, па не могу поуздано да кажу да ли је њихово искуство боје исто као наше ■

КОЈА ЈЕ ВРЕМЕНСКА ЗОНА НА СЕВЕРНОМ ПОЛУ?

Званично, на Северном полу време је исто као и на Гриничу. Међутим, на месту где дан и ноћ трају по шест месеци, прича о временској зони прилично је бесмислена јер су оне засноване на линијама географске дужине које се укрштају на половима. Ако бисте прошетали укруг по Северном полу, прошли бисте све временске зоне одједном ■

КО ЈЕ НАЈБОЉИ ИГРАЧ „ПАКМЕНА“?

Американац Били Мичел постигао је несвакидашњи резултат у познатој видео-игри „пакмен“ кад је 3. јула 1999. године играо на једном аутомату, попут оних у луна-парковима, на основу само једног убаченог жетона шест сати без престанка. Појео је сваку тачку, духа који поплави (кад је безопасан и може да буде поједен), додатак за енергију и наградну вођку на свакој од 256 табли. Онда је игра остала без меморије и аутомат је престао да ради. Билијев резултат био је 3.333.360 поена ■

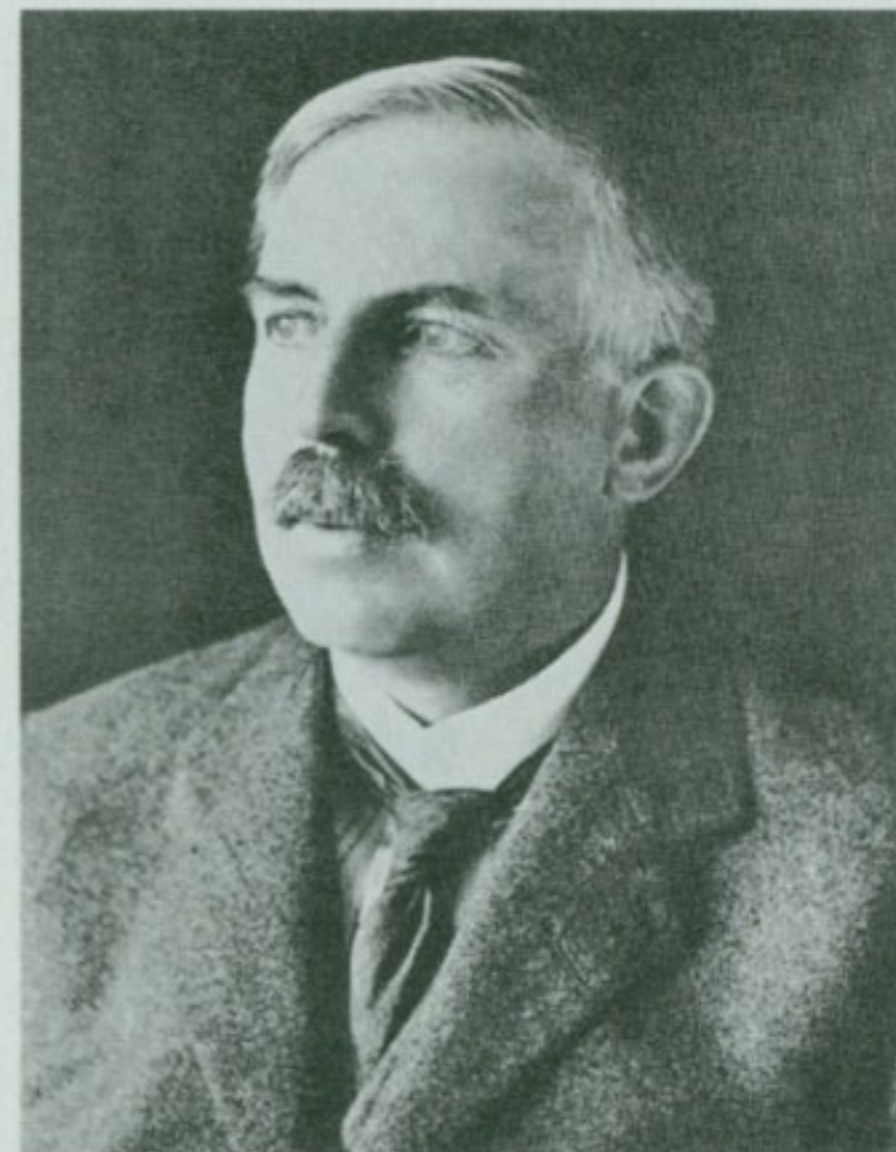
ЗАР НЕМА БАШ НИМАЛО ВАЗДУХА У СВЕМИРУ?

У априлу ове године астрономи су објавили да је шведски сателит ОДИН нашао међузвездане облаке молекула кисеоника у сазвежђу Змијоноша (сазвежђе Северног неба). Али, у недостатку гравитационог поља које би снажно привукло молекуле да би били довољно згуснути, тај кисеоник исувише је разређен ■

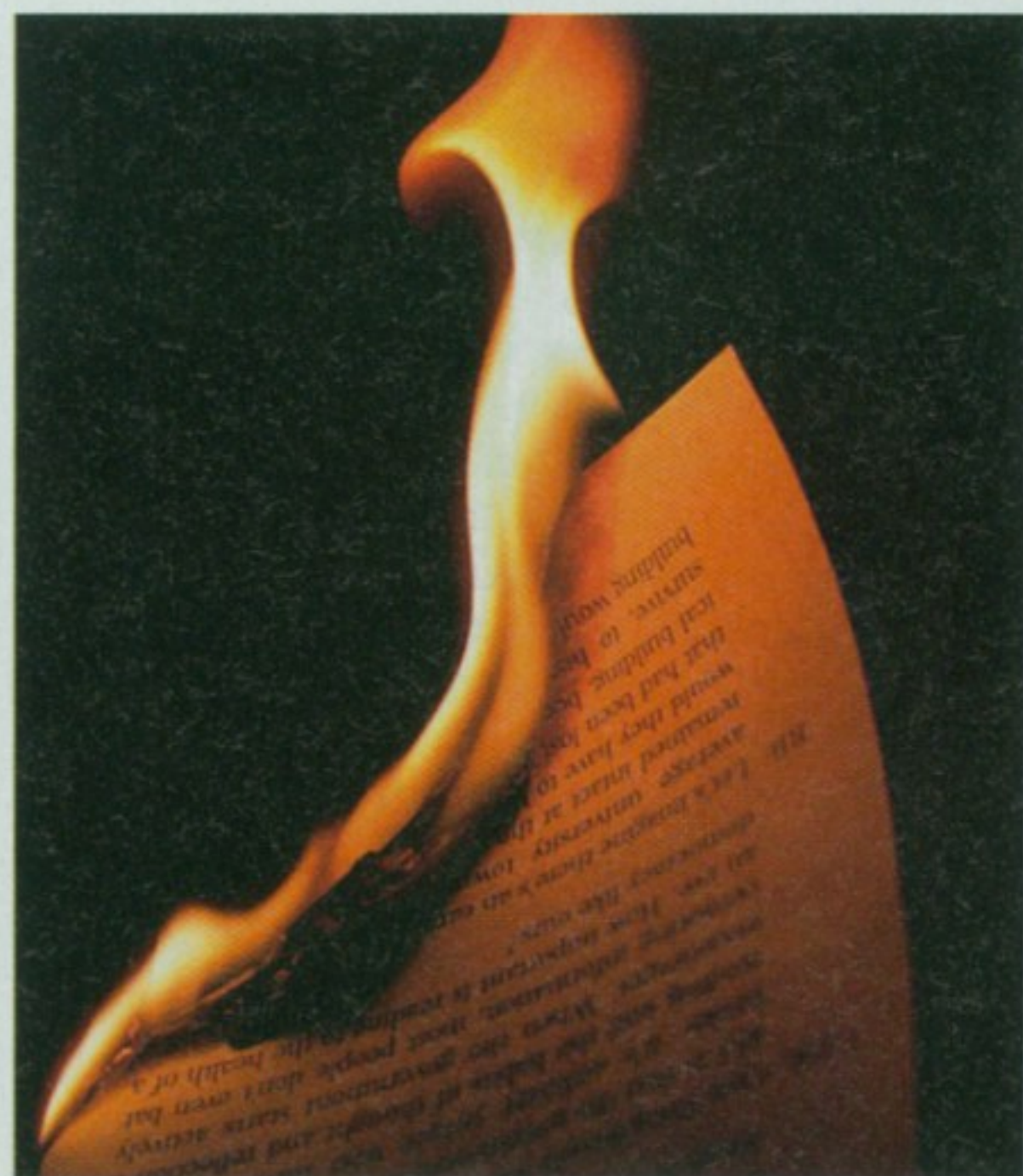
МОГУ ЛИ ЉУДИ ДА ЈЕДУ ПСЕЋУ ХРАНУ?

Пси једу готово све, чак и отпатке из канти за смеће. Тако гледано, то што пси једу и pseћу храну није нека нарочита препорука. У сваком случају, pseћа храна није штетна за људе. Што се укуса тиче, не разликује се претерано од саламуре ■

МОГУ ЛИ АТОМИ ДА СЕ ПРАВЕ?

Да. Потребно је само изменити релативни број протона, неутрона и електрона. Физичар Ернест Радерфорд је на Универзитету у Кембриџу 1917. године створио први „уради сам“ атом, тако што је сударао гроздове протона и неутрона са азотним гасом и добио атоме кисеоника ■

ЗАШТО СЕ ХАРТИЈА НЕ ТОПИ КАД СЕ ЗАГРЕВА?

Кад хартија гори, долази до хемијске реакције на температури која је нижа од тачке топљења. Ако бисмо загревали хартију на ваздуху, топлотна реакција би са атмосферским кисеоником проузроковала паљење. Али, ако бисмо хартију загревали у вакууму, влакна целулозе би се разложила и произвела угљеник и воду. Под уобичајеним околностима можете видети почетак ове реакције кад хартија потамни непосредно пре него што ће се запалити ■

ПОГЛЕД
ИЗНУТРА

ДИСКОТЕКА

Сви знамо шта доприноси доброј плесној забави до дубоко у ноћ. Али, колико знате о пореклу дискотеке и шта све она садржи?

ДИСК-ЏОКЕЈ

Занимање диск-џокеј, данас познатије као DJ (ди-џеј), настало је 1953. године у Француској. Тада је двадесетчетворогодишња Регина Зилберберг, управница чувеног париског клуба „Виски го-го“, одлучила да дотадашњи џубокс замени с два постоља за грамофонске плоче и микрофоном иза којих је стајао човек. Убрзо су се диск-џокеји појавили и у осталим клубовима, подстичући добру атмосферу. До 1970. године, Зилбербергова је водила 25 клубова широм Европе и Америке ■

МУЗИКА

Кад су у Другом светском рату нацисти окупирали Париз, затворили су џез клубове и строго забранили живу музику слободније природе. Како Парижани нису могли без џеза, убрзо су илегално отворени подруми у којима је могло да се пијуцка и слуша забрањена музика. Један такав клуб звао се „Дискотека“ (спој француске речи за плочу – диск и библиотека).

Заплет филма „Грозница суботње вечери“ био је заснован на чланку енглеског рок критичара Ника Кона у магазину „Њујорк“ 1976. године, насловљеном „Племенски ритуали нових суботњих вечери“. Тек 1997. године Кон је признао да је цео чланак био измишљотина. Он у то време није знао ништа о диско-клубовима, нити је икога интервјуисао радећи текст. Филм је променио много тога, између осталог и одећу музичких звезда. Одједном су сви носили бела одела од полиестера – Род Стјуарт, Шер, Бет Мидлер, Ролингстоунси, Доли Партон, Енди Вилијамс, Дејвид Боуви, Нил Дајмонд и други ■

ТЕХНИКА

За сваки DJ пултом данас се налазе нарочита постоља за грамофонске плоче отпорна на ударе звучног ритма, односно бас звучника. Кад је 1975. године свечано отворена дискотека „Инфинити“, окупило се толико људи да су вибрације с подијума и бас звучника изазивале поскакивање игле на грамофону. У помоћ је позван звучни техничар Боб Кејси који је изумео нарочита постоља грамофонских плоча заснована на гуменим тракама која се и данас користе ■

ПЛЕСНИ ПОДИЈУМ

Рик Сполдинг, суоснивач „Лајтлаб корпорације”, изумео је препознатљиви светлуцави плесни подијум за компанију „Рок-Ола џубокс”. У то време „Рок-Ола” покушавала је да се избори с растућом популарношћу диско-клубова и тражили су неку новотиарију којом ће привући купце. Сполдинг је изумео систем који је омогућавао свакоме да за 50 центи чује своју омиљену песму и плеше на личном подијуму димензија 3,6 x 2,4 метра који су с доње стране осветљавала разнобојна светла, палећи се и гасећи у ритму музике. Међутим, власници дискотека убрзо су увидели колико је то добра ствар и Сполдинг је почео да израђује велике подијуме за најчувеније дискотеке, као што су биле „Студио 54” или „Мајншафт”. „Лајтлаб” је направио и плесни подијум за филм „Грозница суботње вечери”, који је недавно на аукцији продат за 80.000 долара ■

ДИСКО-КУГЛА

За ту хипнотичку куглу која је висила са средишта таванице и вртела се у готово свакој дискотеци седамдесетих година прошлог века, заслужан је Јустус фон Либиг, човек кога многи сматрају оцем савременог огледала. Пре него што је Фон Либиг у 19. веку изумео хемијски поступак пресвлачења површине стакла сребрнатим слојем, огледала су прављена од бронзе, бакра и олова (замислите хиљаде тешких оловних комадића како висе с таванице изнад разигране гомиле и прете да падну). Премда тачно порекло диско-кугле није могуће одредити, сасвим сигурно је коришћена и пре диско-ере. Ако пажљивије погледате, видећете једну такву куглу како виси у Богартовом клубу у филму „Казабланка” снимљеном 1942. године. Упркос доказима изнетим у истраживању из 1979. године да диско-кугла може да изазове атрофију лимбичког система (део мозга задужен за управљање осећањима), она је и даље саставни део дискотека широм света. Највећа диско-кугла на свету тешка је 500 килограма и налази се у Солт Лејк Ситију ■

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
КЊИЖЕВНА
НАГРАДА

**Бирамо најбољу књигу за младе
објављену у 2007. години.**

Књижевна награда „Политикин Забавник”,
установљена 1979. године, додељује се
сваке године најбољем делу за младе.
Право да конкуришу за ову награду имају
сви чија су дела први пут
објављена

1. јануара између
и 31. децембра 2007. године
на српском или на једном од језика
националних мањина. Необјављени
рукописи се не примају.

Дела могу да пријављују
издавачи, струковна удружења
и појединци,
уз обавезу да редакцији
„Политикиног Забавника” доставе пет
примерака сваког предложеног дела
– по један за сваког од пет чланова жирија.
Све те књиге чланови жирија ће, након
што изаберу најбољу, поклонити некој
школи која не може да се похвали баш
богатом библиотеком.

Књиге треба послати до 31. децембра
2007. године на адресу:
„Политикин Забавник”, Македонска 29,
поштански фах 124, 11001 Београд,
са назнаком

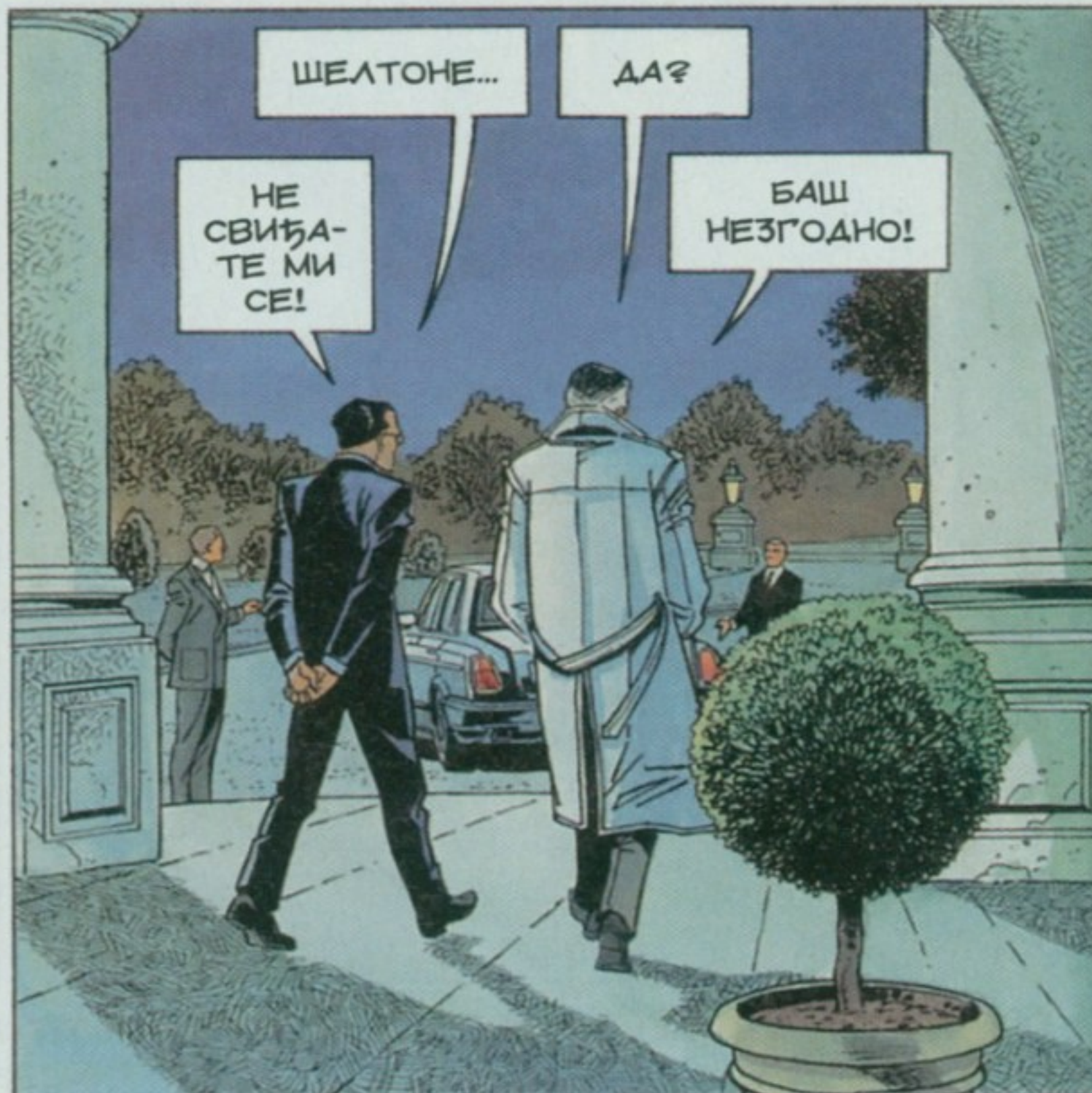
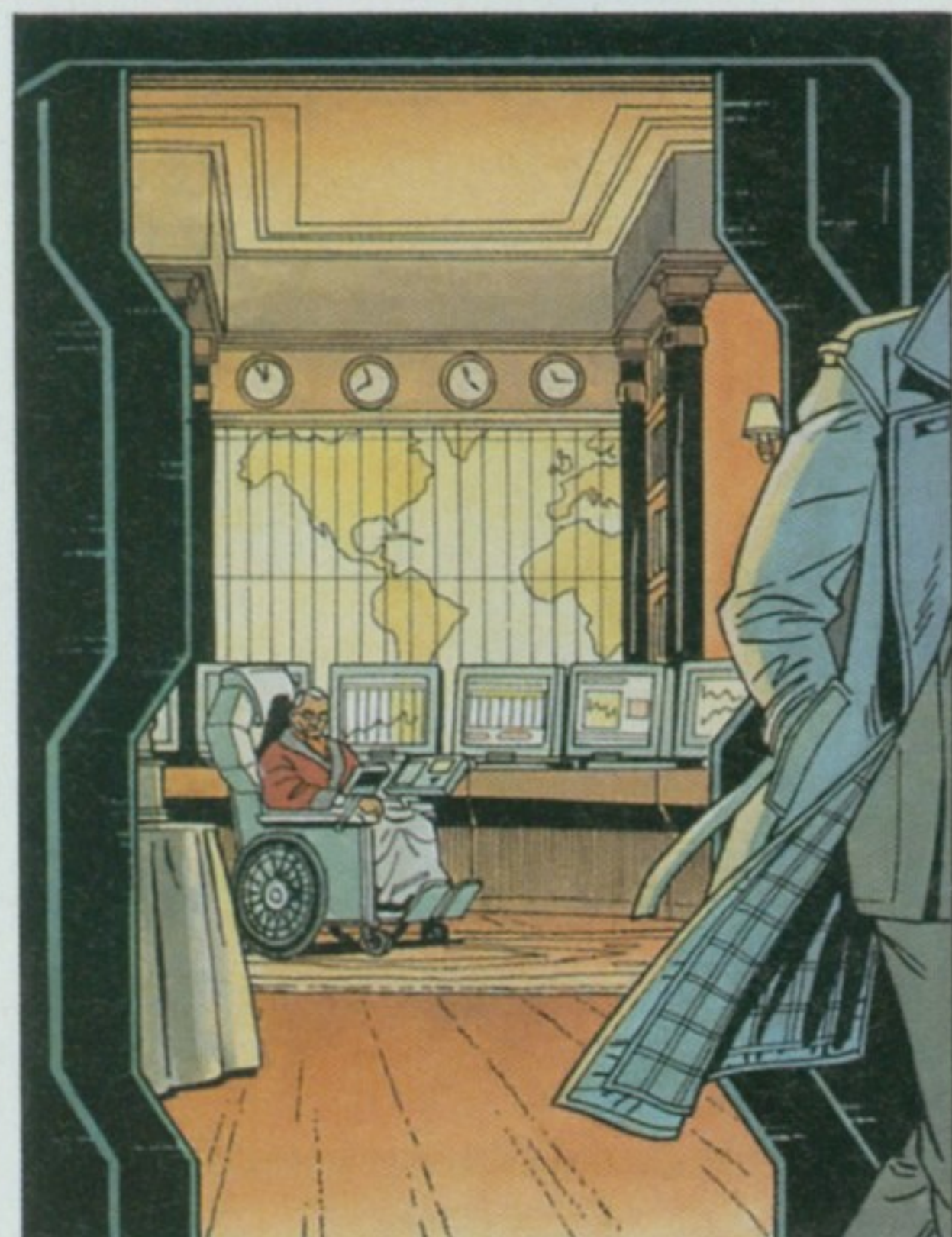
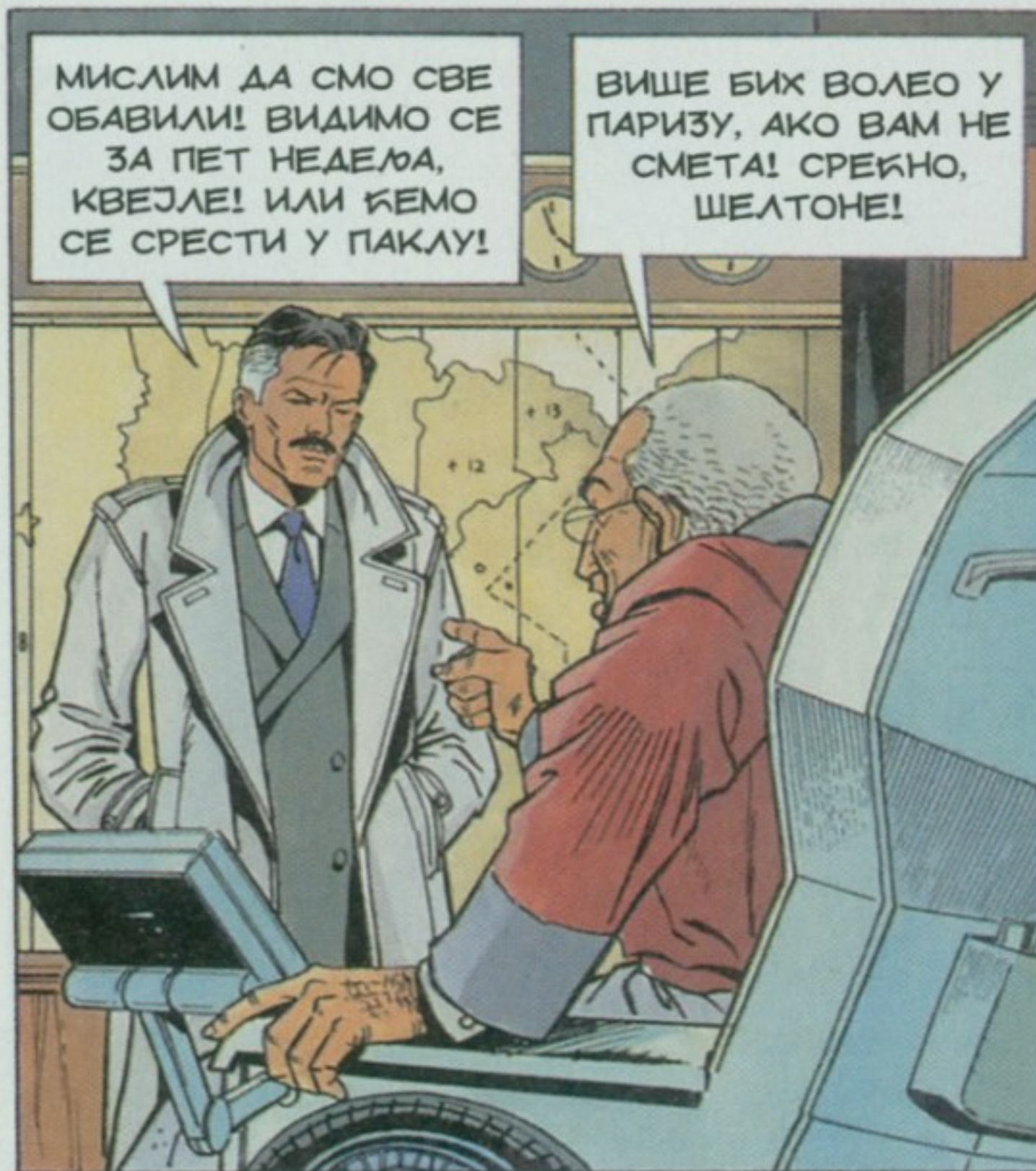
„За књижевну награду”.

Награда ће бити уручена на
Дан „Политике”
25. јануара 2008. године.

НАПИСАО
ЖАН ВАН ХАМ
НАЦРТАО
КРИСТИЈАН ДЕНАЈЕ

ВЕЈН ШЕЛТОН 32. елемент

(III ДЕО)

ДОСТА МИ ЈЕ ИЗМОТАВАЊА
ЗА ОВУ ГЛУПУ ПУБЛИКУ,
АБДУЛЕ! ДОСТА МИ ЈЕ ОВОГ
ХОТЕЛА! ДОСТА ДАМАСКА!
ДОСТА СИРИЈАЦА...

ГРЕШИШ, ОНЕСТИ!
ДАМАСК ЈЕ НАЈЛЕПШИ
ГРАД НА СВЕТУ!

А СИРИЈЦИ СУ НАЈБОЉИ ЛУБАВНИЦИ!
ДОКАЗАЋУ ТИ ТО КАД ГОД ПОЖЕЛИШ!

ЗА ТАКО НЕШТО БИ НАЈПРЕ
МОРАО ДА МЕ ПОБЕДИШ
У ЗАЊГУ, МАЛИША!

УВЕК ПОБЕЂУЈЕШ У ЗАЊГУ,
ОНЕСТИ! ЗАТО ШТО ВАРАШ!

КАД ПОЖЕЛИМ, МОГУ
ДА НАМЕСТИМ ДА
ИЗГУБИМ, АБДУЛЕ!
АЛИ, НИСИ НА МОМ
СПИСКУ, ЖАО МИ ЈЕ!

GUTEN ABEND,
FRAULEIN!

ВАША ТАЧКА С ЛУТКОМ НА
НАДУВАВАЊЕ БИЛА ЈЕ ZEHK
KOMISCH! ВЕОМА СМЕШНА! МОГУ
ЛИ ДА ВАС ЧАСТИМ ПИЊЕМ?

НЕ!

ЗАШТО? МОГЛИ
БИСМО ДА
ПРОСЛАВИМО
НАС ДВОЈЕ...
ХИК... ИМАМ И
ШТА... А И ТИ!

ЈЕСИ ЛИ ГЛУВ ИЛИ ГЛУП,
HERR DOKTOR? АКО ХОЧЕШ
ДЕВОЈКУ, ОБРАТИ СЕ ПОРТИРУ!
ТО ЈЕ ЊЕГОВ ФАХ!

АКО СЕ
ПОЖАЛИ
ГАЗДИ,
ОПЕТ
КЕШ НА-
ГРАБУСАТИ,
ЛЕПОТИЦЕ!

БАШ МЕ
БРИГА!
ПРЕКОСУТРА
БРИШЕМ ИЗ
ОВЕ РУПЕ!
ЛАКУ НОК!

АЛАРМ!
POLIZEI!

ОВОГ ПУТА ПРЕШЛИ
СТЕ СВЕ ГРАНИЦЕ!
ОТПУШТЕНИ СТЕ!

НЕМА ПОТРЕБЕ ДА СЕ ТРУДИТЕ,
ДРАГИ МОЈ! ОТИКИ БУ САМА!
РЕЦИТЕ ДА СНЕСУ МОЈ ПРТЉАГ
И ОПРЕМУ!

И ОДНЕСИТЕ
ИХ У МОЈ
АПАРТМАН!

ВАШ
АПАРТМАН?!

ОНАЈ КОЈИ САМ УПРАВО
УЗЕО У ВАШОЈ УСТАНОВИ!
БРОЈ 601... ДРАГИ МОЈ!

АХ, ДА, УМАЛО ДА ЗАБОРАВИМ... ОВА ДЕБЕЛА
СВИЊА ЈЕ ЗАБОРАВИЛА НОВЧАНИК У БАРУ! БИЋЕ
МУ ПОТРЕБАН ДА ПЛАТИ СВОЈЕ МАШТАРИЈЕ!

СПАСАВАШ МИ ЖИВОТ,
ВЕЖНЕ ДРАГИ! ЈОШ ЈЕ-
ДАН ДАН У ОВОЈ РУПИ
И РАЗНЕЛА БИХ СЕБИ
ГЛАВУ НАКОН ШТО БИХ
УПУЦАЛА ОНОГ ПРО-
СТАКА ОД ДИРЕКТОРА!
КАКАВ ЈЕ ПОСАО?

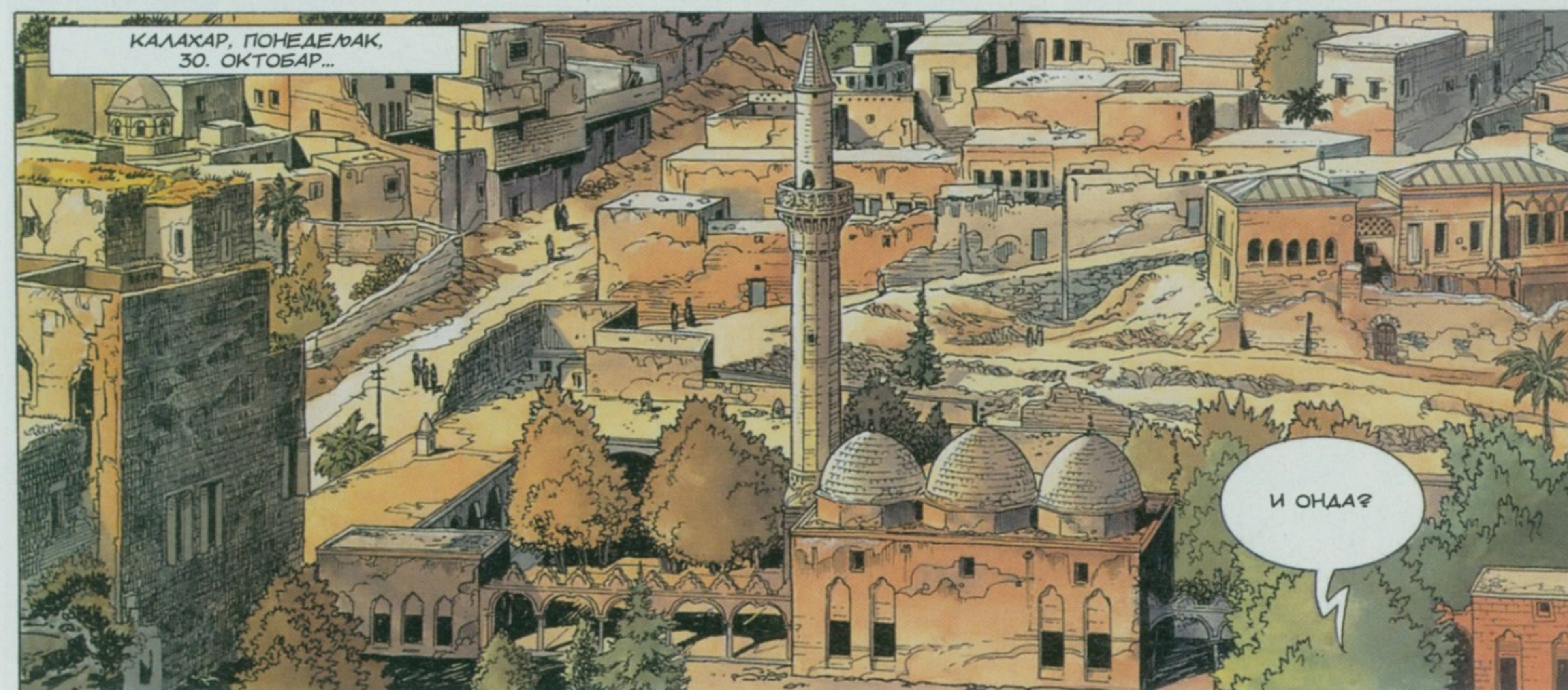
ПОСАО ОД
500.000
ДОЛАРА!
ЈЕ Л'
ИДЕШ?

500.000 ДОЛАРА?!? НЕ ИДЕМ,
НЕГО ТРЧИМ! **ЈАХУУУУ!**

ХЕЈ, ПОЛАКО,
ПРИНЦЕЗО... НЕМАМ
ВИШЕ ДВАДЕСЕТ
ГОДИНА!

ПОДМЛАДИКУ ТЕ! ГДЕ ЂЕМО
ПРОВЕСТИ МЕДЕНИ МЕСЕЦ?

КАЛАХАР, ПОНЕДЕЉАК,
30. ОКТОБАР...

И ОНДА?

J. VAN HAMME + C. DENAYER.

ЏЕЈСОН,
МЕКОРМИК,
ОНЕСТИ
ГУДНЕС!

МОЈЕ ДЕВОЈКЕ ЋЕ ЦРКИ
ОД ЛУБОМОРЕ ПРЕД
ТАКВОМ ЛЕПОТОМ!
ДОБРО ДОШЛИ У МОЈЕ
СКРОМНО ПРЕБИВАЛИШТЕ,
МИС ГУДНЕС!

САД СИ ВЛАСНИК
БОРДЕЛА?

УНОСНО ЈЕ КОЛИКО И ШВЕРЦ, А МАЊЕ ЈЕ РИЗИЧНО,
ДА НЕ ГОВОРИМ О ПРЕДНОСТИМА ОВЕ РОБЕ!
ДОЏИТЕ, РЕКИ ЋУ ДА НАМ ДОНЕСУ ВЕЧЕРИЦУ!

ДОБИО САМ ТВОЈ
ТЕЛЕГРАМ! НА
НОВОМ СИ
ЗАДАТКУ?

НА НЕКИ НАЧИН! ИМАШ
ЛИ ВЕСТИ О БЕЛИЈУ?

ДА, И НИСУ ДОБРЕ!
УКРАЛИ СУ МУ
ПОШИЛКУ ОРУЖЈА
НАМЕЊЕНУ ЗАИМУ
ГАЗАНУ, И ОВАЈ ГА
ДРЖИ КАО
ЗАРОБЉЕНИКА
У „ТВРЂАВИ“ У
ПЛАНИНАМА!
ОТКУПНИНА ЈЕ
100.000 ДОЛАРА!

И НИСИ НИШТА
УРАДИО ДА ИХ
САКУПИШ?

БЕЛИ ЈЕ БИО СВЕСТАН
РИЗИКА! И ГДЕ
МИСЛИШ ДА НАЂЕМ
100.000 ДОЛАРА?

ПРОМЕНИО СИ СЕ,
ЏЕЈСОНЕ! У ОНО ВРЕМЕ
ОКУПИО БИ ВОЈСКУ ДА
ИЗБАВИШ ПРИЈАТЕЉА
ИЗ НЕВОЉЕ!

ТО ЈЕ БИЛО ДАВНО,
ВЕЈНЕ! НИ ТИ НЕ
ПОСТАЈЕШ МЛАЂИ!

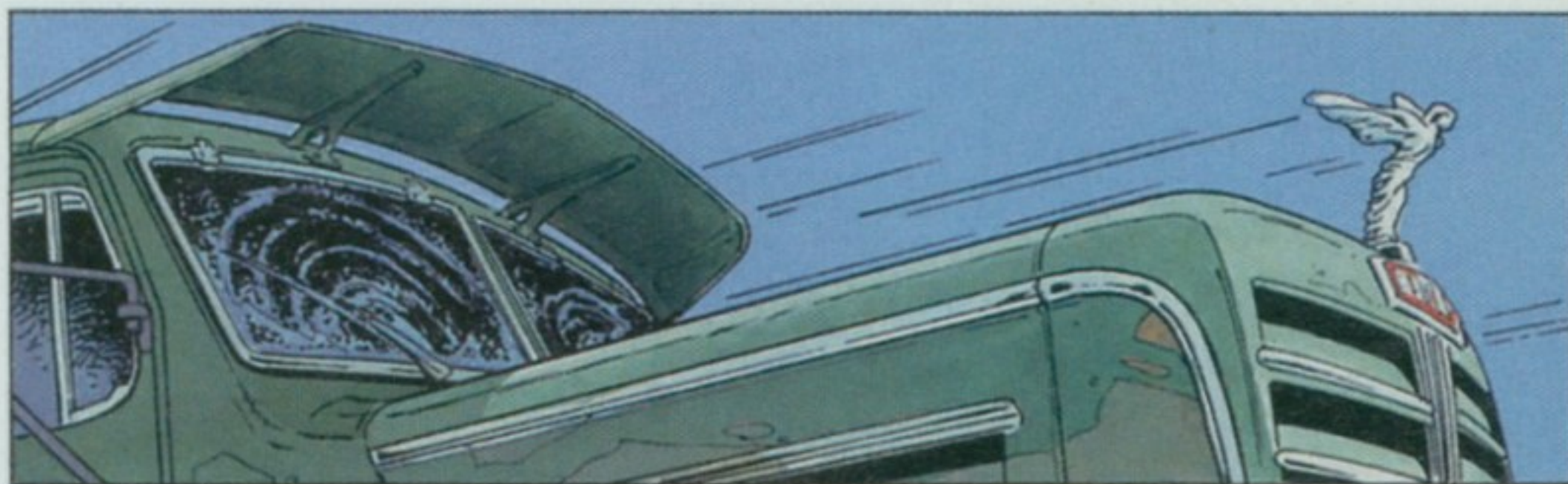
У РЕДУ! СУТРА
ЋУ НАКИ ДОБАР
КАМИОН И ИДЕМ!

ЈЕСИ ЛИ
ПОЛУДЕО!? ЛУДИ
ЗАИМА ГАЗАНА СУ
НАОРУЖАНИ ДО
ЗУБА!

КО ГОВОРИ О
БОРБИ? КАО ШТО
СИ МЕ УПРАВО
ПОДСЕТИО, СВИ
СТАРИМО!
ПЛАТИЋУ
ОТКУПНИНУ!

ЈЕ Л' ОВАЈ
„БЕРЛИЈЕ“
ВАШ?

ДА! КУПИО САМ ГА ПРЕКЈУЧЕ
ОД НЕКОГ ТРГОВЦА! ЗАШТО?

ГДЕ ГА ЈЕ
УКРАО?

НЕМАМ ПОЈМА, ТО
НИЈЕ МОЈА СТВАР!
ЦИГАРЕТУ?

НЕ ПУШИМ,
ХВАЛА!

ЈА БИХ!

ОВО СУ „ГОЛОАЗ“,
ЧУВАЈТЕ СЕ!

ПУШИЛА САМ И
ГОРЕ, НЕ БРИНИТЕ!
ФРАНЦУЗ?

ПАРИЖКАНИН!
А ВИ?

ОТАЦ ЕНГЛЕЗ, МАЈКА ИТАЛИЈАНКА,
РОЂЕНА У БРИСЕЛУ! ЈА САМ ДЕТЕ
ЕВРОПЕ!

КОЛИКО СТЕ
ПЛАТИЛИ
ОВАЈ
КАМИОН?

3.000? 5.000
ДОЛАРА НАЈВИШЕ!
ДАКУ ВАМ 10.000
ЗА ЊЕГА!

ДА Л' ВАС ЗАНИМАЈУ
ФАЛСИФИКОВАНЕ ПАРИЦЕ?
И МЕНЕ, ЗАМИСЛИТЕ!

ПАМЕТЊАКОВИЋ, ЈЕ ЛИ?
ШТЕТА, ПОКУШАО САМ!

ЗАДИВЉУЈУКЕ! ЈЕ Л' УВЕК ОВАКО
ОБАВЉАШ КУПОПРОДАЈНЕ ПОСЛОВЕ?

ОБЈАСНИКУ ТИ! УЗМИ
МУ КЉУЧЕВЕ, ИДЕМО!

CHR. DENAYER + J. VAN HAMME

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

НЕКИМА ЈЕ И ТО РАЗОНОДА

Да би се разонодио,
Бруно Грубер
у слободно време
осмишљава
проналаске.

ЧОВЕК С 350 ПАТЕНАТА

У мирном баварском градићу Олхингу поред Минхена недавно је одржано скромно славље. Приредио га је шездесетпетогодишњи Немац Бруно Грубер. Прославио је несвакидашњи јубилеј – 350. патент пријављен заводу за проналаске.

Сходно поводу, на скупу је било највише проналазача. Неки су допутовали и из удаљених европских земаља да му одају признање. Наравно, то не би било нимало чудно да Бруно Грубер није проналазач из разоноде. А најуспешнији је на Старом континенту.

По занимању је радио-телевизијски техничар, али већ тридесет година слободно време проводи смишљајући и правећи разноразне корисне алатке и уређаје првенствено за свакодневну употребу. До идеја долази поводећи се

Слободно време свако проводи како му највише прија. Можда ће вам се учинити необично, тек један Баварац ужива осмишљавајући проналаске

за личним потребама. Избор је велики, јер Бруна Грубера много тога занима и уме свашта да ради.

Тако се међу његовим патентима налази уређај за кување само једног јаја који троши мало електричне струје. Ако се узме у обзир да свако јутро десет милиона људи само у Европи скува једно јаје, уштеда је огромна. Направио је и дупли поклопац за тигањ, где по потреби може да се подигне само горњи део и провери јело, потом баштенске рукавице с оштрим задебљањем на унутрашњем делу пр-

стију да би земља и лишће могли лакше да се сакупљају, затим једноставни жичани ваљак – држач за пешкире и кухињске крпе који може да се постави на зид или закачи за каду и радни део у кухињи. Много је и разних столарских алатки и електричних уређаја – од ситних какве су стега за углове или батеријска лампица названа „светлеће око“, преко електричне пинцете за fine радове у дрводељству, бушилица с одступником, до вага уграђених у велике „палете“ за преношење тешких терета.

Грубер има и много корисних патената за друге хобије. За акваристе је направио десетак једноставних уређаја за чишћење и загревање воде уз незнатан утрошак струје, чуварке за тек излежене рибице, бициклистима је подарио додатак за ноге који се поставља уз седиште па је вожња двоточкаша удобнија, сакупљачима металног новца и значака држаче и оквири.

Иако је рекордер по броју патената, необични Баварац не посустаје. Каже да у глави већ има идеја за наредних 350 патената, а у плану му је и да с неколико проналазача направи нешто велико. Открива тек да ће то бити машине које ће да промене свет. Урадиће то у слободно време, из разоноде.

С. Д.

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

19. 10. 2007.

четрдесет

Moraš da probaš!
Pametni mehurići.

MINAQUA
fructo

Jod je neophodan svima, naročito deci, trudnicama i starijim osobama. Nedostatak joda umanjuje koeficijent inteligencije i do 15%.
Jedna čaša Fructa obezbeđuje organizmu potrebnu dnevnu količinu JODA.

ФИЛМСКИ АНАГРАМ

У анаграму се крију имена и презимена глумаца са слике и назив њиховог филма ■

ГДЕ ИСКОРАЧИ К(И)НЕСКИ АКТЕР С ЏАДЕ?

ПОМИЦАЉКА

Називе пет птица помакните лево-десно како бисте у двама узастопним колонама добили називе птица грабљивица ■

КУКАВИЦА
КОКОШКА
БАТОКЉУН
МАРАБУ
ЛАСТАВИЦА

АНАГРАМ

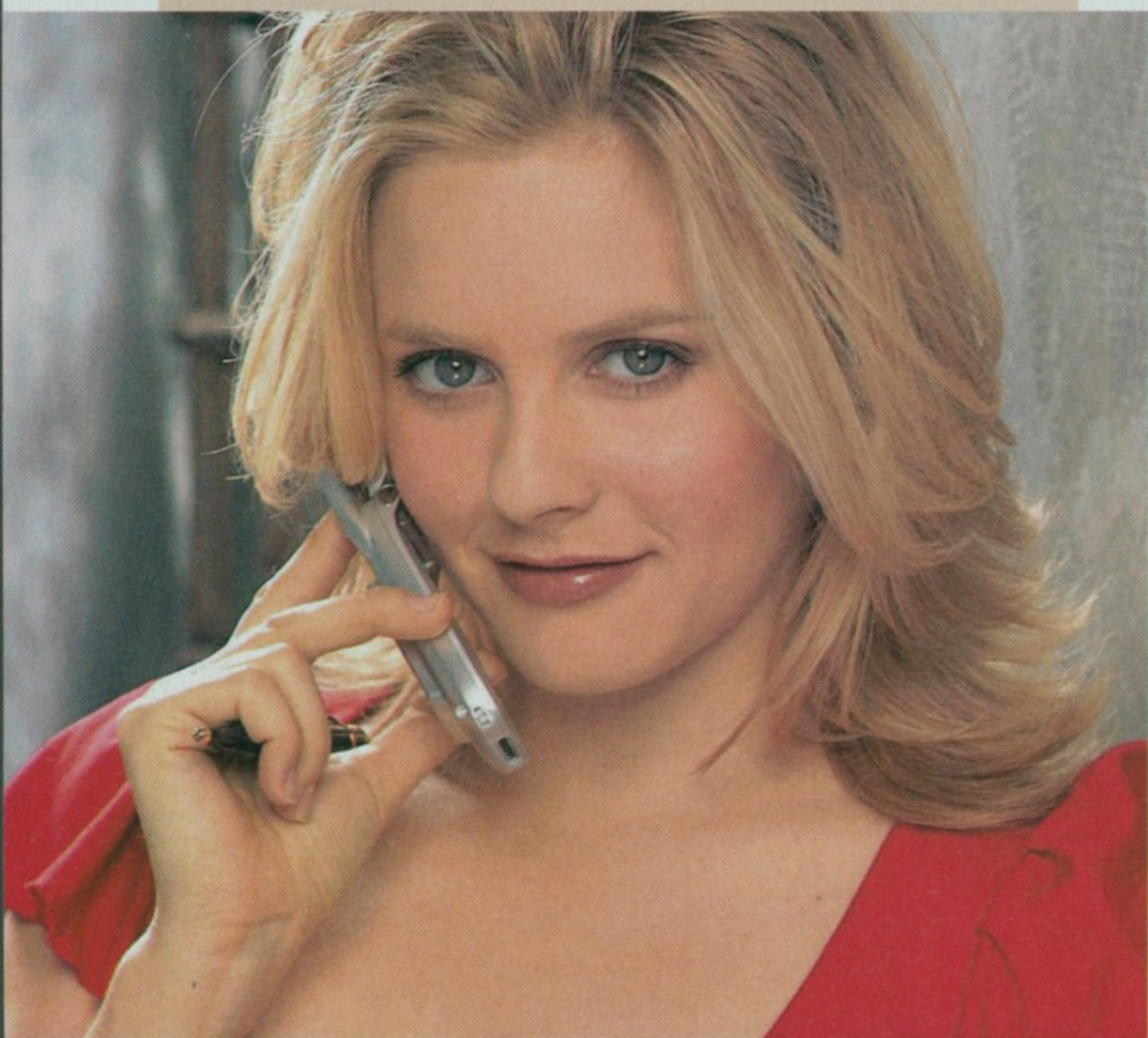

НАГОВОРИЛА ЈЕ

АНАГРАМ (В=И)

ГЛУМАЧКИ АНАГРАМ

САВРШЕН(А) СИ „ЛОЛИТА“

ВИДИ ОВАЈ
ДИВНИ
ПРОТОК

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										

Број црних поља означен је у загради на крају описа.

ВОДОРАВНО: 1. Филм глумаца са слике (0), 2. Женски певачки глас – Име глумца Де Нира (1), 3. Име глумице Вест – Афричка држава (2), 4. Уређај за пријем електромагнетних таласа – Естонац (1), 5. Праотац Дорана – Име политичара Ахтисарија (1), 6. Име и презиме глумца са слике – Иницијали глумице Михић (1), 7. Тврђава у Тексасу (филм Џона Вејна) – На тај начин (1), 8. Бележници, нотароши – Име глумца Дејмона (1), 9. Име тенисерке Ивановић – Жртвеници у цркви (1) ■

УСПРАВНО: 1. Слово грчког алфабета – Рана шљива (1), 2. Име и презиме француског глумца (0), 3. Старији (скр.) – Врста музичке композиције (1), 4. Ознака за динар – Име певачице Његомир (2), 5. Велика лука у Алжиру – Врста јужно-америчког плеса (1), 6. Врста одевног предмета (мн.) – Иницијали тенисера Лендла (1), 7. Славна шведска музичка група – Стари Словен – Ознака за темпо (2), 8. Страна света – Узвик нестрпљења (1), 9. Име и презиме глумца са слике (0), 10. Иницијали глумице Тејлор – Име глумца Далтона (1) ■

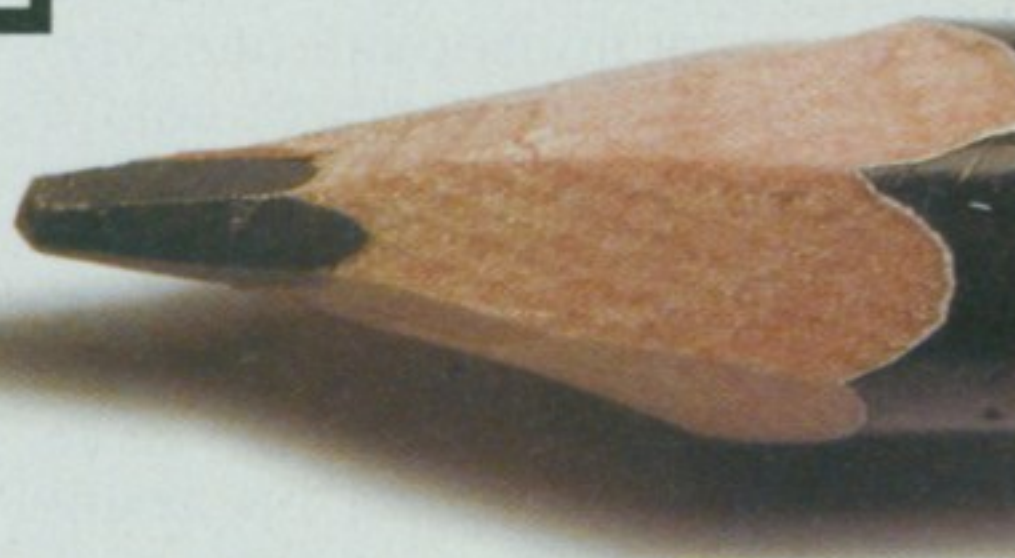
ЗАГОНЕТКА

Својим ћеш га
уек звати,
ал' га нећеш
закопчати ■

Решења
на страни
65

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

Ову укрштеницу водоравно решавајте као белу, а усправно као мозаичку.

ВОДОРАВНО: 1. Ознака за краља у шаху – Врста родовске заједнице (1), 2. Пешчани нанос у реци – Кришка препеченог хлеба (1), 3. Самогласник и сугласник – Сисар који гради брану – Ознака за обим (2), 4. Име пливачице Лигурио – Планина на граници Европе и Азије (3), 5. Манастир код Никшића – Јуначки спев (2), 6. Смештање у врсту (0), 7. Језички реформатор са доње слике (0), 8. Два сугласника – Биљка зевалица (мн.) (1), 9. Натпис на филму – Град и лука у Русији – Ознака за неутрон (2), 10. Простирка напуњена сламом (1), 11. У великој мери, врло – Главна карактеристика ијекавског наречја (2), 12. Ознака за електрон – Пријављивање (2), 13. Фудбалска ципела с крампонима – Острво у Јадранском мору (1) ■

УСПРАВНО: АДА, АЖ, АЏАМИЈА, БР, БУГАРСКА, ВАЛЕРИЈА, ВЕК, ВС, ИК, КСИ, ЛЕЊИН, МАРЧ, О, ОСВРТ, ОТАР, ОТО, П, ПЕЋИНА, ПРЕСВУЋИ СЕ, РУДАРСКА ЛАМПА, СТАР, Т, ТЛО, ТОРА, ЦЕВИ, ШТРК ■

АНАГРАМ

СТВОРИЋУ БУКВАР У О. Ш.
Која се манифестација
крије у овом анаграму? ■

ПИСМА У ПОШТИ

Као опште правило, готово свако воли да добија пошту, објаве и сличне ствари, а вероватно нико у читавом граду Стилвотеру није волео да у пошти добија писма више од Реја Бафина. Ипак, чињеница је да је Реј у своје сандуче у пошти добијао мање писама него било ко други, мање од неких сељака који су узгајали зечеве и живели по сеоским подручјима у доњим деловима земље где пошта стиже на кућну адресу.

„Пас га ујео!”, рекао би Реј с тужним изразом на дугом мршавом лицу кад би бацио последњи поглед на своје сандуче и изашао из поште. У таквим приликама читаво његово високо кошчато тело би се опустило и клонуло од разочарања. „Овога пута нема поште, али имам добар осећај да ћу једног од наредних дана нешто добити.”

Са Рејем је било тако скоро читавог живота. Није имао рођака који би му писали, а због навике да све што је куповао по радњама плаћа готовином, није добијао опомињућа писма од трговаца или претеће поруке од агенција које прикупљају новац. С друге стране, пак, једном месечно добијао је рачун од компаније за гас и струју, повремено је ту било писмо од неког ко се кандидовао за политички положај, а сваког септембра државни порезник би му послао годишњи рачун.

У другим приликама, можда два или три пута месечно, Сид Стоуни, управник поште, добијао је да раздели хрпу којекаквих реклама, обично упућених клијентима и закупцима пословних простора, и Реј би у своје сандуче добио једну од китњастих коверти као и сви остали у граду. И, наравно, пошто није имао рођака с којима би се дописивао и није знао никога ван Стилвотера, није имао разлога да неке пише писмо. Једини изузетак био је једном, пре много година – у то време имао је тридесетак година – кад је написао писмо младој девојци у граду у коме јој је рекао колико је цени и како мисли да је лепа. Завршио је писмо молећи је да се уда за њега, али није добио одговор.

четрдесет четири

Као велики број других градића дуж обале Залива, и Стилвотер, који је имао пилану и око петсто педесет становника, није био смештен на прузи или главном путу, и пошта је стизала и делила се само једном дневно.

Свако поподне, осим недеље, аутобус из Њу Орлеанса заустављао се на градском тргу испред поште и возач је отварао врата и

По подне у то доба Реј Бафин увек је закључавао своју радионицу за оправке у којој је зарађивао за живот оправљајући радио-апарате, будилнике и ваздушне пушке за дечаке, и журио преко дрвеном засенченог трга до поште. Прилазећи што је ближе могао свом сандучету, које је носило број 42, стао

Ерскин Колдвел

избацивао две или три поштанске торбе с писмима, часописима и пакетима. Кад је аутобус стизао на време, долазио је обично око четири сата, и неколико минута касније Сид Стоуни би с треском затворио шалтере за пост ресторант и за пријем и почињао да разврстава писма и ставља их у сандучиће са стакленим прозорчићем.

би ту радознано посматрајући стаклени прозорчић очекујући лепршање коверте док је Сид Стоуни полако разврставао и делио дневну пошту. Многи су се жалили да Сид, који је био републиканац, предуго разврстава тако мало поште, тврдећи да би демократа то могао да уради за двадесет минута уместо за пола часа или дуже. Кад год би неко разговарао са Сидом о

томе, он је увек говорио да пошто дневно има да разврста и расподели само једну испоруку поште, осећа да је његова дужност као јавног службеника да буде савестан колико је људски могуће, без обзира на то колико времена томе посвећује.

У пуној просторији углавном се чуло брујање гласова јер су се људи шалили и ћаскали док су чекали, али Реј Бафин ретко би проговорио и реч и с надом је стајао и очекивао лепршање коверте у броју 42 док би и последње писмо било распоређено. Коначно, кад би Сид Стоуни с треском отворио шалтер за предају поште, што је био знак да је сва пошта распоређена, Реј би бацио последњи поглед на своје сандуче, а онда полако отишао преко трга мршаваг лица клонулог од разочарања.

„Пас га ујео”, непрестано је мрмљао себи у браду. „Ни овога пута нема поште.”

Кад би стигао до своје радионице, откључао би врата и ушао. Тамо би седео погрбљен над радним столом до касно у ноћ поправљајући нечији радио или бутилник или ваздушну пушку.

Гај Хоџ и Ралф Барнхил, два млађа човека који су увек смишљали подвале с којима ће се нашалити с људима у граду, једног поподнева у пошти, након што су видели Реја Бафина с коликом надом чека пошту, одлучили су да му они пошаљу писмо које ће потписати измишљеним именом. Њихове подвале увек су биле доброћудне и

кад буде добио писмо у своје сандуче, а онда ће га неко питати да ли је добио љубавно писмо од девојке. После тога неко ће му истргнути писмо из руке и прочитати га гласно да сви чују.

Након што су у самопослузи купили ружичасту хартију за писање, Гај и Ралф зашли су иза угла, до телефонске централе где је Грејси Брукс била ноћни оператер.

Грејси је била пуначка, светлокоса, старија девојка која је радила за телефонску компанију откад је завршила средњу школу. Све те године остала је сама, и пошто је живела тако усамљеним животом радећи на разводној табли централе читаве ноћи, а спавајући дању, била је свесна да за њу сада има мало прилике да упозна некога ко ће бити спреман да се ожени њоме.

Након што су јој Гај Хоџ и Ралф Барнхил рекли шта намеравају да ураде и замолили је да напише писмо Реју, јер су желели да рукопис буде женски, Грејси је одлучно рекла да неће ништа да има с тим планом.

– То је окрутно – рекла им је енергично одмахујући главом. – Не бих никад могла да урадим тако окрутну ствар. Осим тога, волела бих да не тражите ни од неког другог да га напише – не Реју Бафину.

– Али то је само шала, Грејси – покушао је да објасни Ралф – и све је забава. Свакоме се свиђа безопасни несташлук. А само помисли какав ће призор бити кад Реј добије сентиментално писмо на ружичастој хартији од некога ко се зове Миртл или Џени или Флоренс у коме пише да га потајно воли већ дуже време и да не може да сакрије своје осећање ни дан

ни Реју ни неком другом да си га ти написала. Неће никад сазнати. Нећеш морати да бринеш због тога.

Изненада се окренувши и сакривши лице, Грејси је покушала да заустави сузе које су јој навирале у очи, али није могла да их спречи да не потеку низ образе. Изгледало је као да је прошла читаву вечност откад је добила писмо од Реја Бафина у коме јој је написао да је воли више него иједну другу девојку на свету и да жели да се ожени њоме. Тада је управо била завршила средњу школу и почела да ради за телефонску компанију. И како је била девојачки безбрижна и није помишљала да се уда ни за кога тако млада, није се освртала на писмо. Свих тих година виђали су се повремено, али између њих једва да се десило нешто више од учтивог поздрављања, и сваки пут кад је видела Реја он је изгледао тужнији и усамљенији. Последњих година било је прилика кад је желела да притрчи Реју, обисне му се око врата и замоли га да јој опрости што му није одговорила на писмо. Да му је одговорила, свих ових година вероватно би били венчани и ниједно од њих не би сада било усамљено...

– Молим те, Грејси – молио ју је Гај Хоџ. – Хајде, буди добар друг и напиши писмо за нас. Ако нећеш, отићи ћемо да нађемо неког другог да то уради!

– Не! – рекла је брзо, бришући сузе са очију и образа. – Немојте то да радите! Хоћу ја да га напишем! Нећу да нико други то уради!

– Тако треба, Грејси – рече Ралф тапшући је по рамену. – Знао сам да ће ти се свидети добра смицалица као и свима нама. А сада, да видимо шта треба да напишеш. Мислим да треба да му кажеш да га волиш већ дуже време и да желиш да се упознате. Онда можеш да кажеш да, ако нема ништа

– Мислим да знам шта ћу да му кажем – рекла им је брзо климајући главом. – Оставите кутију с писмима и ја ћу вечерас написати писмо и рано ујутро га послати.

Након што су они отишли из телефонске централе, Грејси је дуго плакала. Касно те ноћи написала је писмо Реју Бафину, а следећег јутра кад је изашла из централе, убацила га је у сандуче за писма у пошти.

Тог поподнева у четири сата Гај Хоџ и Ралф Барнхил чекали су у пошти кад је Реј ушао и стао испред свог сандучета. До тада се у пошти окупала гомила већа него обично јер су сви знали шта ће се десити. Било је намигивања и гуркања, али једва да је ико прозборио и речи.

Сид Стоуни није још почео ни да разврстава пошту пристиглу аутобусом из Њу Орлеанса, кад је Реј угледао писмо у свом сандучету. И док су му очи с неверицом трептале, дуго је гледао у њега кроз стаклени прозорчић. Дрхтавом руком отворио је сандуче и извукао ружичасту коверту. Окрећући је у рукама, отишао је у угао просторије да је прочита.

Поцепао је ружичасту коверту рукама које су се тресле више него икад. Чим је почео да чита, туга с његовог издуженог мршаваг лица је нестала и почео је да се смеши. Пошто је журно прочитао писмо први пут, читао га је и по други пут, а усне су му полако обликовале звуке речи. А онда је нагло ставио писмо у џеп и излетео из поште пре него што је ико имао прилике да му ишта каже или га заустави.

Кад су схватили шта се догодило, Гај и Ралф потрчали су за њим и позвали га да се врати у пошту. Уместо тога, Реј је пожурио иза угла ка телефонској централі. Грејси Брукс обично

без циља да икога повреди. Подвале које су они највише волели биле су, на пример, да дају неком школарцу новчић од 25 центи и да га пошаљу у сваку радњу у граду да купи мотач конопца и да позову ватрогасце добровољце да оду у кућу тек венчаног пара прве брачне ноћи.

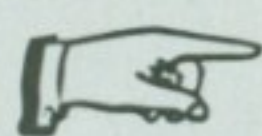
Шала коју су планирали с Рејем била је да кажу свима у пошти да обрате пажњу на Реја

дуже. Онај његов тужни израз несташе тако брзо да га нико у граду неће препознати.

– Не! Сувише је окрутно! – успротивила се бришући сузу из једног ока, а онда из другог. – Не бих урадила тако окрутну ствар ни за шта на свету.

– Хајде, Грејси – молио ју је Ралф. – Буди друг и напиши писмо уместо нас. Нећемо ре-

против, желиш да га што пре видиш и да разговараш о личној ствари од заједничког интереса. Нека мисли да је оно што стварно желиш да се венчате. Можеш да се потпишеш којим год хоћеш именом.

није долазила на посао до шест увече, али овога пута била је тамо од четири. Кад су Гај и Ралф утрчали, Грејси је седела за разводном таблом, а Реј Бафин стајао је близу ње с највећим и најсрећнијим осмехом који су икада видели на његовом лицу.

Очито ниједно од њих још није рекло ни речи оном другом, и било је јасно да су сувише узбуђени да схвате, или да их није брига што су Гај и Ралф у канцеларији и што их гледају. Црвене и зелене лампице на табли поче-

Реју Бафину. Не разумем шта се десило. Да није Грејси Брукс грешком потписала своје име?

– Потписала је своје име, то је тачно, али мислим да није грешком – рекао је Гај озбиљно. – Чини ми се да су обоје желели да се венчају, али да су били исувише плашљиви да ишта предузму. Кладим се да никад ништа не би учинили да ми нисмо смислили ову шалу с писмом.

– Не смета ми да нам понекад пропадне шала – рекао је Ралф климајући главом сам себи – али идући пут кад је будемо припремали, нека се оствари онако како треба.

Ерскин Престон Колдвел (1903–1987)

Амерички писац, син презбитеријанског свештеника, рођен у Џорџији. Породица се често селила јер је отац мењао парохије. Школовао се сам, издржавајући се оскудним приходима од ноћног рада, док најзад није постао новинар, а убрзо и познат писац. Један издавач описао га је као човека љубазног лица и анђеоске појаве.

Јужњачки темперамент, расизам, страст и суровост је свет о коме пише Колдвел. Документарност, наглашена социјална нота, хумор и иронија, уз Колдвелов посебан жар и жестину казивања, чине његове романе и приче остварењима високе светске вредности.

Романима „Дувански пут” (1932) и „Мала божја њива” (1933) освојио је милионску публику и постао светски писац. Ипак, посланик из Џорџије напао је Колдвела усред Конгреса САД због романа „Дувански пут” пребацујући му недостатак љубави према родном Југу. Од 25 романа које је написао познати су и: „Надничар”, „Нереди у јулу”, „Трагично тло”... У Другом светском рату Колдвел путује у Украјину и ради као страни ратни дописник. Разочаран стаљинистичким режимом, написао је причу „Порука за Женејев”, штампану по повратку у САД 1944. године. После Другог светског рата живи у Сан Франциску. Последњих двадесет година живота путовао је широм света – сваке године шест месеци – и носио гомилу свезака да записује идеје. Многе нису објављене, али су постале део његовог наслеђа и могу се погледати у његовом музеју у Џорџији ■

ле су ужурбано да трепере јер су телефонски позиви остајали neodговорени и неповезани. Ускоро је Реј узео Грејсину руку у своју. Одмах је одговорила приљубивши главу уз њега док су јој се сузе котрљале низ образе.

Гај и Ралф изашли су из телефонске централе. Ни реч нису изустили док ни су стигли на улицу.

– Како се, забога, та смицалица овако изврнула? – питао је Ралф збуњено док су се враћали у пошту. – Био сам сигуран да ћемо се добро насмејати

четрдесет шест

Нећемо да људи почну да говоре како смо постали преглупи да направимо добру шалу.

– У сваком случају – рекао је Гај – некако ми је драго што је испало овако. Одсад, сваки пут кад будем видео Реју Бафина, моћи ћу да мислим да сам учинио једно добро дело у животу, јер нико више неће морати да у пошти сваког дана гледа то тужно лице. Осим тога, да није било нас, он никад не би добио писмо које је сигурно чекао већи део свог живота ■

Превела Весна Ухрин

БУБАШВАБЕ ОКО НАС

2000 ПОГЛЕДА ИЗ МРАКА

Јесу ли расадници зараза или савршени кућни љубимци? Упознајте још једанпут бубашвабе изблиза

Сиктави љубимац

Мадагаскарска сиктајућа бубашваба (*Gromphadorhina portentosa*) једна је од највећих на свету – може да достигне дужину до 9 центиметара. Нема крилца и живи у деблима дрвећа мадагаскарских шума. Има значајну улогу у потпомагању труљења на шумском тлу.

Кад се осећа угроженом, мадагаскарска бубашваба испушта сиктав звук истискивањем ваздуха кроз спиракле (поре за дисање) на предњем делу трбуха. Због овог необичног својства и поприличне величине, ове бубашвабе омиљени су кућни љубимци који могу да се хране било каквим поврћем. Живе до пет година ■

ПОДТИТНИ
ЗАБАВНИК

19. 10. 2007.

Преносилац зараза

Америчка бубашваба (*Periplaneta americana*) може да нарасте до четири центиметра и највећа је од бубашваба које бораве у домовима људи. Пријају јој топли и влажни услови. Премда је уобичајена у јужним државама САД, није староседелац тог континента. Верује се да је у Америку доспела бродовима којима су из Африке допремани робови. Ова врста бубашвабе опасна је по здравље људи јер у домове улазе кроз канализационе отворе и окупљају се на местима где се припрема или чува храна. Позната је као преносилац најмање 22 врсте патогених организама који код људи могу да изазову тровање храном, дизентерију и дијареју ■

Мали прождирачи

Ово узгајалиште у берлинској лабораторији пуно је немачких бубашваба (*Blattella germanica*) које су дугачке око 16 милиметара. Најмногобројнија врста бубашваба на свету производи годишње више јајашаца и генерација (три до четири) него иједна друга. Налазе се свуда где има људи и не могу да преживе без нас. Загађују нам храну својим излучевинама и преносе болести. Забележени су чак и случајеви да су бубашвабе јеле остатке хране коју су нашле на лицима људи док су они спавали. Али, ако хране нема довољно, прождиру једна другу, гризући крилца и ножице ■

Сладокусци

Премда бубашвабе нису пробирљиве по питању хране и могу да се наваде и на лепак, сапун, кожу и тапете, њихова уста имају рецепторе укуса. Америчка бубашваба, рецимо, воли слатко. Бубашвабе имају сахолике очи и свако садржи око 2000 појединачних сочива (за разлику од нас који имамо само по једно сочиво у сваком оку). То им омогућава да истовремено виде у готово свим правцима. Необично је да не виде под црвеним светлом, али имају непрекоран вид кад је у питању зелено ■

Осетљива на додир

Америчка бубашваба више воли да гамиже него да користи крила, јер је лош летач. Своје окружење осећа превасходно додиром. Има тактилне длачице на антенама, ножицама и телу. Такође има две длачице на врху трбуха које осећају и најмањи покрет ваздуха, што бубашвабу упозорава на приближавање могуће опасности. Бубашвабе су ноћне животиње – дању се крију, а живахне су током ноћи и има их око 3500 врста ■

Нимфе оријенталне бубашвабе (*Blatta orientalis*) излазе из капсуле јајашца.

Да би се излегле, требало је 6–8 недеља.

Рачунарске бубице

Пругаста бубашваба (*Supella longipalpa*) истражује рачунарске плоче са штампаним колима. Ове бубашвабе воле топло окружење електричних уређаја и често се нађу у прекидачима за светло, тостерима и стерео-уређајима. Малог су раста – до 14 милиметара дужине. Препознатљиве су по двома светлим пругама преко крилаца и трбуха. Има их по целој Америци, а однедавно и у Европи. Треба им мање влаге него осталим бубашвабама које насељавају домове људи. Зато чешће бораве у спаваћим собама или дневном боравку. Изазивају невоље у болницама јер излазе ноћу да се хране телесним течностима, чиме повећавају опасност заразе између пацијената ■

Царево ново рухо

Америчка бубашваба која је управо свукла љуску лежи на леђима држећи доскорашњу одећу међу ножицама. Након пресвлачења нимфе су беле и временом им се боја промени у црвенкастосмеђу. То је само једно од бројних пресвлачења (6–14) кроз која нимфа пролази од тренутка кад се излеже док не одрасте. Све то траје око годину дана, након чега бубашвабе живе још отприлике 14 месеци. Одбачена љуска извор је алергена и може да проузрокује астму, нарочито код деце ■

Проћи ће годину дана док нимфе одрасту. Након тога живе још 1–6 месеци.

Истраживач држи капсулу јајашца.

Снимили:
Хајди
и
Ханс-Јирген Кох

ДОГОДИЛО СЕ ПРЕ 50 ГОДИНА

ЖИВОТИЊЕ У АСТРОНАУ ОДЕЛУ

У ракетама су пут
неба први полетели
пси и мајмуни.

Данас тамо одлазе
рибе, пауци, медузе,
корњаче...

Животиње већ више
од пола века помажу
човеку да сазна шта
се догађа изван наше
планете

Прошло је тачно педесет година
откако је Лајка, двогодишње
кученце тешко шест килогра-
ма, као прво живо биће које се изла-
же једној новој врсти опасности, по-
летела у свемир. Био је 3. новембар
1957. године кад је Лајка свечано ис-
праћена на улицама Москве јер је
њен пут у „Спутнику 2” био без по-
вратка, што је код многих људи иза-
звало велику тугу. Совјетски науч-
ници саопштили су да је угинула де-
сет дана касније.

Три године касније, много боље
прошао је свемирски подухват са
„Спутником 5” кад су се животиње
астронаути на Земљу вратиле живе:
пси Белка и Стрелка, у друштву 42
миша и пацова, поново су крочили на
тврдо тло.

Америчка свемирска агенција На-
са 1961. године у свемир је послала
шимпанзу Хама: његов лет био је део
балистичке вежбе те је трајао свега
16 минута и 39 секунди и протекао је
успешно. Достигнута висина била је
252 километра, а током путовања
научници су успели животињи да из-
мере артеријски притисак, број отку-
цаја срца и ритам дисања. После
приземљења у Тихи океан Хам је
пренет у зоолошки врт у Вашингто-
ну, где је поживео 17 година, а потом
у Северну Каролину, где је угинуо у
25. години.

Први пробни летови животиња у
свемир научницима су послужили да
проуче и реше многе непознанице
које ће касније омогућити и човеку
да се вине на овако велике висине и
борави у бестежинском стању. Ре-
корд у дужини боравка у овим усло-
вима држи руски космонаут Валериј
Пољаков који је у васиони провео не-
прекидно 438 дана током 1994. и
1995. године.

Данас је све много другачије. У
свемир се шаљу рибе, корњаче, за-
морци, жабе, медузе, пауци, гуштер-
и... Приликом остваривања пројек-

Америчка свемирска агенција
Наса прве огледе са животињама
у васиони радила је с мајмунима.
Овај макаки по имену Бони пије
воду на сламку и повезан је
за 26 сензора који прате његово
здравствено стање.

та „Неуролаб”, на шатлу „Колумбија”
с астронаутима је 1998. године поле-
тело више од 2000 риба и инсеката.
Посматрајући животиње, научници

Моћна ракета
„Литл Џо II”,
која је носила
у свемир
капсуле
„Аполо”, могла
је да угости
и животиње
и људе.

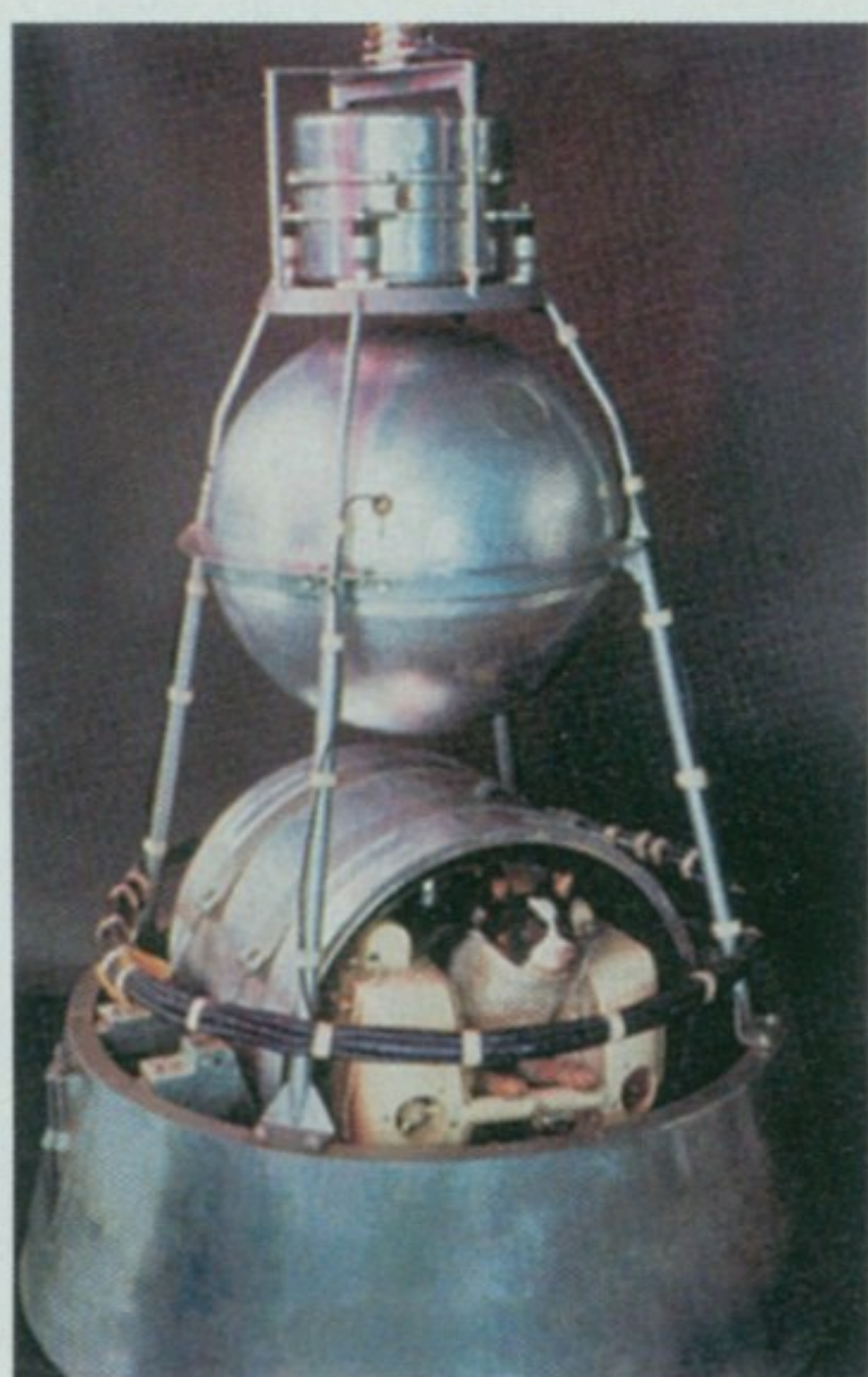
Овако је Лајка
била смештена
у „Спутњику 2”

ТСКОМ

Хам је био први шимпанза у историји
који је као астронаут лансиран
с „Кејп Канаверала” на Флориди
31. јануара 1961. године.
Имао је три године и осам месеци.

Белка и Стрелка
су после 18 кругова
по орбити успешно
слетеле на Земљу.

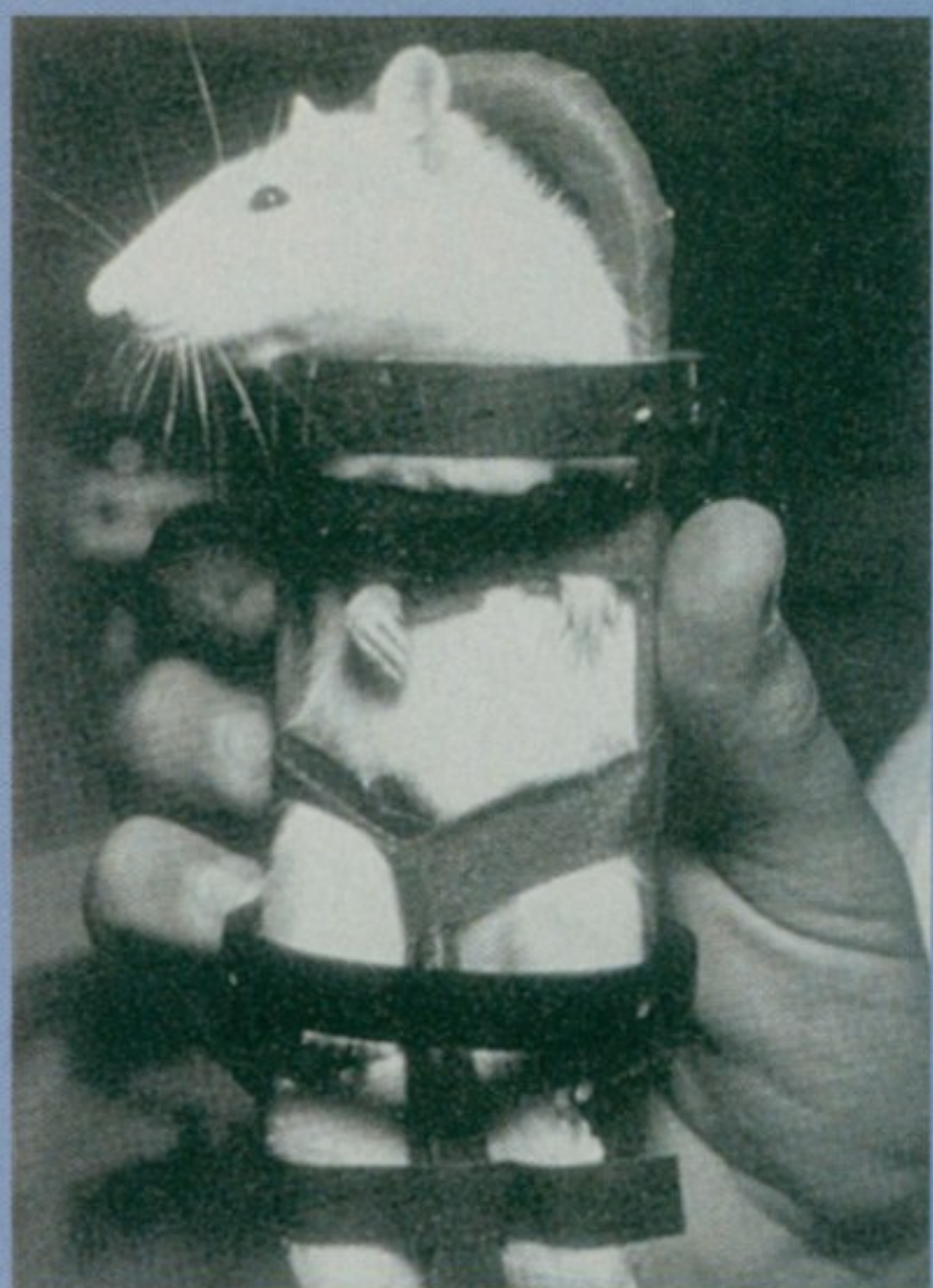
су 16 дана истраживали како да се
победи осећај изгубљености у про-
стору који људе веома погађа у ор-
бити: у бестежинском стању не раз-
ликује се шта је горе а шта доле, шта
напред а шта позади.

Огледи са животињама биће на-
стављени и у будућности, па ће се
чак направити и мали акваријуми да
би током дугих путовања људи у ис-
храни могли да имају свеже белан-
чевине ■

З. М.

Мајмуни су за
лет припремани
као бебе:
стављали су
им пелене и
научили их да
пију на сламку.
Данас је све
лакше с рибама
и инсектима.

Први пацови који су 1964.
године послати у свемир били
су смештени у седиште од
стаклених влакана.

Американци су 1973. године
у свемир послали паука
Арабелу, који је своју мрежу
успео да исплете и у
бестежинском стању.

У Насиној мисији „Неуролаб”
1998. у свемирском броду
налазиле су се рибе да би се
испитале последице лета на
њихов нервни систем.

**Акција Војске Србије
за децу од 6 до 12 година**

НАЦРТАЈ ЦРТЕЖ ЛЕТИ ХЕЛИКОПТЕРОМ

**МАШТАШ ДА СИ ПИЛОТ?
У ХЕЛИКОПТЕРУ
У ПРАВОЈ ПИЛОТСКОЈ
ОПРЕМИ?
ОСТВАРИ СВОЈЕ
СНОВЕ!**

Нацртај како ти видиш Војску Србије.
Награда за 12 најбољих је лећ војним
хеликоптером! Управо ти цртежи
чиниће календар Војске Србије.

Аушоре још 50 цртежа очекују
и групе награде – шоље Војске Србије,
тајице, качкеши, ђривесци.

Њихови цртежи биће објављени
у књизи гечјих цртежа „Деца Србије
о Војсци Србије” а они ће бићи
сјеццијални јосћи на вежби јоводом
Пана Војске Србије 2008. јогине.

**ДРУЖИБЕШ СЕ
СА ПИЛОТИМА, ПРОБАТИ
ПИЛОТСКУ ОПРЕМУ,
РАЗГЛЕДАТИ РАЗНЕ
ТИПОВЕ АВИОНА...**

ПОЖУРИ!

**ПОШАЉИ ЦРТЕЖ
НА ПАПИРУ ФОРМАТА А4,
ДО 31. ОКТОБРА, НА АДРЕСУ
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
УПРАВА ЗА ОДНОСЕ СА ЈАВНОШБЗ
БИРЧАНИНОВА 5, 11000 БЕОГРАД
СА НАЗНАКОМ „НАЦРТАЈ ЦРТЕЖ
- ЛЕТИ ХЕЛИКОПТЕРОМ!”
НА ПОЛЕБИНИ ЦРТЕЖА НАПИШИ
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, АДРЕСУ И ТЕЛЕФОН.**

**ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА НА
www.vojska.mod.gov.yu/decjicrtezi**

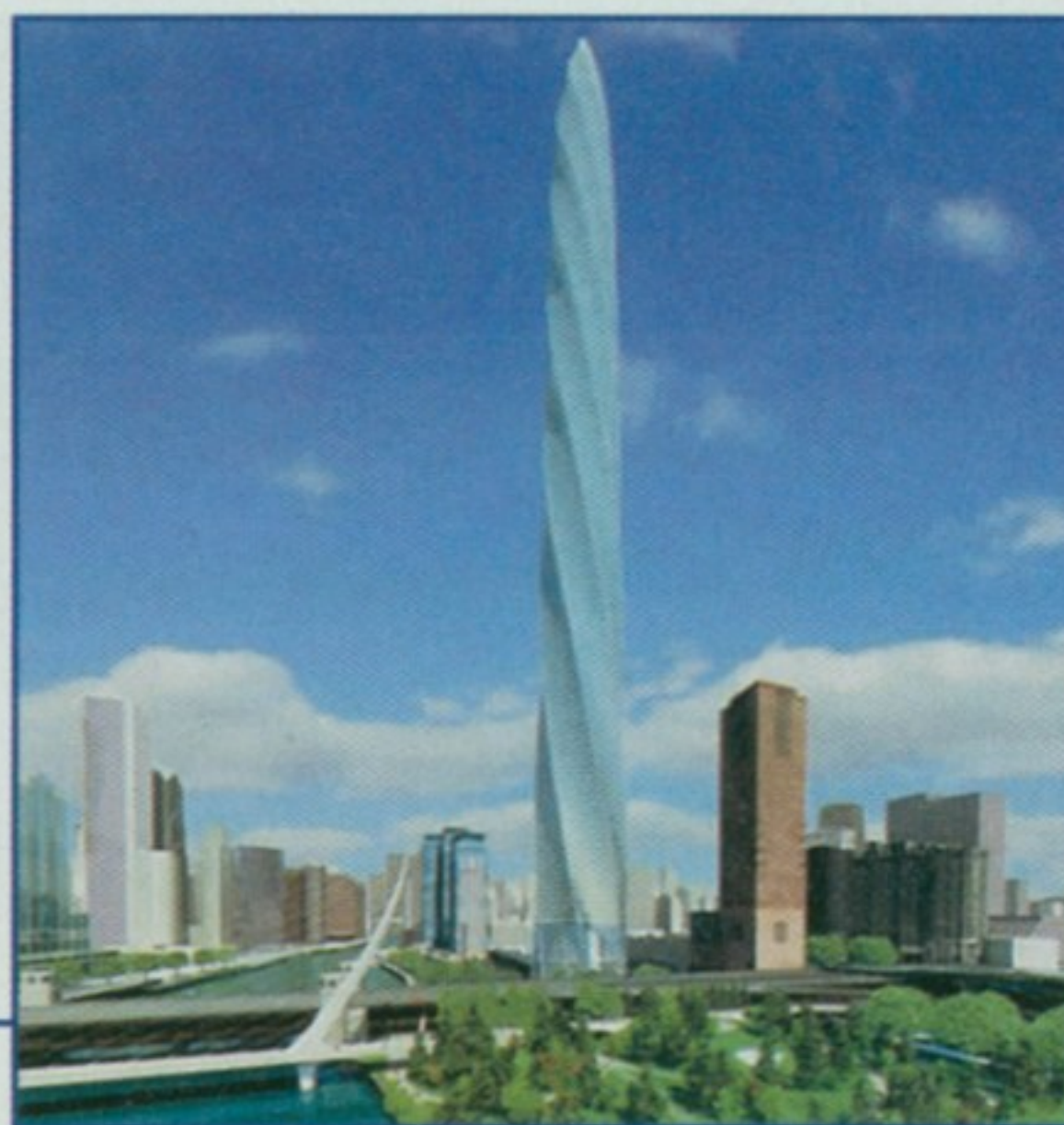
ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

АНТАРКТИК

ОПАСНА ЛЕПОТА

У Шпанији је овог лета вођена велика акција сакупљања медуза у мору, тако да је ухваћено више од осам тона. Медитеран је, наиме, преплављен овим желатинозним бићима који људе могу да опеку, па су свуда исписана и упутства како да се понашају у таквим приликама (између осталог, никако се не испирати водом, нити користити алкохол или лед). Ипак, највеће медузе плутају у водама Антарктика, као што је ова на слици снимљена испод једног ледника: има метар у пречнику, а научно име јој је *Desmonema glaciale* ■

САД

НЕБОБУШАЧ У ЧИКАГУ

Неки га већ пореде с иглом, влати траве, завртњем или бургијом, јер нови небодер који ће крајем 2009. године бити завршен поред језера Мичиген у Чикагу као да ће да пробуши небо. Пројектовао га је чувени архитекта Сантјаго Калатрава и наденуо му име „Чикаго спирала“, јер управо највише подсећа на спиралу. Биће висок 610 метара и имаће 150 спратова, па ће тако постати и највећи небодер у САД. Предвиђени трошкови изградње су два милиона евра ■

ВУЛКАН КУВА РИБУ

Тешко је рећи кад вулкан Питон де ла Фурнез на острву Реунион престаје с једном ерупцијом, а кад започиње нова. Јер, од 1640. године до данас он се тресао и бљувао лаву више од 150 пута, а од 1998. године било је неколико десетина ерупција. Последња, која се сматра и највеличанственијом у неколико протеклих векова, управо је окончана пошто је из вулкана истекло 120.000.000 кубних метара лаве. Међутим, само што се мало смирио, опет су почела подрхтавања и комешање у гротлу, па су вулканолози на опрезу. Јер, последња ерупција загрејала је околни део океана до те мере да се на хиљаде риба – скувало. Вулкан има облик штита и стално ради јер је на једној „врућој тачки“. Наиме, резервоар из кога се пуни налази се у дубини Земљиног омотача, па ерупције нису толико експлозивне колико богате лавом која прави ужарене реке ■

АУСТРАЛИЈА

БЕСПРЕКОРНИ ПОМОЋНИК

Вади опрано рубље из машине, плаћа рачуне у самопослузи, чак узима и новац из банкомата (мада ипак не зна да откуца тајни пин код). Све то не би било ништа необично да није реч о псу по имену Јара који је издресиран да помаже хендикепираним и болесним људима. Мешанац је лабрадора и пудле, али намерно. Ова „раса“ потиче из Аустралије и већ су је крстили лабрадудл. То је миран пас на кога се можете ослонити и при том брзо учи. Јара, на пример, уме да узме неке производе с полица у самопослузи и на каси пружи новчаник да би му касирка наплатила, да притисне дугме на семафору да би његов власник прешао улицу и још стотинак других ствари ■

Замак у XII веку

Кружна стаза
Ту стоје стражари и
гледају долази ли
непријатељ.

Кула

Коњушница

Живинарник
Ово је
најнижи део
замка.

**Узгајалиште
соколова**

**Ковачка
радионица**

**Колибе
за слуге**

Покретни мост
Подиже се у случају
опасности и тада ров
зауставља непријатеље.

Капија
Ова тешка дрвена
решетка се спушта
да би затворила
улаз.

Пушкарница
Ојачана кула штити
покретни мост. Ако
непријатељи пређу
покретни мост, доњи
део замка биће освојен.

Ров
Шанац
испуњен водом

Силос за жито
Овде се чувају
резерве пшенице,
ражи и зоби.

Главна кула

Повртњак
Овде се гаји
поврће и биље од
којих се праве супе
и чајеви.

**Велика
пекарска пећ**

Горње двориште
Ово је најбоље чуван
део замка зато што ту
живи господар.

Капела

Рибњак

Бунари
Да би се опстало у случају
напада, мора да буде воде
унутар зидина.

Иза ових зидина замак
... на неко

50 година са вама

**ЗАВОД ЗА УЧБЕНИКЕ
БЕОГРАД**

БЕОГРАД

Обилићев венац 5, тел/факс: 2638 405
Косовска 45, тел/факс: 3224 708
Краља Милана 19, тел. 3235-409
Вукасовићева 50, тел/факс: 3594 835

НИШ Трг краља Александра 3
Тел. 018 511 428

НОВИ САД Сремска 7
Продаја: 021 616 310
Књижара: 021 624 433

КОСОВСКА МИТРОВИЦА
Владе Ћетковића 1
Тел. 028 421 609

www.zavod.co.yu

ОВО МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

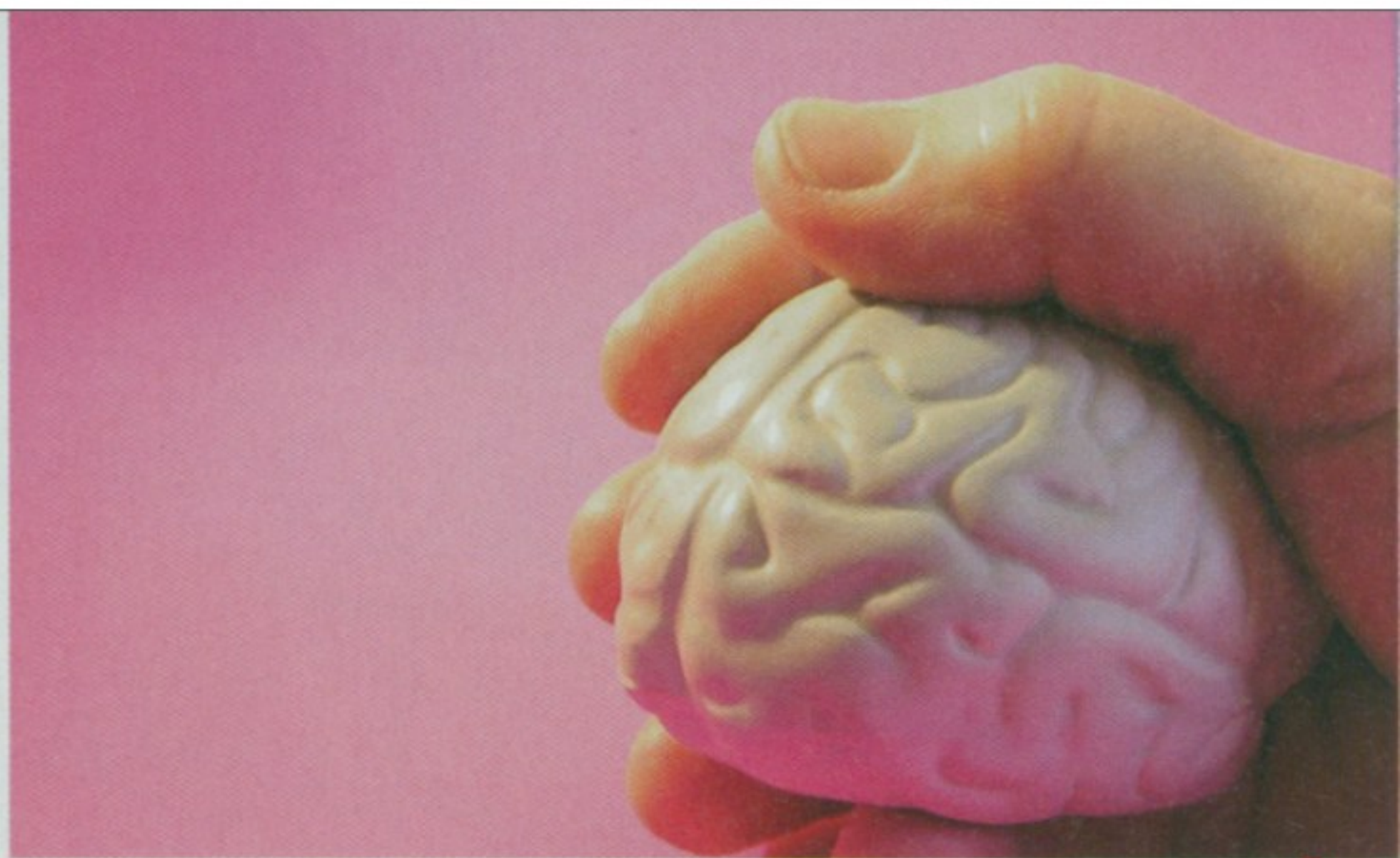

● Било је потребно да прође **5000 година** да би се обавила обдукција, али научници су коначно установили шта је убило алпског леденог човека Оција. Планинари су 1991. године открили залеђену мумију на Алпима и истраживачи с Универзитета у Цириху направили су тродимензионалне слике његовог тела и потврдили да је стрела пробола артерију близу кључне кости и проузроковала смрт ■

● **Диносауруси** не само што су владали Земљом пре 125.000.000 година, него су волели и да се купају. Група истраживача с Универзитета у Нанту открила је трагове циновског диносауруса који је гребао канцама по седиментима језерског дна док је пливао у води дубине три метра ■

● **„Хитачи“** је произвео преносни уређај који прати рад мозга. Уређај се носи на глави и испушта безбедне, готово инфрацрвене зраке у мозак, претражујући области где је проток крви повећан, што је показатељ можданог рада ■

● **Људски мозак** прилагодљивији је него што се мисли. Истраживачи с Универзитета Оксфорд открили су да се, кад дође до оштећења мозга, повећава рад у неоштећеним деловима. Кад је потребно, мозак је у стању да се реорганизује ■

● Кад је Роберт Годар 1920. године започео своје огледе с ракетама и течним горивом, угледни часопис **„Њујорк тајмс“** исмејао је младог научника и његов рад. Међутим, 1969. године „Аполо 11“ запутио се на Месец захваљујући управо том Годаровом научном раду. „Њујорк тајмс“ се тада постхумно извинио Годару који је преминуо 1945. године.

Иначе, Годар не би одмакао далеко у својим истраживањима да није имао помоћ доброг пријатеља, „залуђеника“ за авијацију који је веровао да су ракете будућност. Усред велике економске кризе која је тада владала у Америци, његов пријатељ убедио је Гугенхајмове да дају Годару 100.000 долара за лабораторију у Розвелу (месту које је данас познатије због наводног пада ванземаљске летелице). Годаров пријатељ који је омогућио будућност свемирских летова био је – Чарлс Линдберг ■

● У историји човечанства више пута се дешавало да је **људско месо** продавано као свињетина. То је посебно долазило до изражаја кад је владала велика глад. Они који нису знали шта једу, нису примећивали разлику у укусу. Но, од биолошке сличности човека и свиње има знатно више користи у медицини. Свињска кожа може да се пресади човеку, што је помогло многим жртвама опекотина. Делови свиње користе се и за више од 40 лекова, између осталог и инсулин. У Мексику дијабетичарима могу чак да пресаде и ћелије свиње које учествују у производњи инсулина ■

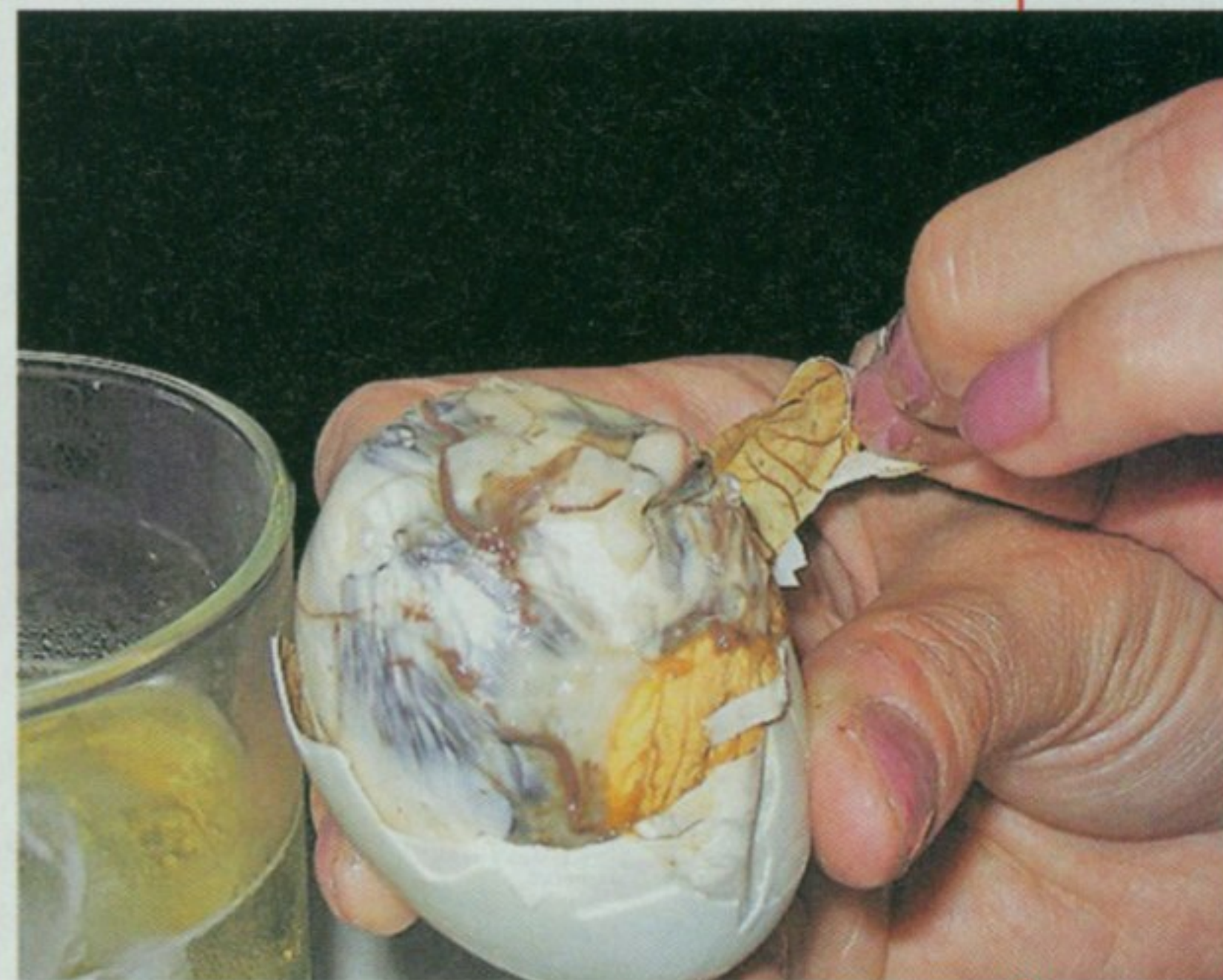

● За накит откривен у Мароку претпоставља се да је стар **82.000 година**. Ако је то тачно, онда је то најстарији украс људи за који се зна. Научници са Археолошког института Универзитета Оксфорда открили су 12 шкољки пробушених у средини. Има назнака да су шкољке ношене, односно да су о нечему висиле. Ово откриће показује да су преци Африканаца правили украсе 40.000 година пре Европљана ■

● **Природне шаре**, као оне које виђамо на морским шкољкама или снежним пахулицама, могле би помоћи рачунарским чиповима да буду бржи и троше мање енергије. На основу таквих шара стручњаци IBM-а осмислили су проводни поступак који су назвали ергап – трилиони микроскопских вакуумираних рупица образују се између бакарних жица у чиповима. IBM тврди да ће захваљујући томе чипови бити 35 одсто бржи и трошити 15 одсто мање енергије ■

● Злогласни римски император **Нерон** остао је упамћен и као неостварени музичар. Кад би приређивао концерте, упустио би око 5000 војника и заповедника само да му аплаудирају. Данас се у телевизијским емисијама за то користе плаћени статисти који глуме публику и тапшу на знак ■

● На Филипинима се једу **ровита јаја** дивље патке у којима је плод већ почео да се развија. У јајету старом 17 дана ембрион се увелико образује, али су му кости још мекане. За овај кулинарски специјалитет верује се и да је моћан афродизијак. Зато га нуде туристима по уличним кухињама ■

1. Облици шара на прстима јединствени су за сваку особу. Разликују се чак и код близанаца. Који се облик шара не препознаје приликом поступка провере отисака прстију?

- а) петља
- б) вијуга
- в) завојница

2. Пре колико година је полиција први пут у свету у доказни поступак уврстила испитивање ДНК?

- а) пре 40 година
- б) пре 30 година
- в) пре 20 година

7. Зуби су један од последњих делова људског тела који се распадају. Који је најчвршћи састојак зуба?

- а) дентин
- б) глеђ
- в) цемент

БУДИТЕ СУДСКИ ИСТРАЖИТЕЉ

3. Шта проучава, упоређује, дактилоскопија?

- а) отиске прстију
- б) ватрено оружје
- в) отиске стопала

4. Само један од дуго година примењиваних начина за доказивање кривице и даље се сматра за научно заснован. Који?

- а) испитивање трагова на кошуљици метка
- б) садржај примеса у олову танета
- в) присуство барутних честица на осумњиченом

5. На којој се врсти површине капљица крви највише разлије?

- а) на стаклу
- б) бетону
- в) линолеуму

8. Који од следећих елемената може да се нађе на руци особе која је опалила из ватреног оружја?

- а) стронцијум
- б) радијум
- в) баријум

9. Ригор мортис је појава кочења удова после смрти. После колико часова наступа (на средњој температури)?

- а) после 3 часа
- б) 12 часова
- в) 24 часа

10. Како се назива проучавање инсеката који се настане у жртви?

- а) форензичка палинологија
- б) форензичка ентомологија
- в) форензичка серологија

11. Испитивање ДНК заснива се на њеној јединственој грађи за сваку особу. Који се део једног процента ДНК разликује од особе до особе?

- а) десетина
- б) осмина
- в) четвртина

Која се
врста шара
неће наћи
на вашим
отисцима
прстију?

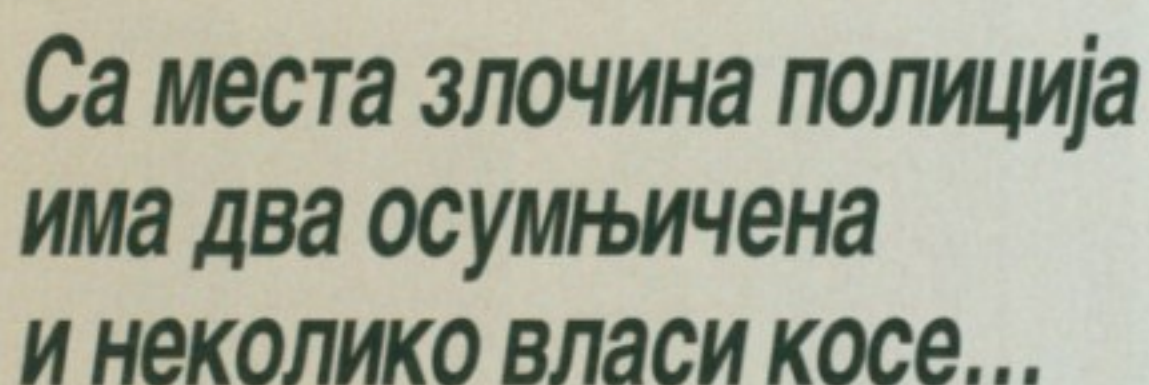
6. Недавно је једном начину идентификације признат исти значај као што га има испитивање ДНК. Ком?

- а) посматрању отисака стопала
- б) отисцима уједа
- в) посматрању зенице

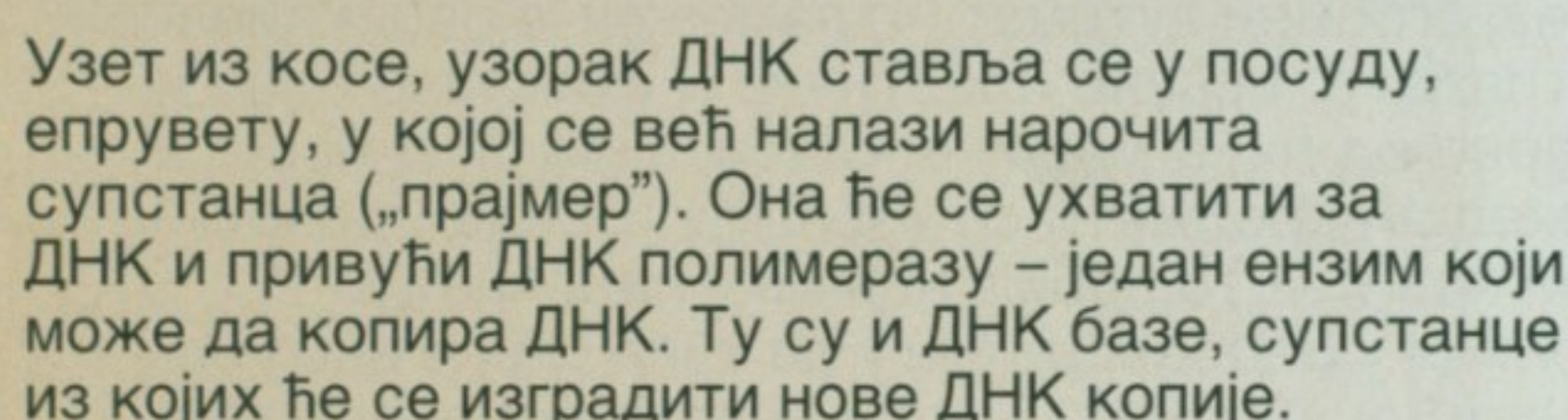
РЕШЕЊА:

1. в 2. а 3. в 4. в 5. а 6. в 7. в 8. а 9. б 10. б 11. в

ПЛЪЧКА БАНКЕ!

1. Обрада узорка из косе

Посуда се греје, ланци ДНК се раздвајају. Сада за сваки од ланаца може да се изгради нови ланац, што ће удвостручити број узорака ДНК.

„Прајмер” и полимераза дејствују заједно на сваком од одвојених ДНК ланаца – као патент затварач (рајсфершлус). Упарују слободне базе с одговарајућим деловима на ланцима оригиналне ДНК. На крају, добијају се две потпуне ДНК, двоструко више него на почетку.

Поступак ДНК копирања, који је назван појачање, понавља се око 30 пута. Сваки пут број ДНК узорака постаје двоструко већи, па се на крају добија више од милијарду узорака.

У свачијој ДНК постоје низови који се понављају, као на пример GTGTGTGT. Али, њихова дужина се мења од особе до особе. За стручњаке ови понављајући низови су као отисци прстију.

PCR се користи и да би се умножила ДНК узета од двојице осумњичених. Поред узорка нађеног на месту пљачке умножавају се (појачавају) и понављајући низови с три гена сваког осумњиченог. Затим се постављају на желатински гел ради упоређења.

Гел се наелектрише струјом, што доводи до тога да се понављајући низови поређају на одређени начин. Низови с више понављања гомилају се при врху гела. Оваква слика биће различита за сваку особу. Узорак Б слаже се с оним с места пљачке. Осумњичени Б био је у банци.

ПОДІТКИНИ
ЗАБАВНИК
19. 10. 2007

ТЕХНОМАНСКА

ЖИВОТ ПОРЕД АУТОМАТА

Велики улични аутомати за разне напитке сада преузимају много озбиљнију улогу, а будући да раде непрекидно и да се пред њима не чека у реду, многим ће добро доћи услуге које нуде. У Великој Британији постављен је први „мув-ми“ (1), кабина у којој свако може да научи да плеше: на екрану се укуца жељени плес, а кораци се уче уз приказани филм. У истој земљи произвели су и кабину у којој на брзину може да се фризира (6): уђеш, исфенираш се за 1,5 евро и изађеш улепшан.

У САД су се појавили „зум шопови“ (5), аутоматске продавнице електронских направа и козметичких препарата. Жељени предмет бира се са екрана и плаћа кредитном картицом. Изненада вам је искрсла прилика да с друговима одigrate фудбалску утакмицу, али немате лопту. У Њујорку је испред једног познатог спортског центра произвођач „Најк“ поставио аутомат за продају кожних лопти по цени од 20 долара (3).

Ове године у Америци се појавио и аутомат за сладолед с дванаест укуса и три

ОГЛЕДАЛО КОЈЕ ГОВОРИ

Као у бајци, можете да му поставите и питање „најлепша на свету, ко је“. Али, намена му је сасвим другачија – да надгледа кућу или стан. Наиме, овај нарочити екран огледало повезан је за камере и сензоре мада изгледа сасвим обично. Кад се у кући догоди нешто непредвиђено (на пример, неко приђе улазним вратима или избије пожар) на њему се појављује виртуелни лик, попут дигиталног кућепазитеља, који показује шта се догађа и део стана који је угрожен ■

врсте прелива који се сипају у корнете (2). Кад нечег понестане, машина то купцу саопштава још док јој прилази. Један сладолед кошта 1,7 евра.

А овај огромни аутомат (4) намењен је рециклирању отпадака: празне пластичне и стаклене боце и конзерве од пића машина класира, мери и мрви, а непожељни предмети се избацују. Вредни доносилац на крају за то добија новчану надокнаду.

Верници у Барселони могу да купе свеће ако убаце новчић у аутомат (7) који је постављен у једној цркви ■

ИСКУШЕЊА

ИЗАБЕРИ, ПА ЧИТАЈ! IREX ILIAD READER

Ни књиге, ни новине, па ни нечитке белешке написане руком, не морају више да се читају с хартије. Бољу прегледност и читљивост у електронском облику нуди iRex iLiad Reader.

Величине A5, овај уређај заиста олакшава читање било да је у питању разонода или посао. iLiad својим осветљеним екраном замењује сваку велику, дебелу и тешку књигу каквог обимног књижевног дела. У меморију танког, лаганог дигиталног уређаја може да стане 49.000 наслова, а ситна слова којима су штампана дела једноставно се повећају или промене у читљивија. Исто је и с новинама –

странице се листају притиском на дугме. Још већу помоћ iLiad пружа приликом читања рукописа, а захваљујући Wi-Fi технологији омогућава и да се свака забелешка на хартији пренесе у електронски облик лепшим и читљивијим рукописом, а USB прикључком и у рачунар. iLiad Reader продаје се по цени од **650 евра**.

Вреди га погледати на адреси: www.iliadreader.co.uk

КАД БИЦИКЛ ЗАПЛИВА

Кад је неко заљубљеник у вожњу бицикла, а и у веслање, баш као Грегор Зајдлер, студент технике у Десауу, у Немачкој, онда и није чудо да му је на ум пала занимљива замисао да обједини те две своје љубави. С групом истомишљеника направио је „Radel-Paddel-Zwitzer“, бицикл који се претвара у чамац.

Зајдлеров бицикл изгледом се мало разликује од уобичајених двоточкаша. Има заваљено седиште па може да се вози из полулежећег положаја и затворени пртљажник на задњем делу. Он није ништа друго до спремиште за склопљене делове чамца. Потребно је свега петнаестак минута да се бицикл расклопи и потом склопи у чамац.

Пробни модел бицикла чамца побудио је велико занимање првенствено младих који у Зајдлеровом изуму виде савршено возило за вожњу по копну и води током летовања. Ипак, још није потврђено да ли је и нека фабрика заинтересована за производњу необичног возила ■

Konkurs za najbolju fotografiju na temu

Svetlost i senke

Fotografija: Nenad Dedović - Njuška

103744

EPSON®
EXCEED YOUR VISION

REFOTO
Časopis za kulturu fotografije

BSProcesor
Zajedno možemo mnogo.

UČESTVUJTE U NAGRADNOM KONKURSU „SVETLOST I SENKE“ KOJI ORGANIZUJU EPSON I ČASOPIS REFOTO, UZ PODRŠKU KOMPANIJE BS PROCESOR.

Za autore tri najbolje fotografije pripremili smo vredne nagrade: **I NAGRADA - EPSON ŠTAMPAČ RX685; II NAGRADA - EPSON MULTIFUNKCIJSKI UREĐAJ DX4450; III NAGRADA - EPSON FOTO SKENER PERFECTION V100 PHOTO.** Izbor najboljih radova vršiče stručni žiri.

Konkurs je otvoren do **1. DECEMBRA 2007.** Najbolji radovi će biti adekvatno prezentovani javnosti, nakon zatvaranja konkursa. Više informacija o konkursu i propozicijama možete pronaći na: www.bsprocesor.com/fotokonkurs, a radove možete slati na adresu: REFOTO, Pčinjska 17, 11000 Beograd.

ПОСЛАСТИЧАРСКИ РАТ

Кроз историју водили су се разни необични ратови. Моја другарица тврди да је један од најчуднијих такозвани Посластичарски. Да ли се она то са мном шали или је у праву?

БИЉАНА ПАНТЕЛИЋ
Београд

Посластичарски рат, на шпанском познат као Гера де лос пастелес, водио се између Француске и Мексика и трајао је од новембра 1838. до марта 1839. године. У тренутку кад је избио, у Мексику је владало несређено политичко стање због чега су на улицама често избијали нереди. Грађани којима је била уништена имовина нису имали коме да се жале, још мање да траже одштету. Пошто је страдала и имовина страних држављана, они су од својих влада покушали да добију надокнаду. Мсје Ремонте, како је у историји остало записано име француског посластичара, пожалио се француском краљу Лују Филипу (1773–1850) да му је у граду Мексику уништена посластичарница. Био је толико огорчен да су изасланици краља одлучили да се обрате мексичком председнику Анастасију Бустамантеу (1780–1853) и затраже одштету од 600.000 песоса. Била је то огромна сума, посебно кад се зна да су мексички радници дневно зарађивали тек један песо. И,

ХРАНА У ЧАШИ

Да ли је тачно да је млеко савршена храна, како многи говоре

трудећи се да ме приволе да га пијем?

ЈЕЛЕНА
из Чачка

Да је млеко савршена храна, заиста није пуко убеђивање да би се неко приволео да га пије. Млеко се сматра најздравијом и најпотпунијом намирницом у људској исхрани.

Иако је у његовој основи вода, садржи све састојке неопходне организму. А њих има око 100 грама

у једном литру млека. Као прво, то су беланчевине неопходне за стварање и јачање мишића, потом масти и шећер из којих тело добија енергију. Млечни шећер, лактоза, мање је слadak од оног добијеног из трске или репе и људско тело лакше га искоришћава. Млеко обилује и минералима потребним за раст костију и стварање крви. Највише има калцијума и фосфора, више него у било којој намирници, потом гвожђа, бакра, мангана, магнезијума, натријума, калијума, хлора, јода, кобалта, цинка. Наравно, савршена храна мора да садржи и витамине. Тако се у млеку налазе витамини А, В, С и D групе ■

Илустровао
Добросав
Боб
Живковић

шта се догодило? Када је Бустаманте одбио захтев, краљ Луј Филип послао је флоту која је требало да блокира све мексичке луке. Децембра 1838. године Французи су, бројно надмоћнији и борбено спремнији, у луци Веракруз успели да заробе целокупну мексичку морнарицу. У рату је учествовало око три хиљаде Мексиканаца и близу тридесет хиљада Француза. Овај неравноправни рат, изазван необичним поводом, завршио се дипломатским преговорима у којима су посредовали Британци. Председник Бустаманте обећао је да ће ипак исплатити одштету тако да су се француске снаге повукле 9. марта 1839. године ■

Улцињ 22.04.2007 год.

Поштована Редакцијо,

Разлој мам јављају је следећи:

у Забавнику бр. 2902 од 21.04.2007. године
поукрала се грешка на страни седм, а у
поднаслову „Црква Светог Јероја“ на крају
првог пасуса стоји: „на Краљев дан, како се у
народу назива дан сиамена, а у Караџићу
посебно неговане кулја, светог Краља Сивана
Првобитаног (или Симеона у монаштво).“

Стефан Немања, отац Сивана Првовенчаног,
је претходни Симеон у монаштво, па без малог
да то исправити нећине ради, а ми који тилимо
Забавник у Улцињу до нећине замисли држимо,
јер пошћујемо и волимо своју историју.

Увала!

Светлана Јаконовић,
Улцињ, Мейеризм

- Велики жупан Стефан Немања, родоначелник династије Немањића, закалуђерио се као монах Симеон.
- Стефан Првовенчани, први српски краљ, замонашио се као Симон.
- Његов син Радослав, други по реду српски краљ, живот је окончао у манастиру као монах Јован.

РАЧУНАР И ГРМЉАВИНА

Да ли је
тачно да
би
рачунар
требало

да се искључи за време
грмљавине? Шта може
да се догоди уколико
ради или ако је само
укључен у струју?

НИКОЛА РИСТОВИЋ

може да изазове разна
оштећења на мрежи. Нај-
блажа се испољавају као на-
гла промена напона, што до-
води до краткотрајног не-
станка струје. Наравно, иако
сви електрични уређаји могу
да привуку гром, углавном
сносе последице струјног
удара.

Рачунар поготово. Он мо-
же да буде вишеструко
оштећен јер је сходно мо-
гућностима које пружа пове-
зан на више мрежа и са ви-
ше уређаја. Тако, рецимо,
удар грома у електричну
мрежу може да му уништи
део за напајање, модем
страда ударом у телефонску
линију, а графичка картица
или она за праћење телеви-
зијског програма ударом у
уређај или телевизијску ан-
тену ■

Стручњаци кажу да би
током невремена ва-
љало искључити из
струје све електричне
уређаје. Тако се откла-
ња могућност да при-
вуку гром и буду оште-
ћени струјним ударом.
Наиме, блесак муње и гр-
мљавина пратеће су појаве
грома, електричног пражње-
ња између облака и земље.
Мета грома на тлу увек је
неко јако позитивно или не-
гативно наелектрисање, а
најчешће га привуче струјна
мрежа. Силина пражњења

МОБИ ЗА МАРКА

Здраво,
редакцију
„Забавника“.
Уз вас сам од
малих ногу,

од 1992. године, и ниједан
број нисам пропустио па се
надам да ћете ми као
сталном читаоцу испунити
жељу и објавити текст
песме „Lift Me Up“ коју
изводи амерички певач
Моби.

МАРКО
из Жаркова

Испуњавамо ти
жељу, Марко.
Уз текст песме
објављујемо и
слику Ричарда
Мелвила Хола,
како је право
име америчког

текстописца,
музичара и певача
познатог под
надимком Моби. Тај
надимак дали су му
родитељи одмах по
рођењу, 1965.
године, у част
славног претка,
писца Хермала
Мелвила, и његове
новеле „Моби Дик“ ■

„Lift Me Up“

Plain talking (plain talking)

Take us so far (take us so
far)

Broken down cars (broken
down cars)

Like strung-out old stars
(like strung-out old stars)

Plain talking (plain talking)

Served us so well (served us
so well)

Travelled through hell
(travelled through hell)

We know how it felt (we
know how it felt)

Lift me up, lift me up
Higher now ama

Lift me up, lift me up
Higher now ama

Plain talking (plain talking)

Making us bold (making us
bold)

So strong out and cold (so
strong out and cold)

Feeling so old (feeling so
old)

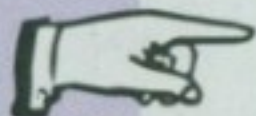
Plain talking (plain talking)
Has ruined us now (has
ruined us now)

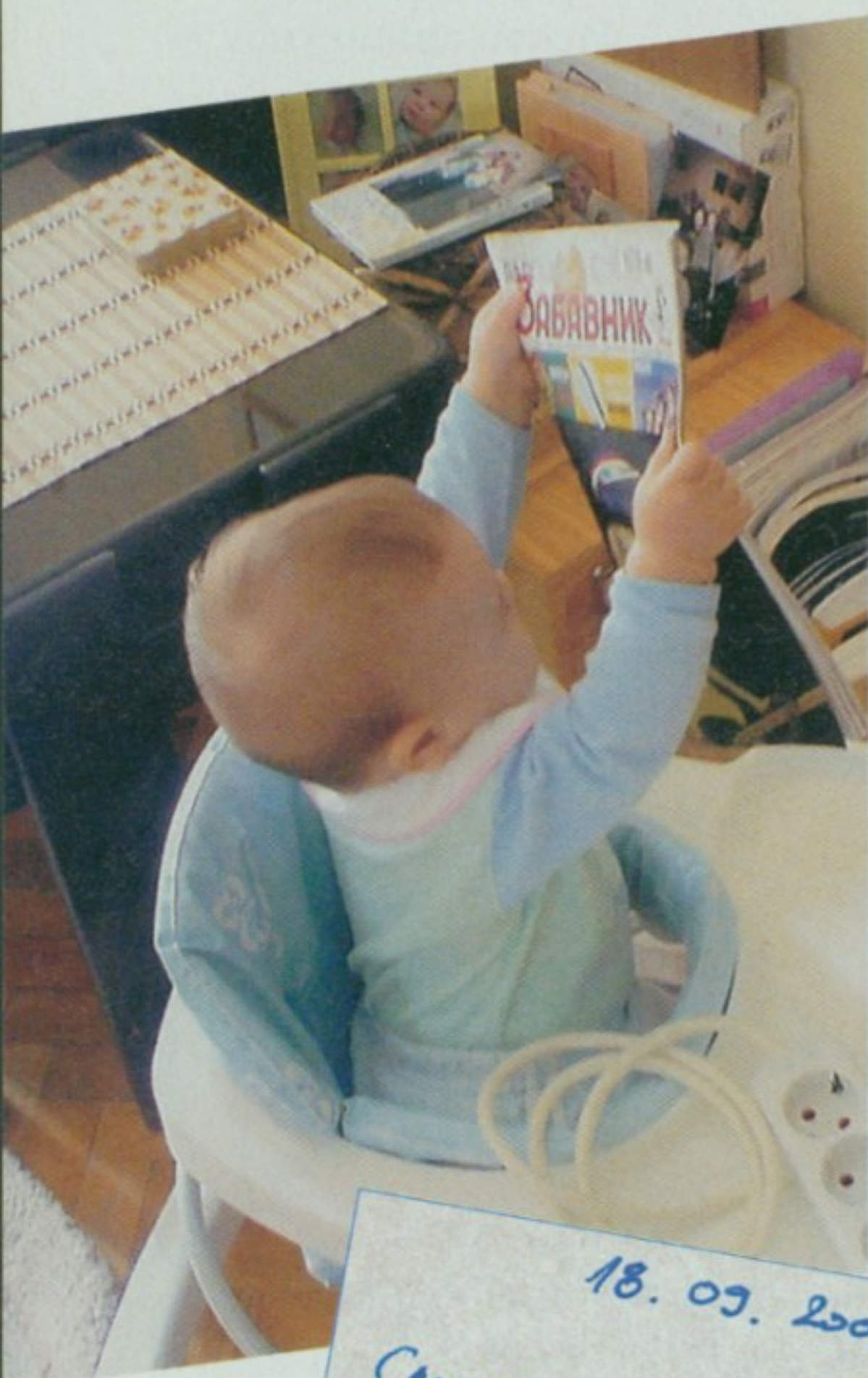
You never know how (you
never know how)

Sweeter than thou (sweeter
than thou)

Lift me up, lift me up
Higher now ama
Lift me up, lift me up
Higher now ama
[4x]

Lift me up, lift me up
Ohla la la la
Lift me up, lift me up
Ohla la la la
[4x]

Драги Забавниче,
Пишем ти о мом псу Рачу.
Он је мој љубимац.
Воли да се игра и скаче.
Не воли мачке.
Волим га зато што је добар и
зато што никог не дира!

Олга Олушки

18. 03. 2007.

Слика вам говори више од речи!
Ово је лажер из Београда,
има 10 месеци
и поздравља вас!

www.kjc.edu.yu

Kreativni jezički centar
English Language Teaching

ENGLISKI
NOVE GRUPE ZA SVE UZRASTE

DIPLOME I SAVREMENI PROGRAMI **OXFORD CENTRA**

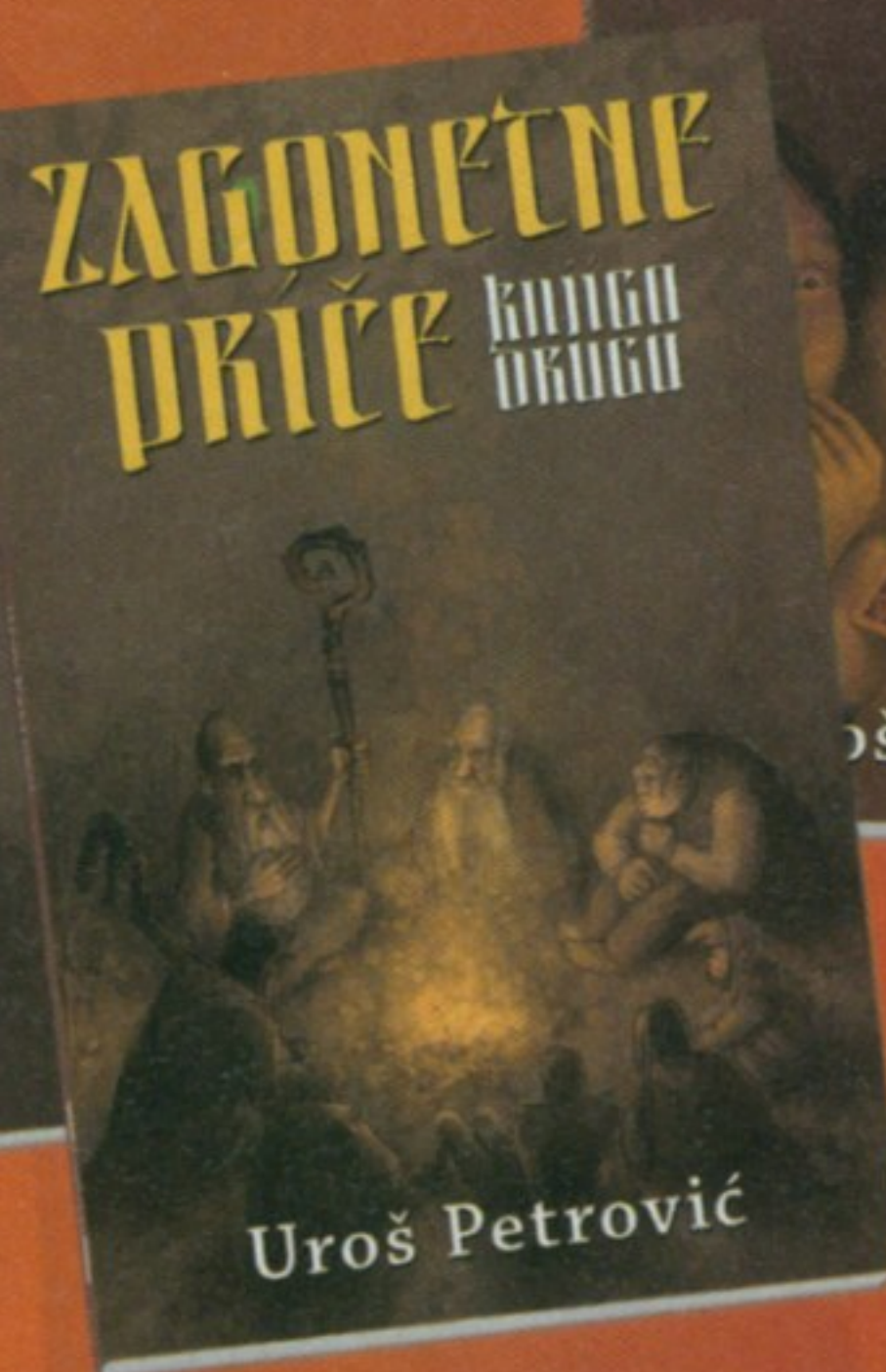
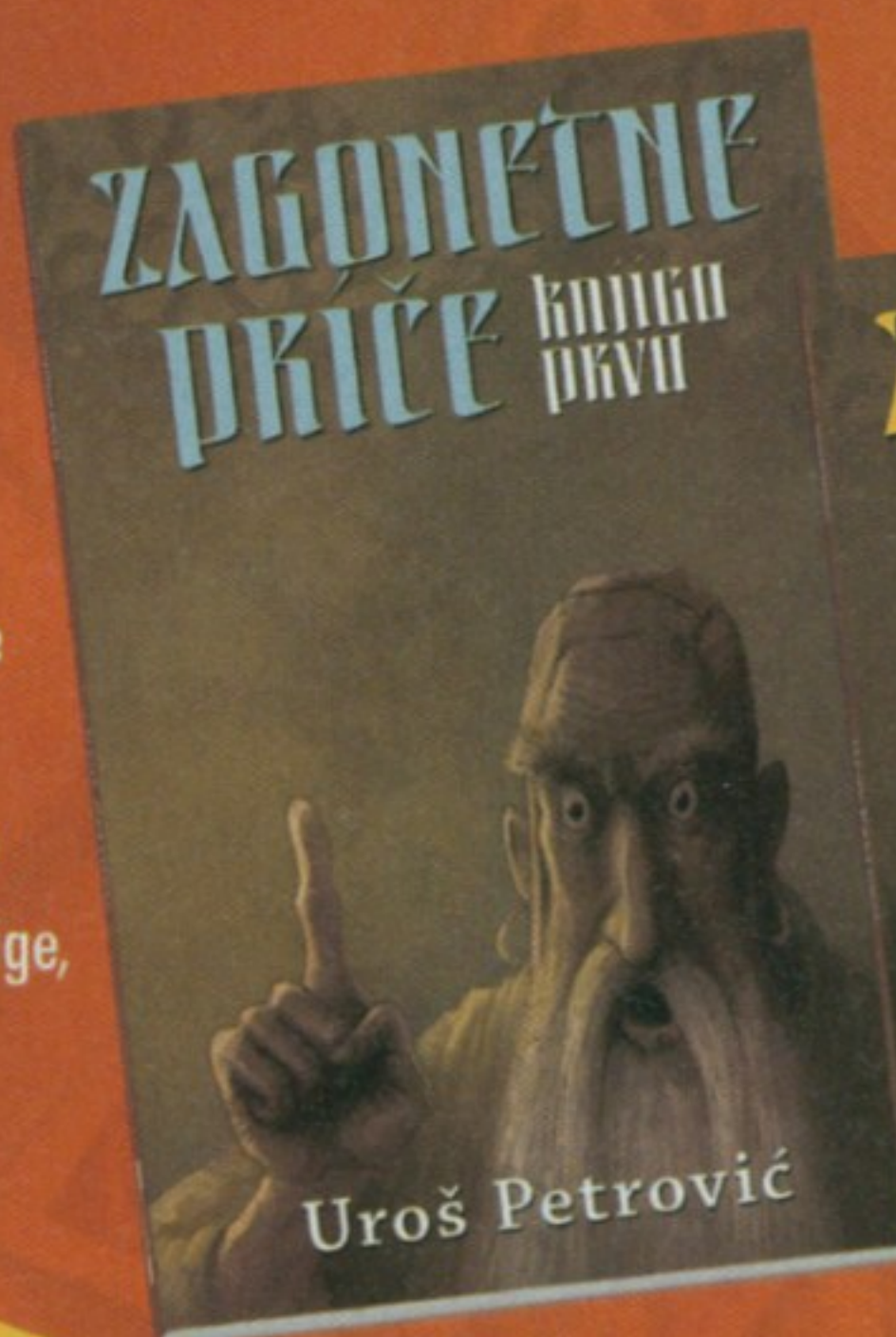
ZEMUN-CENTAR, Miroslava Tišša 10/I sprat; info: 12-18h; tel: 210 55 52, 063 75 25 805

117345

ZAGONETNE PRIČE Uroša Petrovića, ovogodišnjeg dobitnika nagrade Neven

Evo knjiga za one koji vole izazove
i mozgalice! Probajte da rešite
zagonetke koje je smislio jedan od
najinteligentnijih ljudi na svetu.

Ko voli priče, uživaće u njima, ali svaka
postavlja ne baš lak zadatak — rešavanje
logičke zagonetke vezane za događaje iz
neobičnog traperskog naselja. Neretko će
biti potrebna i pomoć starijih, jer ove knjige,
najblaže rečeno, ne potcenjuje decu...

Laguna

Resavska 33, Beograd
redakcija: 011/3347-547, klub: 011/3341-711
e-mail: info@laguna.co.yu

najposećeniji izdavački sajt u Srbiji
www.laguna.co.yu
kompletan katalog, popusti, top liste, nagradne igre

ЗАБАВНИКОВЕ ЛОГИЧКЕ ЗАГОНЕТКЕ РЕШЕЊА

1. ВИНО И ВОДА

Маја носи $1\frac{1}{4}$ боце течности више од Марка ■

2. ПЕТ ПРИЈАТЕЉА

Марко има 41, Петар 31, Никола 21, Даница 11 и Тодор 5 година ■

3. КРАВЕ И МЛЕКО

Краве дневно дају укупно 820 литара млека, значи синови дневно треба да имају по 164 литра. Отац лако може да подели краве по задатом услову, тако што ће првом сину дати 1. 10. 11. 20. 21. 30. 31. и 40. краву, другом 2. 9. 12. 19. 22. 29. 32. и 39. краву и тако даље ■

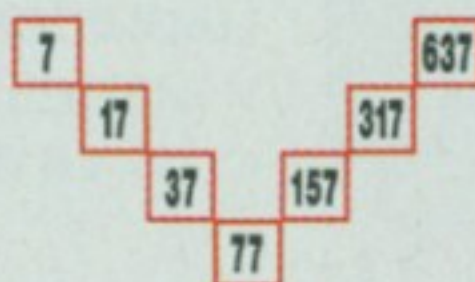
4. ПОДЕЛА ДОБИТКА

Ако су x , y и z делови од 170.000 динара које Аца, Бане и Цане треба да добију, тада је $x : y : z = 600 : 900 : 1500 = 2 : 3 : 5$. Зато најпре 170.000 поделимо са 10, па сваки добија сразмерни део: $x = 2 \times 17.000 = 34.000$, $y = 3 \times 17.000 = 51.000$ и $z = 85.000$ динара ■

5. БУБЕ И ПАУКОВИ

Ако је буба x , а паукова y , имамо да је $6x + 8y = 176$, односно $3x + 4y = 88$, одатле је $y = 22 - 3x/4$. Да би x и y били двоцифрени, мора бити $8 < 3x/4 < 13$, односно $10 < x < 17$. Да би у био паран број, мора бити x дељиво са 8. Према томе је $x = 16$, па је $y = 10$. Значи, буба је 16, а паукова 10 ■

6. КОЈИ БРОЈ НЕДОСТАЈЕ?
Недостаје број 157 ■

7. КОВЕРТЕ

Продавцу је потребно 15 секунди ■

8. БРОЈ УЧЕНИКА

У седмом разреду је 101 ученик ■

9. КАТУН

Ако домаћин Станко има x оваца, онда је: $x + x - 888 + x - 88 + x - 8 = 8888$, одатле је $x = 2468$ ■

10. ИЗЛЕТ

Нека је девојчица која се презива Христић попила а чаша, Марковић б чаша, Петровић с чаша и Павловић д чаша. Христић (дечак) и његова сестра попили су заједно 2а чаша, Марковић и његова сестра 3б чаша, и тако даље. Тако добијамо услов: $2a + 3b + 4c + 5d = 32$, где су a , b , c и d природни бројеви мањи од 5. Провером различитих случајева можемо закључити да је решење: $a = 3$, $b = 4$, $c = 1$, $d = 2$. Дакле, на излету су биле Марија Петровић, Јованка Павловић, Ивана Христић и Ана Марковић ■

11. ПРАЗНА ПОЉА

13	8	9	10
5	6	33	11
4	19	7	19
3	2	10	1

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

79

ПОЛИТИКИН забавник / главни и одговорни уредник Зефирино Граси. - Бир. изд. - Год. 1, бр. 1 (28. фебруар 1939)-год. 3, бр. 220 (4. април 1941); год. 14, бр. 1 (5. јануар 1952)- . - Београд : Политика Магазини, 1939-1941; 1952- (Београд : Политика АД). - 30 см

Недељно
ISSN 0032-339X = Политикин забавник (ћирилично изд.)
COBISS.SR-ID 16193794

РЕШЕЊА

ПОМИЦАЉКА

Кобац, ушара ■

ГЛУМАЧКИ АНАГРАМ

Алиша Силверстон ■

ФИЛМСКИ АНАГРАМ

Џеки Чен и Крис Такер, „Гас до даске” ■

АНАГРАМ

Ева Лонгорија ■

АНАГРАМ (В=И)

Викторијини водопади ■

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

„Гас до даске”, алт, Роберт, Ме, Малави, антена, Ест, Дор, Марти, Џеки Чен, ам, Аламо, тако, нотари, Мет, Ана, олтари ■

ЗАГОНЕТКА

Кум (Кум није дугме) ■

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

К, братство, спруд, тост, ир, дабар, о, Еша, Урал, Острог, еп, сврставање, Вук Караџић, рф, арслани, титл, Кем, н, сламарица, веома, ије, е, пријава, копачка, Иж ■

АНАГРАМ

Вуков сабор у Тршићу ■

С. Б.

12. ТАЧНЕ ЈЕДНАКОСТИ

8	:	2	+	2	=	6
x	+	x	=	34		
7	x	4	+	6	=	34
+	+	-	=	24		
3	x	5	+	9	=	24
=	=	=	=	=	=	
59		11		3		

13. РИБОЛОВАЧКА МУКА

Чврсти део мамца почиње као 1 одсто, односно 10 грама. После једног сата, то је 5 одсто од укупне тежине црва, те је у том тренутку укупна тежина црва 200 грама ■

14. ШИМПАНЗА И ГОРИЛА

Шимпанза има 45 година, а горила 9 ■

15. ТАЈАНСТВЕНИ МАТЕМАТИЧАР

Чувени математичар Диофант, познат као „отац алгебре”, умро је у 84. години у 3. веку. За ову чувену загонетку каже се да је Диофантов епитаф, а представља спомен на његов рад. Проблем се лако решава, јер је: $x/6 + x/12 + x/7 + 5 + x/2 + 4 = x$, одатле је $x = 84$ ■

шездесет пет

ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

БРОЈ 2906

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника” изашао је 28. фебруара 1939. године

Генерални директор Срђан Јанићијевић

Заменик генералног

директора Вернер Херић

Директор Матијас Вајмер

Главни и одговорни

уредник Зефирино Граси

Издаје

ПОЛИТИКА Магазини ДОО

Штампа

ПОЛИТИКА АД

Графички уредник

Горан Војиновић

Редакција

Слободанка Делибашић
Јасна Лукић
Петар Милатовић
Мирјана Огњановић
Јова Радовановић
Весна Ракић
Весна Софреновић

Техничка редакција

Бранислав Вукомановић
Зорица Милошевић
Јелена Попадић
Митра Тиљев

Секретаријат

Зорица Филиповић

Редакција

„ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК”
Македонска 29
11001 Београд, П. факс 124

Телефони

секретаријат 330-1452; 330-1456

техничка редакција

330-1454

центра

3373-111

претплата

330-1617

Огласни сектор

Македонска 29, 3373-349

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 387,00 дин. 3 месеца 1.160,00 дин.

6 месеци 2.317,00 дин.

Текући рачун код Комерцијалне банке

АД Београд: 205-97096-91

Наш нови текући рачун код RAIFFEISEN BANK

АД Београд је: 265-1100310005857-35

Претплату слати уз обавезну назнаку:

ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”.

Обавештење о претплати можете добити на тел. 330-1617

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 109 EUR или противвредност

осталих валута. Полугодишња/авионом: I група –

Европа: 120 EUR. II група – Азија – Африка:

126 EUR. III група – Америка – Аустралија:

132 EUR или противвредност осталих валута.

ДЕВИЗНЕ УПЛАТЕ У EUR

(или противвредност осталих валута)

за иностранство вршити преко:

I DEUTSCHE BANK AG FRANKFURT AM

MAIN DE: DEUTDEFF

Korisnička banka: 100 9363029 0000

RAIFFEISENBANK, Resavska 22, Beograd

SWIFT CODE: RZBSRSBG

Korisnik: RS35265100000002543779

POLITIKA MAGAZINI DOO Beograd

II DRESDNER BANK AG Frankfurt am Main,

Germany SWIFT CODE: DRESDEFF

Korisnička banka: KOMERCIJALNA BANKA

AD, Beograd, Sv. Save 14

Serbia

SWIFT - BIC: KOBBSRBGXXX

Korisnik: RS35205002000984500033

POLITIKA MAGAZINI DOO, Beograd

Makedonska 29, Beograd

Званично испитивање тиража (одитовање) врши

Код уплате обавезно навести: Политикин Забавник

Претплата на лист Политикин Забавник

Копију уплате и адресу послати на: Политикин Newspapers and Magazines

- 11000 Београд,

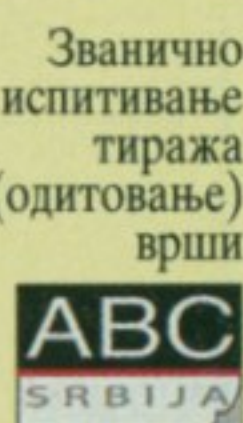
Булевар деспота Стефана 24/1,

Србија или на факс ++ 381 11 330-1234

Интернет адреса: www.politikin-zabavnik.co.yu

Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

Насловна страна
КРИСТОФ КЕТ

ТЕРИЈА ЛАРСОНА

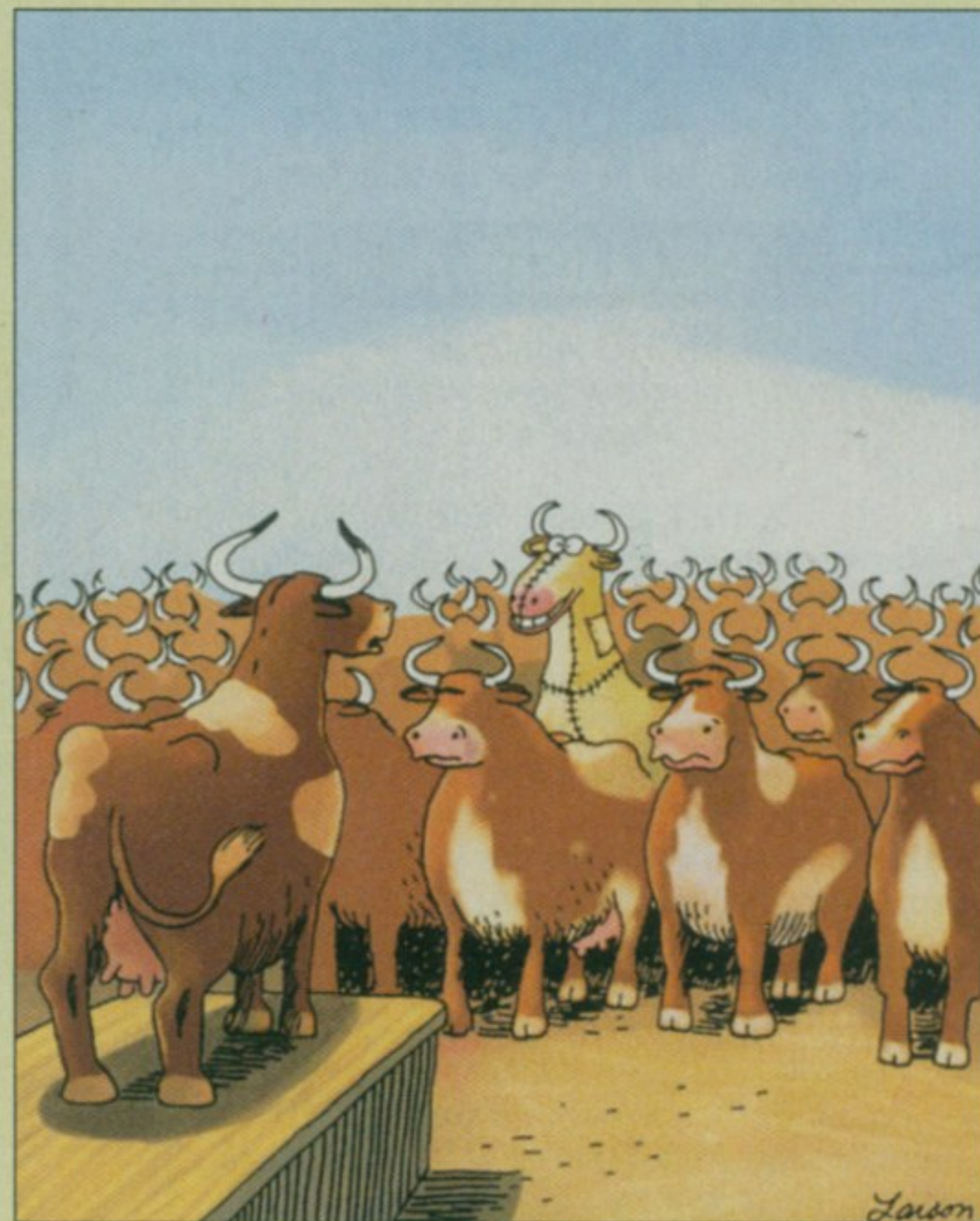
ЕВО КАКО СЕ ТО ДОГОДИЛО,
СИЛВИЈА... ПОЉУБИЛА САМ ЖАПЦА,
ОН СЕ ПРЕТВОРИО У ПРИНЦА,
ВЕНЧАЛИ СМО СЕ, И... ПАФ!
САД САМ ЗАРОБЉЕНА У КУЉИ
КРЦАТОЈ ПУНОГЛАВЦИМА!

СТАНИ, СИЛВИЈА! ГДЕ ТИ ЈЕ
ПУСТОЛОВНИ ДУХ?

УДРИ ИХ, БРАТЕ!

ОДЛАЖЕМО
РЕВОЛУЦИЈУ...
СУМЊАМО ДА ЈЕ
УЉЕЗ МЕЂУ НАМА!

ШТА ДА
НАПИШЕМО
У ИЗВЕШТАЈУ
С ПУТА?

РЕКЛИ

СУ ОШКОПИ

ПОСТОЈИ САМО ЈЕДНА ШКОЛА КЊИЖЕВНОСТИ
– ТО ЈЕ ОБДАРЕНОСТ.

Владимир Набоков
руско-амерички писац
(1892–1980)

БИО САМ ДЕТЕ СПОСОБНО
И ОБДАРЕНО ЗА НЕКЕ СТВАРИ,
АЛИ У ШКОЛИ ТО НИКАДА НИЈЕ
ДОШЛО ДО ИЗРАЖАЈА.

Френсис Форд Копола
амерички филмски редитељ
(рођен 1939)

ПОСЛЕ ГОДИНА УЧЕЊА, СОКРАТУ ЈЕ
ПОСТАЛО ЈАСНО ДА НЕ ЗНА НИШТА.
ТО ДАНАС ЗНАЈУ И УЧЕНИЦИ
СРЕДЊИХ ШКОЛА.

Алан Блум
амерички филозоф
(1930–1992)

ИСКУСТВО ЈЕ ВЕЛИКА
ШКОЛА ЖИВОТА, АЛИ
ГЛУПАК ЋЕ ЈЕ ИЗУЧИТИ НА
ДРУГОМ МЕСТУ.

Бенџамин Френклин
амерички политичар, научник
и проналазач
(1706–1790)

МНОГИ УЧЕ НЕ РАДИ ЖИВОТА,
ВЕЋ ШКОЛЕ РАДИ.

Сенека Млађи
римски филозоф
(4. п. н. е–65)

ФИЛОЗОФИЈА ЈЕ СТАРИНСКИ КОМАД
НАМЕШТАЈА У ШКОЛИ.

Џонатан Свифт
ирски писац
(1667–1745)

КАД САМ БИО У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ,
ПРОФЕСОРИ СУ МИ ПРЕДВИЂАЛИ
ЕЛЕКТРИЧНУ СТОЛИЦУ.

Силвестер Сталоне
амерички глумац и редитељ
(рођен 1946)

НЕ УДАЈ СЕ ЗА МУШКАРЦА ДА БИ ГА
ПРЕВАСПИТАЛА, ЈЕР ЗА ТАКВЕ СТВАРИ
ПОСТОЈЕ ШКОЛЕ ЗА ПРЕВАСПИТАВАЊЕ.

Ме Вест
америчка филмска глумица
(1892–1980)

БОГУ ХВАЛА ШТО НИКАДА НИСАМ
ИШЛА У ШКОЛУ ЈЕР БИ ШКОЛА
УНИШТИЛА ОНО ШТО ЈЕ ИЗВОРНО
У МЕНИ.

Беатрикс Потер
енглеска илустраторка, списатељица и фармер
(1866–1943)

ПРАВО ЈЕ ЧУДО КАКО
РАДОЗНАЛОСТ УСПЕВА
ДА ПРЕЖИВИ
ФОРМАЛНО ШКОЛСКО
ОБРАЗОВАЊЕ.

Алберт Ајнштајн
немачко-амерички научник
јеврејског порекла
(1879–1955)

СВЕТ ЈЕ ТЕК ШКОЛА
ИСТРАЖИВАЊА.

Мишел де Монтењ
француски писац
(1533–1592)

ОНАЈ КО СЕ БУДЕ ИЗГУБИО НА ПУТУ ДО
ШКОЛЕ, ТЕШКО ЋЕ НАЋИ СВОЈ ПУТ
У ЖИВОТУ.

Немачка пословица

У ШКОЛИ БИ ТРЕБАЛО ДА ПРЕДАЈУ
ПОКЕР ЈЕР ОН САЖИМА СВЕ ЉУДСКЕ
ОДНОСЕ КОЈЕ ЋЕ ДЕЦА КАСНИЈЕ
СРЕСТИ У ЖИВОТУ.

Ив Монтан
француски шансоњер и глумац
(1921–1991)

ШКОЛА ЈЕ ГНЕЗДО
НАЈЉУЋЕГ
СУПАРНИШТВА.

Лав Толстој
руски писац
(1828–1910)

ПОТРУДИО САМ СЕ ДА МИ СЕ ШКОЛА НЕ УМЕША У ОБРАЗОВАЊЕ.

Марк Твен
амерички писац и новинар
(1835–1910)

У ШКОЛИ СУ МЕ ИЗБАЦИЛИ ИЗ ШАХОВСКЕ СЕКЦИЈЕ
ЈЕР НИСАМ БИО ДОВОЉНО РАЗВИЈЕН.

Вуди Ален
амерички филмски редитељ и глумац
(рођен 1935)

BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД GARFIELD

